

**Practicarvm Conclvsionvm Jvris In omni Foro
frequentiorum Dominici TT. S. Onvphrii S. R. E. Presbyt.
Cardin. Tvschi, Tomus ...**

Practicarvm Conclvsionvm Jvris In omni Foro frequentiorum Dominici TT.
S. Onvphrii S. R. E. Presbyt. Cardin. Tvschi, Tomus ...

Toschi, Domenico

[Coloniae Agrippinae], 1623

G

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95003](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95003)

camera Parlamenti, & seu loco iustitie, furca suspenditur, vt per Clarum d. §. *furtum*, num. 8. in fin. vbi, quod fur, qui derobauit bur-
sam cũ 60. solidis in camera Parlamenti Parisiis, fuit furca suspen-
sus. † Alia pœna furis, seu furti est, quia vltra pœnam corporalem,
& restitutionem rei furatæ, si deprehendatur actū in flagranti,
potest impune interfici. Clarus in d. §. *furtum*, num. 17. ver. *potest*, &
clarius in §. *homicidium*, vbi distinguit, num. 47. ver. *ultima est defen-*
sio, vbi, quod nocturnus fur potest interfici impune, concurrenti-
bus quatuor; primum, quod homicidium fiat pro defensione
sui, vel rerum suarum; secundum, quod volens occidere clamet;
tercium, quod illum non recognoscat, & non adfint testes, qui
conuincere eum possint; quartum, quod eum capere non potue-
rit, & hæc omnia, secundum * communem sunt necessaria. † Quod
diurnus fur possit interfici impune, quando fur telo se defende-
ret, secundum * communem, declarat Clar. d. §. *homicidium*, num. 47.
ver. in *duo*, procedere, quando quis dubitat, an veniat ad furan-
dum, vel occidendū; quia tunc non potest ei parcere sine peri-
culo vitæ, & est communis * opinio, vt ibi. † Et quod tam no-
cturnum, quam diurnum liceat interficere furem pro defensione
rerum suarum, vt si cum re furata auferret, nec aliter posset re-
cuperare, est communis * opinio, secundum Clarum d. §. *homici-*
dium, num. 47. circa fin. ver. *idem etiam*, vbi loquitur, quando reperi-
tur in flagranti asportare res derobatas. † Alia pœna contra fu-
rem est; quia contra eum iuratur in litem, secundum * commu-
nem, de qua Clarus in d. §. *furtum*, nu. 18. ver. *item contra furem*, vbi,
quod si constat de furto, & non potest constare quantitas rerum
furatarum, dedetur iuramentum in litem. † Pœna contra fures
fuit varia apud antiquos, vide plene Menoch. de *arbitrar. casu* 295.
vbi recenset pœnas diuersorum locorum, & Regnorum, & quæ
hodie vigeant, vide eum.

Fustigationis pœna quæ sit, & quo iure inuenta.

Conclus. 565.

Pœna † fustigationis non est capitalis. Bart. in l. *transigere*, C. de
transact. communem * dicit Clarus in §. *fin. quest.* 70. nu. 2. in fin.
† Quibus casibus pœna fustigationis sit de iure imposta, Gandin.
de *pœnis reorum*, num. 55. relatiue Clar. d. §. *fin. quest.* 70. num. 3. † Ad-
inuenta est de iure ciuili, & etiam de iure Canonico. Clarus d. *fi-*
nal. qu. 70. nu. 2. vbi, quod Episcopus si immoderate faceret fusti-
gere, suspenditur à celebratione per duos menses, cap. *præterea*, de
clerico *percu.* † Infamat fustigatio, quando fit in executione sen-
tentia condemnantis ad fustigationem. Clarus d. §. *fin. quest.* 70.
nu. 2. vbi apostill. in ver. *capitalis*, allegat Castrenf. in l. *nullam*, C. ex
quibus *causis infam. irrog.* † Secus si sine sententia; quia iustus fustium
non infamat, sed causa. l. *iustus fustium*, ff. de *vis, qui notant. infam.*

Futurum tempus importat verba extensiuæ.

Conclus. 566.

Verbum, *potest*, dicitur † verbum extensiuum, quod futura
comprehendit. Bart. in l. *si ita*, nu. 3. ff. de *auro, & arg. leg.* Curtius
Iun. consil. 109. num. 18. Bellon. consil. 5. num. 11. Alex. consil. 59. in fin. lib. 5.
† Declara; quia verbum, *potest*, vel verbum, *possunt*, est extensiuum
eius, ad quod refertur; ideo si refertur ad essentiam rei, vel ad qua-
litatem, extenditur ad futura illud, ad quod refertur, non autem
aliud, ita Bart. d. l. *si ita*, num. 5. ff. de *auro, & arg. leg.* sequitur Io. de

Imol. in l. *si ita quis*, ff. de *legat. 2.* Socin. consil. 251. num. 22. ver. *inter-*
stant illa verba lib. 2. † Et verbum, *poterat habere*, respicit futurum,
l. *si ita quis in testamento*, in princ. ff. de *legat. 2.* quia est verbum exten-
siuum. Alexand. consil. 103. Quoniam num. 8. & 9. ver. *præterea aliter*
tendum, lib. 6. † Infinitiuum verbum, videlicet verbum infinitiuum
modi, prout *facere*, *implere*, *relaxare*, & similia, importat omne
tempus. Bello. d. consil. 5. num. 9. vbi dicit * communem. Vide, *Re-*
ba infinitiuum modi qualiter intelligantur, & quid importent. Vide, *Re-*
† Subiunctiuum modi præsentis verba, quæ etiam sunt optatiua
modi futuri, extensiuæ sunt, & omne tempus, & futurum inclu-
dunt. Bellon. d. consil. 5. nu. 9. Vide, *Verba subiunctiuum modi de præterito*
† Idem in verbo præterito subiun-
ctiuum, prout verbum, *fecerit*, quia est futurum etiam ciuilem pro-
d; ideo importat præteritum, & futurum. Bart. in l. *solent*, ff. de
cond. & demonst. † Reciproca dispositio etiam per verba de præ-
terito extensiuæ dicitur ad futura propter fauorem recipiunt, ita
Bellon. d. consil. 5. nu. 24. & seq. † Tum dictio dicitur extensiuæ
ad mortem testatoris, & secundum subiectam materiam futurum
continet, l. *tutoribus*, ff. de *test. tut.* Bart. in l. *si ita*, nu. 3. ff. de *act. & pign.*
Vide, *Verba præsentis temporis exponuntur quandoque de præterito, vel*
futuro. Conclus. 113. cum tribus Conclus. ibi proxime seq.

Futura an simplex dispositio comprehendat.
Conclus. 567.

Obligatus † sed pœnas statutorum, qui non essentiales obli-
gatus, censetur solum se obligare ad statuta præsentia etiam
non autem ad edenda; quia in iis, quæ sunt magni præiudicii,
non veniunt futura. Abbas consil. 51. Ad dilucidationem, colum. 3. in prin-
cipio. ver. ad quod respondeo, lib. 2. † Confiscatio bonorum trahitur solum
ad præsentia, non ad futura. Abbas d. consil. 51. nu. 2. colum. 2. in prin-
cipio. lib. 2. † Rescriptum & commissio caularum non trahitur ad fu-
tura. Vide, *Rescripta qualem interpretationem recipiant*. Conclus. 121.
† Iudicium non trahitur ad futura, nisi dicatur. Vide, *Iudicium ad*
præsentia, non ad futura accommodatur. Conclus. 486. † Obligatio ma-
teria est stricte interpretanda, prout pactum, obligatio, & con-
tractus, nec trahitur ad futura. Abbas d. consil. 51. nu. 2. in fin. cum
seq. ver. *et sumus in materia*, lib. 2. † Limita, vbi agitur de modico
præiudicio; quia obligatio bonorum intelligitur de præsentibus
& futuris, leg. *fin. C. quæ res pignori oblig. poss.* Abbas d. consil. 51. tal.
num. 2. lib. 2.

Futura contingentia incerta. Conclus. 568.

Futura † contingentia sunt incerta apud nos. Anchelm. 352. 1.
Vbi, diligenter, n. 5. † Et de futuris non est determinata veritas.
Rom. consil. 503. Diligenter, nu. 12. ver. non enim scire poterat. † Limita;
quia iudicamus futura contingentia secundum communem con-
tingentiam. Anchar. d. consil. 392. n. 5. cum seq. † Extendet, quia licet
futura contingentia, tanquam incerta non habeantur in conside-
ratione, fallit, quando verisimile est, quod futurum possit evenire.
† Ideo etiam ad iudice debet considerari. Bald. in l. *si, sed quia*, in §.
fine, C. *commun. de legat.* sequitur Decius in l. *si idem con eodem*, §. *si*
fin., colum. 2. ff. de *iurisd. omni. in iud.* † Futura contingentia dispo-
ciuntur ad præsentem utilitatem. Vnde dicitur, *ad præsentem suam*
pulsus futuri meliora. Deci. consil. 474. v. *si instrumentum*,
num. 44.

G

GABELLA ET PEDAGIVM QUID SIT,
& est de regalibus Principis; ideo prohibita, & quo-
modo imponenda. Conclus. 1.

GABELLA † & pedagium proprie soluitur pro rebus
ingredientibus, vel exeuntibus, aut transeuntibus
per territorium, vt per Bertach. tract. de *gabel. in prin-*
num. 5. † Et gabella est munus ordinarium, quando
semper vniformis præstat. Deci. consil. 48. Mature,
ac diligenter, in prin. † Item gabella contractuum est onus contra-
ctus consequentium. Dec. consil. 457. In *causa gabella*, in prin. † Ra-
tio gabellarum & pedagiorum est; quia exigentes tenentur ad cu-
stodiam, & securitatem stratarum, alias obligantur ad damna &
interesse versus damnificatos. Corn. consil. 181. Vbi *copia*, num. 15.
& 16. lib. 3. † Et gabella, quæ debet solui pro transitu, non debe-
tur, nisi transitus sit veniendo extra territorium, & transeundo
vltra territorium; quia si solum conducantur merces soluentes
pro transitu, non solvunt, si remaneant in territorio, & idem, si à
territorio extrahantur, ita Feder. de Senis consil. 127. Statuto Cui-

tatis, per tot. & idem tenet consil. 178. per tot. Vide, *Transire quid dicitur*.
† Tur de loco ad locum. Conclus. 558. † Declara, nisi vltus & conuersus
contrariam interpretationem induxerit. Feder. de Senis d. consil. 127.
in fin. † Et gabella, & vectigalia sunt de regalibus, quæ Principi
sunt reseruata. Bertach. tract. de *gabel. part. 1. in prin. nu. 13.* Roman.
consil. 271. Vbi *rota*, in prin. Vide, *Regalia quæ esse dicantur, & ad quem*
spiciunt. Conclus. 82. † Et regalia ista fuerunt concessa per Impera-
torem ciuitatibus Italia, quæ sunt comprehensæ in pace Con-
stantiæ, vt in tit. de *nace Consen.* † Regulariter gabella, pedagium,
& vectigalia sunt prohibita omnibus sine licentia supremi Prin-
cipis, vt C. *nou. vectig. imponi non posse* vbi * omnes, plene Roland.
Vall. consil. 42. num. 22. & seq. lib. 3. Vide, *Pedagium quid sit, an prohibe-*
tur, vel permittitur. Conclus. 203. & Conclus. ibi proxima seq. Vide, *Vec-*
tigalia noua imponi non possunt, nisi à Principe supremo. Conclus. 32. † In-
tellige de gabellis, pedagiis, & vectigalibus, quæ in districte impo-
nuntur omnibus forensibus, terrigenis, & transeuntibus; secus, si
solis ciuibus, & habitatoribus per modum collectæ imponerentur,
quia non sunt prohibita; plene Ripa consil. 18. lib. 2. tit. *non vectigal.*
† Amplia; quia sola luci cupiditate non est imponenda sed extra-
tiona.

tionabilis causa Roland. ad Vall. *confil.* 91. *num.* 25. *lib.* 2. & non debet esse barbarica; quia non debet excedere tertiam octauam partis. Roland. *confil.* 91. *num.* 4. *lib.* 2.

Gabellam non tenentur soluere Princeps, fiscus, & alii domini gabellarum, & quando secus. Concluf. 2.

Fiscus & Princeps non tenentur soluere gabellas, quae sunt fisci; quia nemo obligatur sibi. *l. licitatio §. fisci*, ubi Bart. & Alber. ff. de publica. Bald. & Salyc. in *l. emptor. C. de heredi. vel actio. vend.* Alex. *confil.* 149. *visu processu*, *num.* 8. ver. & ideo dicit Bald. *lib.* 2. ubi apostoli in ver. gabellam, quae dat concord. & Extende; quia idem est in Communitate, quando ipsa est domina gabella; quia non tenentur soluere ex eadem ratione; quia sibi ipsi non potest obligari. Alex. *d. conf.* 149. *n. 8. lib.* 2. & ita pro Communitate Bergomi dicit fuisse indicatum Alber. *d. l. licitatio §. fisci*, ff. de publica. & Contrarium dicit Bart. *confil.* 226. *Cauetur statuto*, per totum. *lib.* 1. ubi vult, quod si verba locationis sunt vniuersalia, quod de quolibet contractu soluatur gabella, tunc, & Communitas locans tenetur soluere; quia licet sibi non obligetur, bene potest alteri obligari locando, & loquitur in Communitate Montis Politiani in *l. 1. C. de naufrag.* *lib.* 11. & Declarat Bertach. de gabell. *part.* 7. *quest.* 8. vt prima opinio procedat in fisco Principis, qui est magis priuilegiatus, cōtrarium loquitur in Communitatibus, quae licet habeant gabellas, non tamen habent fiscum, & sic minus priuilegiatae dicuntur. & Declat. vt per Ioan. de Imol. *confil.* 84. *visu locatione*, per totum. quia si conducit dominus, vel fiscus res pro vfu suo, & necessitate sua, etiam tempore belli pro necessitate belli, non tenetur, si alius licet pro eadem necessitate tenetur, vel si dominus causa mercimonii, & idem dicit Surd. *confil.* 47. *num.* 22. & Et quod Camera Apostolica teneatur soluere gabellario Placentiae gabellam pro sale vendito, & quod conducit Mediolanum. Ruin. *confil.* 89. *per totum. lib.* 1. ubi tamen mouetur ex verbis generalibus locationis, quae non oportet alteri, sed vide *seq. Concl.* *num.* 7. & Declat. quia prima conclusio est verior; & communior, * quod per locationem Communitas non tenetur, tanquam exempta. Boer. *dec.* 213. *num.* 2. ubi in prin. c. tueretur hanc partem, reprobaro Bart. *confil.* 226. & Extende; quia fiscus non tenetur soluere gabellam, neq; Communitas domina gabella; licet emat sal pro suo vfu, non obstante locatione facta, ita Bart. in *d. l. licitatio §. fisci*, ff. de publica, qui loquitur in gabella salis vendita per Communitatem. & Extende; vt exemplum de emente non refringat; quia idem esset, si Communitas venderet pro vfu suo, prout granum, vinum, & alia propria. Franc. Luca. *d. de priuilegiis*, *par.* 4. *quest.* 15. *n. 22.* & Restringe in eo, qui emit à fisco exempto; quia ipse bene tenetur soluere gabellam, si conducit sal emptum à Sede Apostolica per Ciuitates Romandiolae, ita Boer. in *d. d. dec.* 213. *num.* 19. ubi plures allegat. & An autem, si res istorum exemptorum deuenit ad priuatum, sit soluenda gabella. Abb. in *cap. ex parte*, *num.* 5. de decim. Vide, *Exemptio Ecclesiae, & Clericorum ad quos se extendat. Concluf.* 557. Vide, *Exemptio alicui concessa quando transiit ad emptores. Concluf.* 558.

Gabella est odiosa, & de iure communi non debetur multis casibus, & quando secus. Concluf. 3.

Regula est; quia gabella est odiosa, & non potest imponi, nisi iussu Caesaris; ideo statuta loquentia de gabellis sunt odiosa. Angel. *confil.* 385. *Statutum Communitatis Florentiae, in prin.* quod est Io. de Ricciis, Roselli de Rosellis & Angeli de Perusio. Maxime autem odiosa est gabella, & statutum inducens illam super dotibus, & soluta in vno loco non debet solui in alio, plene Corne. *confil.* 106. *Quamquam in hac consultatione*, per totum. *lib.* 4. & Amplia; quia gabellam non debetur pro mercibus, quando nauis vi ventorum impellitur in aliquem portum. Bart. in *l. 1. C. de naufrag.* *lib.* 11. sequitur Feder. de Loaz. Hispan. in *repetit. l. filiusam §. diui*, *nu.* 238. ff. de leg. 1. Alber. in *tract. statuti*, in 2. *par.* in 11. *quest.* ver. *item quero, & in l. Celat*, *olum.* ff. de publican. & Extende, vt neque de animalibus, quae incurruunt hostium, vel timore latronum introducantur etiam de territorio alieno. *l. fin. §. si propter*, ubi Alber. & Castrensis, ff. de publican. Bart. *d. l. 1. C. de naufrag.* & alii praedicti. & Extende, vt neque virgine fame. Bart. *d. l. 1. C. de naufrag.* ubi Ang. & Io. de Platea. Firma de gabell. in 2. *membr.* 8. *par.* Felin. in *cap. significauit*, *col. fin. nu.* 7. de iudic. & Extende; quia praedicta procedunt, nedum quando hostes sunt instantes, sed etiam si de facili possint instare. Anchar. *confil.* 88. *Praemissa satis serie*, sequitur Rip. *tractat. de peste*, folio 7. & seq. & est ratio; quia necessitas facit de non licito licitum. Gerad. de Petra *sancta sing. vlt.* & Extende, quando mulus, vel bestia onusta mercibus deuians à domino intraret portam alicuius loci; quia non

tenetur ad gabellam, cum ad alia loca vellet se conferre cum mercibus, vt per Ang. in *leg. fin. §. si propter*, ff. de publica. multa similia congerit Marf. in *leg. 1. §. praeterea*, ff. de *questione*, *nu.* 11. *vsque ad nu.* 37. & Amplia; quia dominus gabellae locans generaliter sub quibusunque verbis non tenetur soluere gabellam pro rebus pro vfu suo, etiam si ad sint verba generalia, quod gabellarii exigant à quocunque sub quacunque dignitate, exceptis certis personis; quia non includitur Princeps. Io. de Imol. *confil.* 84. *visu locatione*, vide Praeced. Concluf. *num.* 5. & seq. & Extende, vt procedat etiam si conducat res pro necessitate ciuitatis, prout sunt victualia. Io. de Imol. *dict. confil.* 84. *num.* 4. & Restringe, si causa mercimonii conducat; quia tenetur soluere, prout alii. Io. de Imola *dict. confil.* 84. *num.* 4. & Restringe, nisi consuetudo esset in contrarium. Io. de Imol. *dict. confil.* 84. *num.* 4. *circa fin.* & Amplia; quia gabella non debetur pro rebus, quae vehuntur pro vfu proprio cuiuslibet priuati. *leg. vniuersis. Cod. de vectigal. & commiss.* *lason in leg. cetera §. sed si quis*, *num.* 8. ff. de leg. 1. ubi, quod statum iuramento portantis, quod pro suo vfu, & idem dicit ibi Alex. Bertach. de gabell. in 1. *part.* in 8. *part. princip. quest.* *num.* 2. & Extende; quia non debet solui pro blado, vino, & aliis in bonis suis relictis, licet vendantur, stante statuto, quod pro negotiatione vini, & bladi soluatur gabella. Crauer. *confil.* 6. *num.* 115. & seq. ubi idem dicit de sale collecto in bonis propriis. & Declat. tamen in rebus, quae pro fabrica domus vehuntur; qualicet ducantur pro vfu priuato; tamen debetur gabella. Guido Pap. *quest.* 4. allegat gloss. in *d. l. vniuersis*. & Declat. plenius per Ruin. *confil.* 112. *num.* 6. & seq. *lib.* 5. ubi, quod licet de iure communi non soluatur gabella pro rebus, quae pro vfu suo quis conducit; tamen dicit, quod de consuetudine non seruatur, & *num.* 8. dicit, quod debent bona denunciari gabellario, licet non sit soluenda gabella, nisi ad sit priuilegium, quod libera sint. & Amplia; quia gabella regulariter non est soluenda de iure communi de iis, quae pro victu portantur; ideo neque pro sale est cognita gabella à iure communi. Bald. *confil.* 241. *Punctus, super quo*, *lib.* 4. *lason in l. cetera §. sed si quis*, *num.* 8. ff. de leg. 1. & Amplia; quia non soluatur gabella, stante statuto, quod pro qualibet libra soluatur denarii quatuor, si non ascendit ad libram. Bart. in *leg. hoc autem*, ff. de *admin. tur.* Bart. & Alexand. in *leg. 4. §. prator ait*, ff. de *damn. infect.* quia verba non conueniunt. Bertach. de gabell. in *secunda parte octauo. princip. quest.* *tertia*. & Contrarium idem Bertach. *dict. tract.* 2. *par.* 8. *par. princip. quest.* *quarta*: quia aestimatio rei recipit quantitatem. Vide, *Dispositio non habet locum*, ubi verba non conueniunt. *num.* 36. & seq. ubi plura exempla videas. Concluf. 493. & Amplia; quia non debetur gabella, neque pene ab eo, qui simplicitate, vel errore fecit. Marf. *confil.* 77. *num.* 22. ubi multa similia. & Amplia; quia Episcopus, & alii Ecclesiastici nunquam comprehenduntur in locatione gabellarum pro rebus pro vfu suo, quantumcunque generalis sit locatio, nemine excepto. Ioan. de Imol. *dict. confil.* 84. *num.* 5. Ruin. *confil.* 112. *num.* 6. *lib.* 5. & Extende; quia non soluatur gabella de bonis Ecclesiarum, quae portantur de loco ad locum; quia bona Ecclesiarum sunt exempta. Abb. in *c. ex literis*, *num.* 10. de *vita & honestate cleric.* & Extende generaliter; quia Ecclesia non tenetur ad gabellam etiam ex contractu lucratiuo, & statutum non valet secundum * communem. Deci. *confil.* 496. * *num.* 2. & sequent. & Restringe, nisi causa mercimonii fieret vitra vsum eorum. Ioan. de Imol. *dict. confil.* 84. in *fin.* Ruin. *confil.* 112. *num.* 6. & sequent. *lib.* 5. ubi plus dicit, *num.* 7. dicit, quod immunitas concessa per quacunque verba generalia non se extendit ad mercimonia, nisi ad sit clausula, non obstante. & Item, nisi gabella esset imposita pro oneribus, ad quae tenetur Ecclesia. Abb. in *cap. non minus*, *num.* 21. de *immun. Eccles.* & Amplia; quia gabella non debet solui nedum ab Ecclesiasticis, & Ecclesia, sed neque ab emptoribus, vel conductoribus bonorum Ecclesiae, maxime, quando ad est pactum, quod Ecclesia teneatur ad gabellas pro fructibus. Deci. *confil.* 48. *circa fin.* Io. de Amicis *confil.* 18. quos refert, & sequitur Marcabrun. ab Ang. *confil.* 18. *num.* 37. & seq. Vide, *Exemptio Ecclesiae, & Clericorum ad quos se extendat. Concluf.* 557. cum *Concluf.* ibi *prox. seq.* & Amplia; quia gabella non debet solui de rebus destinatis ad vsum Ecclesiae; ideo etiam si non fuerint denunciatae, non incidunt in commissum, & datur restitutio Ecclesiae in integrum, & necessaria est declaratoria sententia iudicis Ecclesiastici. Mandel. *confil.* 655. *nondum impresso*. & Amplia; quia si statutum dicat, quod soluatur gabella de venditione, vel pretio rei venditae, puta septem pro centenario, prout Florentiae, intelligitur de pretio libero deductis expensis venditionis, vt per Bart. in *l. sed si hoc §. cuidam*, ff. de *condit. & demonstr.* ubi restringit, nisi verba statuti aliter disponant, puta, quod de toto pretio rei venditae. & Extende idem in gabella pro legato; quia in-

- telligitur, deducto omni onere, nisi verba statuti aliter sonent.
- 28 Bald. Angel. Imol. & alii in *l. non amplius ff. de legat. 1.* ¶ Extende; quia si fiat obligatio de mille solvendis in termino decem annorum singulo anno centum, non soluitur gabella pro tota summa, sed debet deduci interitum. Bart. in *l. in lege Falcidia non habetur ff. ad l. Falcid.* sequitur Iac. in *§. tripli. colum. 2. Inst. de actio.* ¶ Extende; quia gabella soluta per emptorem computatur in pretio. Dec. *con. sil. 167.* ¶ Amplia in eo, qui vendidit bona, reservato dominio, donec de pretio satisfiat; quia si emptor sit cessans, potest via iudiciali redire ad possessionem bonorum, non soluta gabella, facta prius intimatione emptori, quod soluat, alias in vim reservationis associari ad bona, & quod iudex super ea pronunciet, & ita fuit observatum, quae reservatio est permissa. Bald. in *rubr. C. de actio. empt. quest. 13.* ¶ Amplia; quia si non soluitur gabella de rebus, quae non conducuntur ad civitatem, non etiam debet solui de rebus, quae conducuntur per civitatem, ut alio traducantur. Ruin. *con. sil. 112. n. 4. lib. 5.* ¶ Amplia; quia statutum, quod solvatur gabella de omnibus iumentis, intelligitur mercantiae causa; ideo pro eo, quod super quo quis equitat, non soluitur. Robert. Stroz. in *sub. scriptione ad consil. Socin. 30. lib. 2. in princip.* ¶ Extende; quia gabella solui non debet de rebus, & bonis, quae quis de suo colligit, prout de blado, vino, fructibus propriis, etiam si vendat ad grossum, & minutum; quia ista non est mercantia. Marcabrun. ab Anguil.
- 34 *con. sil. 18. nu. 284.* & multis sequentibus. *versic. & licet Bonifacius.* ¶ Amplia; quia allegans non solutam gabellam debet probare, & non sufficit fides, nisi sit facta diligens inquisitio in omnibus libris. Vide, *Gabella liber probat solutionem gabellae. Concl. 13.* ¶ Quod sufficiat inspectio librorum in quibus non reperitur solutio. Crauer. *con. sil. 905. nu. 6.* ¶ Limita; quia si quis impetrat licentiam extrahendi ex provinciis prohibitis, talis licentia non liberat a solutione gabellae. Corn. *con. sil. 89. n. 11. lib. 1.* Vide plene, *statutum circa gabellam odiosum, & quando habeat locum, vel non. Concl. 561.* Vide Conclusionem proximam sequentem per discursum limitationum. Vide, *Gabella odiosa regulariter, & quando secus. Concl. 21.*

Gabella de quibus contrahibus solvatur multis locis, & de quibus non. Concl. 4.

- G**ABELLA ¶ si est solvenda de omni contractu, habet locum etiam in locatione, quando excedit annos quinque, Florentia; secus, si non excedit, & ita servatur & extant leges, & decreta particularia. ¶ Extende; quia si factae sunt duae locationes excedentes quinque annos eidem persone, vel diversis, quae pro vna habentur, prout patet & filio, quando est uniformis pro eodem pretio, iudicatur vna, & gabellabilis, sed in duabus facta ad fraudandam gabellam, ita expressè cautetur in lege edita de anno 1491. die 16. Iunii, quae dicit, quod licet instrumenta locationum non excedant quinquennium de perfe, & singulariter considerata non sint gabellabilia; tamen iuncta simul, ut iungi debent, (cum sint facta personis coniunctis,) redduntur gabellabilia. ¶ Idem etiam in locatione quinquennali facta cum obligatione, quod conductor possit expendere in melioramentis 200. quae si non restituantur, censetur facta de quinquennio in quinquennium, donec restituantur; quia si sunt facta, & non restituta, & subsequuta locatio, est locus gabellae; quia censetur in fraudem, ut loquitur lex anni 1491. die 16. Maii, & ad propositum Iac. *con. sil. 94. lib. 1.* & videtur alienatio in fraudem, arg. tex. in *§. neg. illud, auth. de non alien. iuncto §. emphyteusim. eod. tit.* vbi Ang. declarat, & quod sit alienatio, Card. Floren. *cl. m. 1. §. fin. in penult. qu. de reb. Eccl. non alienan.* Ang. *con. sil. 181. Ex forma, & serie.* Alex. *con. sil. 165. Vitis duobus elegantissimis, lib. 2. in princ.* & non obstat, quod propter melioramenta detur retentio, & propterea tacite inest a lege. *l. Colonus, in princ. & l. dominus. §. 1. ff. locat.* quia non procedunt in casu isto gabellae, & ita fuit tentum. ¶ Amplia; quia si debet solui gabella pro contractu, certe solvenda est, licet partes exeant territorium ad faciendum illum contractum; quia fraudis non opulatur fraudanti. Arret. *con. sil. 54.* & *con. sil. 73.* Cast. *con. sil. 49. in questione, in fin. lib. 1.* ¶ Declara, dummodo contrahatur super rebus existentibus in territorio. Soc. *con. sil. 302. Videbatur primo aspectu, lib. 2. Dec. con. sil. 457.* Corn. *con. sil. 106. lib. 4.* ¶ Declara, quando extra territorium sit instrumentum de re existente in territorio gabellabili; quia tunc solvitur gabella, alias non. Soc. *con. sil. 302. Videbatur primo aspectu, lib. 2. in princ.* quod est subscriptum & firmatum a multis Doctoribus, sequitur Deci. *con. sil. 457. n. 4. & seq. per tot.* ¶ Extende in casu contrario; quia si debet solui gabella pro contractu quocunque; certe, si vendit tibi Florentiae rem, quae est Senis, debetur gabella. Bald. in *l. magis puto. §. illud. ff. de reb. eor.* & est ratio; quia in respicientibus formam, & so-

lemnitate actus servanda sunt statuta illius loci, in quo actus geritur. *l. si fundus ff. de euit. l. 2. C. quemad. testam. aper. tradunt.* omnes in *l. cunctos. C. de summ. Trinit.* ¶ Et quod in solutione gabellae attendatur locus contractus, non rei sitae. Bald. & Cast. in *l. 1. C. vbi conven. qui certo loco.* Angel. in *§. preterea, Inst. de actio. Dec. con. sil. 457.* Socin. *con. sil. 302. lib. 2.* & subscriptiones ibi supra nu. 6. ¶ Amplia; quia gabella debet solui in loco contractus, non in loco domicilii contrahentium. Bald. in *l. magis puto. §. illud. ff. de reb. eor.* & in *l. vniuersa. C. de precibus Imp. offer.* & in *l. multum interdictum. fin. C. si quis alteri, vel sibi, & integ. 1. C. de contrahend. empt. & in *l. leg. 1. C. vbi conven. qui.* Bertach. in *tractat. de gabell. in 6. part. prae. Brun. in tractat. de constitut. in verb. gabella. versicul. statum.* dicit, quod de contractu solvatur gabella, & ideo forenses solum gabellam in loco contractus, ut infra in fin. ¶ Extende, ut procedat, etiam si solutio gabellae fuerit destinata ex contractu in alia Civitate, Brun. in loco supra proxime citato. Iason post alios *l. 1. C. de summ. Trin. num. 18. versic. ex isto primo membro,* & si alter sit solvens, acta sunt nulla, & sententia vigore legis municipalis. ¶ Amplia; quia de adiudicatione in solutum debet solui gabella. Videtur *Gabella non soluta in actibus subiectis gabellae. Concl. 10. nu. 37. & 38. cum seq.* ¶ Extende; quia etiam soluitur de adiudicatione in solutum. Alsin. *de execution. §. 4. cap. 8. num. 2.* ¶ Amplia; quia gabella debet solui de dote promissa, licet non soluta, ut per legem gabellae, & est decisio Alexand. *con. sil. 68. num. 3. lib. 3.* Socin. *con. sil. 302. lib. 2.* ¶ Amplia; quia si debetur gabella pro transactione, propter Civitatem Castellum, debetur, etiam si transactio sit mixta cum alio contractu non gabellabili. Castrenf. *con. sil. 49. Tu quoniam, lib. 1.* ¶ Amplia; quia gabella debet solui Regi pro regitratu contractuum in Archivio intra annum, alias si non est soluta, contractus est nullus, & non sufficit, quod registratio sit facta post annum. Ang. Arctin. *con. sil. 89. Pro decisione, num. 9. & seq. versicul. sub fin. tut. & in reper. l. Atilius, in §. not. ff. de minor. allegat. l. si cum Hermo. C. locati,* sequitur Deci. *con. sil. 93. Et pro tenui num. 3.* ¶ Amplia de omni legato facto ad vitam, vel ad usufructuandum uxori, vel cuiusque alteri personae, etiam si sit legatum alimentorum, secundum tamen computationem ipsorum legatariorum vitae, iuxta *l. hereditatem. ff. ad leg. Falcid.* vbi per Alexand. *colum. fin. & dicit Bald. in l. cum ii. §. si integra, in fin. ff. de transaction.* quod dicta lex habet locum in omnibus actibus hominum, & est gloss. in terminis *l. l. cum ii. §. modus, in ver. cum iuvener. ff. de transact.* ¶ Limita; quia si gabella est solvenda post sententiam intra 15. dies, appellacione suspensa, sententia intelligi debet a die sententiae confirmatae, non a prima, quando appellatur ab ea, plene Socin. *con. sil. 76. per tot. vbi casus, lib. 1. Abb. con. sil. 69. Videtur primo, lib. 1.* ¶ Extende; quia gabella, quae solvitur pro firmitate actus, non debet solui ante firmatum actum, & perfectum. Socin. *dict. con. sil. 76. num. 8. lib. 1.* ¶ Limita generaliter; quia gabella est odiosa, & non fit extensio de similibus ad similia. Deci. qui alios allegat *con. sil. 457. In casu gabellae. num. 7. & sequentibus.* Bald. in *l. si a Domino, rei patre ff. de pen. hered. & in 2. subscriptione ad consil. Socin. 302. lib. 2.* & idem in statu de gabellis, quod sit odiosum, & in dubio contra gabellam. Corn. *con. sil. 199. colum. 4. lib. 1. & con. sil. 154. lib. 3. Dec. con. sil. 48. col. fin. & con. sil. 412. colum. 2. Angel. con. sil. 9. Ancharan. con. sil. 264.* Vide, *Gabella odiosa regulariter. Concl. 21.* ¶ Extende; quia in dubio citius dicandum, quod non debeatur gabella; quia est odiosa. Bartol. in *leg. si pupillus, in fin. ff. ad l. Falcid.* Corn. *con. sil. 106. num. 2. & in fin. lib. 4.* sequitur Deci. *con. sil. 457. num. 8. latissime Crauer. con. sil. 202. Circa praesentem, in fine, vbi infinitos allegat, & idem relatius con. sil. 905. in fin.* Iason in *leg. 1. colum. 1. circa med. ff. si ex nova causa, & sic stringe Florentiae; quia in dubio favore gabellae est iudicandum ita disponente reformatione 1476. 1. Iunii. Vide, *Gabella adhibita regulariter, & quando secus. Conclusion. 3.* ¶ Limita; quia gabella debet semel soluta fuit de contractu, pro quo non debet transferri dominium, & ex forma statuti debeat solui de quolibet contractu per quem transfertur dominium, si mortuo altero ex contrahentibus dominium transfertur, non solvitur gabella iterum. Bart. in *l. sanctus, num. 1. C. de consil. lib. 12.* ¶ Limita; quia si est soluta gabella de contractu venditionis, non est solvenda de contractu cessionis executionis eiusdem, licet dicat statutum, quod de omni contractu solvatur; secus si cessio est contractus de per se, non in executionem primi. Bald. in *leg. cum per eos. C. si quis alteri in fin.* vbi Barb. in apostill. vbi etiam Salycet. in fin. sequitur Bald. & vide Conclusionem prox. sequentem. *num. 22. & sequent.* ¶ Limita in statuto Pisano, quod solvatur gabella ab eo, qui**

Qui uxorem cepit, vel duxerit; quia non habet locum in eo, qui
 16 extra territorium accepit uxorem, Dec. conf. 457. n. 5. † Extende;
 quia statum Pisanum super gabella dotis non habet locum, si
 contrahitur matrimonium extra territorium in alieno territorio, in quo
 soluta sit semel gabella. Dec. conf. 457. in causa gabella. n. 4. & seq.
 idē dicit Alex. conf. 143. n. 5. & seq. lib. 6. de statuto Casenae loquens,
 & idem tenet Socin. in statuto Pistorii cōf. 302. lib. 2. quod est sub-
 scriptum a pluribus Doctoribus Italiae. † Extende; quia pro eodē
 contractu, si soluta est semel gabella pro fructibus venditis, non
 debet solui de pretio fructuum. Alex. conf. 143. n. 6. lib. 6. Dec. d. cōf.
 457. n. 3. Alex. conf. 148. n. 10. lib. 6. ubi idem dicit in collectis; quia
 17 dux collecta solui non debet. Vide, Onera duplicia pro eadem re quis
 18 solvitur non debet. Concl. 136. cum Concl. libi prox. sequenti. † Extende;
 etiam si statum, prout Pistorii, expresse disponeret, quod solua-
 tur gabella, & de matrimonio contracto per eum extra territo-
 rium; quia debet intelligi, nisi soluerit gabellam in loco extra terri-
 torio sita Socin. d. cōf. 302. n. 3. v. secundum corollarium. lib. 2. secus,
 si non soluit extra territorium, & ita plures subscribentes d. cō-
 20 f. libi distinguunt. † Extende; quia si periculum, vel combustum est
 instrumentum, pro quo fuerat soluta gabella, si iterum fiat idem
 contractus, non debet solui de nouo gabella. Bart. conf. 67. Satis
 dantes sequitur Robert. Strozzius in subscriptione ad d. conf. 50-
 30 n. 3. lib. 2. † Extende; quia statum, quod ciues consummantes
 matrimonium extra territorium debeant solvere gabellam, nō ha-
 bet locum in eo, qui cepit uxorem extra territorium, & cōsumma-
 rit illam extra territorium, sed solum cōprehendit illos, qui cōtraxe-
 runt in territorio, & cōsummarunt extra territorium. Soc. d. cōf. 302.
 per tot. lib. 2. ratio est; quia est odiosum, tanquā exorbitans, & debet
 31 strictè intelligi, & loquitur in statuto Pistorii. † Restringe; quia
 bene solui debet ex contractu prorogato; quia reuera est nouus
 32 contractus. Dec. conf. 93. n. 3. † Limita; quia gabella soluenda pro cō-
 tractu, vel distractu nō debet solui de diuisione facta per modum
 confessionis, & liberationis; quia non est alienatio, neque cōtra-
 ctus, neq; distractus, Bald. qui dicit ita seruari Perusii ad euitan-
 dam gabellam, in l. tres fratres. ff. de pact. secus dicit, si fiat per viam
 traditionis. Alex. ad Bart. in l. ab emptione. ff. eodē tit. in v. cōtrarius sen-
 33 sit. † Limita; quia si statum disponat, quod contrahentes cum
 forense teneantur ad solutionē gabellae pro forense, intelligi de-
 bet, quādo quis cōtrahit cū forense in territorio, secus si extra ter-
 ritorium; quia alias esset in potestate subditi priuare Cōmune ga-
 bellis suis in loco, in quo cōtraheret extra territorium; & quia si in-
 telligatur eo modo, est cōforme iuri; quia forensis ligatur statuti
 34 ordinariis loci, in quo cōtrahit, supra n. 7. & 8. † Limita; quia si
 est soluta gabella de cōtractu translationis domini, nō est soluenda,
 si cōtractus resoluitur. Alex. in addit. ad Bart. d. l. ab emptione. ff. de
 35 pact. v. cōtrarius consensus. † Limita; quia gabella nō debet solui pro
 actu nullo, & qui nō habet substantiā. Abb. conf. 69. Videtur primo
 dandum, sequitur Soc. conf. 76. n. 3. v. sed is non obstat. lib. 1. Affin. de
 exequat. §. i. cap. 39. n. 11. ubi quod nō soluitur, si nullus est contra-
 ctus. Roman. conf. 78. Licet communi iure, ubi plenissima apost. in v.
 36 non debet, citat infinitos. † Extende, etiam si statum loquatur v-
 niuersaliter, quod de quolibet cōtractu soluat gabella. Bald. in
 l. 2. de euit. & in l. non dubium. C. de legib. Marfil. in rep. rubr. C. de pro-
 bat. n. 308. l. ad. non dubium, in 5. not. C. de legib. ubi multa congerit,
 & in l. si aduers. §. si quia nostra, ad fin. C. comm. de leg. Bart. in l. fin. §.
 37 fin. autem sub conditione. C. comm. de leg. in questione statuti. & ideo eui-
 tatur solutio gabellae, si ab initio non valet venditio; hodie extat
 noua lex, quod nullus possit iudicare super nullitate in praedicti
 38 gabellae, nisi soli officiales gabellae, cū voto D. Petri Contis. † Li-
 mita; quia si statum dicat, quod de omni re deducta in contractu
 soluat gabella, intelligitur de pretio, nō autē de rebus vēditis,
 & de pretio quoq; sita Marfil. singul. 105. vbi quicquid sit mentio, in princ.
 39 qui alios allegat. † Limita; quia gabella nō debet solui de cōtra-
 ctu resolutio per partes. Rom. d. conf. 78. in fine, ubi apostil. admitit
 hoc in v. soluentem, quando statim fuit resolutus contractus, licet
 Rom. & alii plures loquantur in resolutio contractus; quia nō dura-
 40 nit. † Limita; quia quādo plures res adiudicantur, quae omnes ha-
 bent suū pretiū, solutio gabellae pro parte nō vitiat in totū. Deci.
 41 conf. 344. Applaudent, n. 3. † Extende, v. idem sit, si dos petatur, &
 pro ea fiat adiudicationes plurium rerū, vna pro tanto, alia pro
 42 tanto. Dec. d. conf. 344. n. 3. ver. tertius casus. † Extende, quando sunt
 plures personae, quibus fit adiudicatio; quia vno solvente partem
 suam gabellae, non est nulla in totum. Dec. d. cōf. 344. n. 3. v. si que
 43 in fin. Bald. in l. 1. C. si aduers. rem iudic. † Extende; quia vbi quicquid
 fit adiudicatio pluribus personis, & de rebus diuisibilibus, licet
 decretū sit in diuisione. Afflic. d. cōf. 218. tamen si per vnum tantum
 gabellam sit soluta, erit tunc nulla adiudicatio pro parte eius, qui

Tom. 4.

non soluit, & pro alia, qui soluit, valebit. Bald. in l.ordo, in pen. q. C. de
 exequat. rei iudic. Bart. in l. pinales, §. iulianus, nu. 3. ff. ad l. Falcid. Alex.
 in terminis in l. inf. n. 22. ff. de acquir. poss. † Limita in dubio; quia
 43 vt actus valeat, etiam contra gabellam fit interpretatio. Deci. d.
 conf. 344. in fin. † Declara; quia forenses supponuntur gabellae de
 44 contractibus, & illorū productione; quia hoc disponitur per le-
 ges gabellae; & est de iure communis; quia in respicientibus ordi-
 nē & solemnitate attenditur locus, in quo contrahitur. Bart. &
 Doct. in l. cunctos populos. C. de sum. Trinit. supra n. 9. & seq. Vide, Sta-
 45 tutum ordinatum in foro statuti seruandum inter omnes. Concl. 452.
 Vide plenius, Statutum circa gabellam contractuum odiosum, & quibus
 casibus habeat locum, vel non. Concl. 562. Vide, Concl. prox. praeced.
 Concl. 2. & Concl. prox. seq.

Gabella contractuum, & aliorum nō debetur in mul-
 tis casibus. Concl. 5.

GABELLA nō est soluenda de legatis ad pias causas, vt disponi-
 1 tur per statum Florentiae in 4. vol. † Extende; quia neq; est
 soluenda gabella, si pro legato pio dantur bona in solutū, siue sim-
 pliciter, siue cum pacto redimendi; quia ex quo nō est soluenda de
 legato; ita neq; de actu tendēte ad exequutionē legati, & ita fuit
 iudicatu. † Extēde; quia Clericus succedens in dote mulieris, pro
 3 quā nō est soluta gabella, non impeditur alienare bona obligata,
 vt satis fiat pro sua rata. Vide, Gabella non soluta quando annullentur
 4 acta, vel non. Concl. 9. † Amplia; quia non debetur delegato recōpē-
 satio hoc modo declarado, quia si legatum fit in compensationē
 dotis, vel alterius debiti, non debetur gabella; quia vnica tantum
 debetur tam de iure, quam ex legis dispositione municipalis. Bar.
 & alii in l. si pupillus. ff. ad l. Falcid. & in l. fin. §. quoties. ff. de publica. l. af.
 post alios in l. si creditor, num. 2. & 12. ff. de leg. 1. & cauetur in statuto,
 5 lib. 4. rubr. 3. Florentiae; ubi, quod non debetur gabella pro dote le-
 gata a marito vxori, neq; pro legato facto creditori suo pro debito
 vero. † Amplia; quia de relictis in vltima voluntate, neque de
 6 hereditate de iure cōmuni nulla debetur gabella. l. af. in l. edicto, in
 2. not. ab. C. de edict. Diu. Adr. rollen. † Contrarium tamen disponitur
 7 per statuta Florentiae, & fere vbiq; † Extende; quia statutu ex-
 cipit plures personas succedentes, vel legatarios, qui nō tenentur
 8 solvere gabellam. † Extende; quia imo etiam si statum nullum
 exciperet, filius succedēs ex testamēto, vel ab intestato, nō tene-
 tur solvere gabellam; quia nō dicitur percipere hereditatem, sed
 in ea continuare. l. af. in l. in suis, num. 11. ff. de liber. & posth. † Amplia;
 9 quia fiscus nō soluit gabellā pro rebus datis, vel delatis fisco; quia
 est exemptus. l. vniuersi, & ibi Doct. C. de veltig. & commiss. † Amplia;
 10 quia si gabella non est soluenda de locatione quinquennali tantū,
 non etiam solui debet de alio contractu accessorio ad locationē
 quinquennalem, prout de mutuo facto locatori; quia licet mutui
 sit gabellabile, quando est de per se; secus si accessorie ad locatio-
 nem non gabellabilem. Anchar. conf. 72. Abbas. conf. 15. Facit, quod
 not. Bart. in l. Aristo. ff. de donat. l. af. in l. 2. nu. 181. C. de iur. emph. vbi,
 quod stante statuto, quod de quolibet contractu soluat gabella,
 non soluetur de contractu accessorio, & inclusio, seu transufo
 in alium contractum; facit; quia attenditur id, quod est principa-
 le, non accessorium, l. 1. in prin. ff. de arb. tutor. Ruin. conf. 145. nu. 21.
 11 lib. 5. Dec. conf. 293. n. 6. & seq. † Et idem, quando in continenti fiūt
 duo contractus inter easdem partes, & vnum inest alteri; quia
 censetur vnus, & vna gabella debetur. Alex. conf. 27. v. fo. m. 9. v. quo
 12 autem, lib. 3. Vide alia similia in sta. n. 22. vbi multi casus similes po-
 nuntur. † Contrarium tenet Ruin. conf. 59. nu. 7. lib. 1. vbi loquitur
 13 in bestiis datis aestimatis conductori; quia talis contractus est ga-
 bellabilis. † Amplia; quia gabella licet sit soluenda de omni con-
 tractu, prout Florentiae; tamen pro concessione principis, vel Rei
 publicae nō reperitur cautū, quod debeatur gabella, facit Bart. in
 l. licitatio. §. fiscus. nu. 1. ff. de public. & veltig. sequitur Felin. & Rober-
 14 tus Strozzius, & alii, qui subscripserunt confil. Socin. 302. lib. 2. †
 Amplia; quia de contractu nullo, & inualido non debet solui ga-
 bella. Bartol. in l. fin. §. fin. autem sub conditione. C. comm. de leg. Gui-
 do Pap. d. cōf. 590. quod intelligit verū, si de nullitate actus oppo-
 15 nat, & doceatur, Guido Pap. d. cōf. 211. Vide Concl. prox. praeced.
 nu. 35. & seq. v. limita. quia gabella non debet solui. † Amplia;
 quia si sit statutu, quod de omni contractu soluat gabella, non
 debetur gabella ex resolutione contractus. l. af. in l. ab emptione, nu.
 16 17. ff. de pact. vbi, an debeatur de diuisione, trāfectione, & aliis, &
 ibi Bart. † Declara secus esse, si fieret retrouēditio, vel pactū de re-
 trouēdendo; quia deberetur noua gabella; ideo Florentiae apponitur
 pactum resolutiuū ad effugiendam gabellam duplicem. † Dica, 17
 quod gabella soluenda est de contractu vēditionis cum pacto de
 trouēdendo, sed non debetur gabella, neque laudemiu de con-
 tractu

G

tractu retroedicionis vigore pacti. Marcabru. ab Anguil. *consil.*
 18 29. num. 124. & seq. *¶* Amplia; quia si statutum dicat, quod soluatur
 gabella de omni contractu, non extenditur ad contractus extra
 territorium celebratos, nisi sint de rebus in territorio statuti.
 Angel. in *l. final. in vlt. column. ff. de iurisd. omni. iudic. Socin. consil. 302.*
 19 Videatur primo aspectu, lib. 2. cap. 2. de consuet. in 6. Deci. *consil.* 457.
 Corne. *consil.* 106. lib. 4. *¶* Extende; quia non habet locum in dote,
 & matrimonio extraterritorium. Angel. d. *l. final. col. fin. ff. de iurisd.*
 omni. iudic. Dec. d. *consil.* 457. qui dicit, quod ubi celebratur contra-
 ctus, ibi soluitur gabella. *¶* Amplia; quia si gabella debet solui de
 omni sententia condemnatoria; non tamen soluitur ex praece-
 pro confessionato, vel ex confessione. Bartol. in *l. 1. num. 1. ff. de con-*
 20 *fess. ¶* Amplia; quia stante statuto, quod in confessione instrum-
 21 menti, puta, si esset perditum originale. Bartol. *consil.* 67. *Satis dubie*
queritur, si primo factum fuit instrumentum. Dec. d. consil. 457. Bart. &
Castren. in l. si pupillus. ff. ad l. Falcid. vbi, quod si fiat promissio de
vendendo, postea venditio, soluitur vnica gabella, & declara, vt
per Iason. in l. ius autem civile. num. 12. & num. 19. ff. de inst. & iur. Ro-
 22 bert. Strozzius in *subscriptio. d. consil. Socin. 302. lib. 2. ¶* Amplia;
 quia stante statuto, quod de omni contractu venditionis soluatur
 gabella, non debetur ex promissione de vendendo. Roland. &
 Valle *consil.* 69. num. 20. lib. 3. Bartol. & Castren. in *d. l. si pupillus. ff.*
 23 *ad l. Falcid. ¶* Extende; quia stante dicto statuto, si soluitur gabella
 de contractu principali, non debet solui de contractu accessorio.
 vel exequitio. Vide num. 10. & seq. Castren. *consil.* 267. *Videtur di-*
 24 *cendum, per tot. lib. 1. vbi in statuto Senarum loquitur. ¶* Declara;
 quia verum est, quod si soluta est gabella, puta, de principali con-
 tractu, prout de promissione de vendendo, non debet solui de
 venditione, quando venit exequitio ad primu contractu, prout
 fuit promissum; sed si alius contractus veniat in executione
 primi, prout fuit promissum, puta pro mutuo promissio restituere
 intra annu, alias possit capere in solutum tot bona mea, si non sol-
 uitur in termino, debetur gabella pro secundo contractu exequi-
 tio; quia est non in executionem primi, sed conditionalis; si non
 sequitur executio primi; ideo solui debet gabella. Castren. *consil.*
 25 267. *Videtur dicendum, per tot. maxime num. 3. ver. breuiter. lib. 1. ¶* Am-
 plia; quia si soluta est gabella de proprietate, non soluitur de usu-
 fructu eiusdem rei postea quasto. Marcabrun. ab Anguil. *consil.* 18.
 26 num. 235. *¶* Amplia; quia si dicat statutum, quod de omni contra-
 ctu soluatur gabella, non soluitur de contractu conditionali. A-
 27 rin. de executio. §. 6. cap. 55. num. 3. & 4. *¶* Contrarium Francisc. A-
 retin. quod imo si non soluitur gabella de contractu celebrato in
 nundinis, non soluitur, & si est conditionalis; quia conditio puri-
 ficata trahitur retro; & idem in casu affirmatio dicit *consil.* 11. *Pro-*
 28 *cedendum. column. 2. num. 2. ver. sed contra ista. ¶* Amplia; quia si de-
 bet solui gabella de quolibet relicto, non soluitur de relicto an-
 29 nuo, nisi pro primo anno, & deinde de anno in annum; quia est
 conditionale. Franc. Aretin. *d. consil.* 11. in prim. *¶* Amplia; quia sta-
 tutum, quod de adiudicationibus, & in solutum dationibus de-
 beat solui gabella intra quindecim dies a die adiudicationis, de-
 bet intelligi, quando recipit bona in solutum cum effectu, & non
 30 a die sententiae, sed a die, quo transit in iudicatum, & est *consil.*
Abbas 69. Videtur primo, lib. 1. Vide Conclusionem proximam pra-
cedentem num. 18. ¶ Extende, etiam si adiudicatio fuit exequi-
 31 ta; quia si non durat, vt quia reuocatur, vel per viam appellatio-
 nis, vel laudi permitti, vel quia debitor in termino iuris redemit
 soluendo, non debetur gabella; quia adiudicatio non durat, &
 statutum debet intelligi de actu durabili. Abbas *d. consil.* 69. *Vide-*
 32 *tur primo, per tot. lib. 1. & loquitur in statuto Senarum. ¶* Amplia;
 quia gabella non soluitur de refutatione, & dimissione; quia non
 est alienatio. Marcabrun. ab Anguil. *consil.* 103. num. 42. vbi nu. 43.
 reddit rationem; quia non soluit de contractibus, ex quibus do-
 33 minium non transfertur. *¶* Extende; quia non soluitur de distra-
 ctu, quando solis verbis fit, quando nondum erat facta traditio
 ex primo contractu. Marcabrun. *d. consil.* 103. num. 44. *¶* Extende;
 quia non soluitur de renunciatione, quam faciunt filii parenti-
 34 bus causa dotis, vel ingressus Monasterii de bonis paternis,
 vel maternis. Marcabrun. *dicto consil.* 103. num. 45. *¶*
 Declara tamē; quia de cessione, vel renunciatione
 iurii, quando est alienatio, bene soluitur gabel-
 la. Marcabru. ab Anguil. *consil.* 30. n. 296.
 & reddit rationem *consil.* 103. nu. 39.
 quia quando transit dominiu
 de vno in aliu, soluitur
 gabella.

Gabella circa contractus, & alia quando, & per quem
 solui debeat. Concl. 6.

GABELLA *¶* contractus, seu pro contractibus soluenda dicitur o-
 nus conuentionis, & onus rei tradenda; ideo obligatus tradere,
 vel consignare res venditas a se, non tenetur ad gabellam debitam per
 emptore. Alex. plen. *consil.* 51. *Vbi dicitur, lib. 3. per tot. ¶* Contrariu
 videtur velle Soc. *consil.* 247. *Circa primum, in prim. lib. 2. vbi per plu-*
 ra vult, quod licet ad legatarium spectet gabella legatis, si tamen re-
 statore legat, q. haeres tenetur emere legatario bona valoris le-
 gatoru sex mille, haeres non tenetur ad gabellam; quia alias non imple-
 ret legatu, si minueretur gabella. Vide infra n. 9. & *seq. ex ratione* *¶*
 Declara; quia est onus reale, & quando spectat ad debitore vel cre-
 ditore, *Vide, Debitor, qui tenetur portare rem debitam ad domum credi-*
 toris, an expensis suis, vel non. Concl. 47. *¶* Declara plenius quia gabel-
 la non soluta in actibus subiectis gabellae, quando actus nullus red-
 datur, *Vide, Gabellam non solutam in actibus subiectis gabellae. Concl. 10. &*
& seq. ¶ Est tamen gabella onus consequitui contractus. Bald. in *l. 1. n. 4. C. de contrah. empt. quē declarat Soc. consil. 247. n. 3. lib. 2. ¶* Am-
 plia; quia solutio gabellae debet fieri per eū, qui aliquod acquirit,
 argu. tex. in *l. debet, in fi. ff. de adit. edict. l. manifestissimi. §. p. de C. de*
 Bal. in rubr. C. si cert. pet. ar. in 3. quae. l. i. late Soc. *consil.* 247. *Circa primum*
 col. 1. vol. 2. & satis videtur de mēte reformationum. *¶* *Ex ratione*
 non possit esse quere, ouero madare ad effectore alio contracto, ouero vbi
 roid est, non possit exequi, vel effectore dari vlti contractu, vel instrumentum,
 vnde per non solutione non videtur impediri actio, sed executione
 madauero tibi, vt a Titio ff. mad. Ang. *col.* 13. 6. in *questione venditio. n. 7.*
 Extēde; quia emptor de iure comuni, non videtur, tenetur ad gabellam.
l. debet, ff. de adit. edict. Bald. in l. si praedium n. 6. C. de iur. in l. i. n. 4. C.
de iur. empt. ¶ Et propterea inoleuit practica, q. ille q. praeterea
 haereditate ad se spectare, exclusus remotionibus in gradat, & non
 habet como ditare soluendi gabellam de praeterea, non petat haereditate,
 neq. condēnari aliquid ad restituenda, quia tenetur ad gabellam, &
 omnia esset nulla, sed soli intētat diffamatoriā petendo declarari
 haereditatem sibi delatā esse, exclusus remotionibus, quibus peti
 imponi ppetuū silētū. *¶* Extēde; quia legatarius, & non haeres tenetur
 tur ad gabellam. *l. id quod iulianus. §. haeres ff. de leg. 1. & idē disponit sta-*
 tutu. *¶* Extēde; quia legata certa summa inuestienda ad comodū lega-
 30 tatiō non tenetur haeres ad gabellam, sed legatarius, ad cuius comodū
 fit legatu; quia sufficit haereditate, quod soluat legatu, non autem
 gabellam, quae est quid extrinsecu, sed us effect, si haeres esset grauius
 inuestit; quia ex quo est demadatu factum, quod non potest
 31 explicari sine solutione gabellae; igitur tenetur soluere, sed in dimi-
 nutione legati, ne haeres duplici onere grauetur, & in primo casu
 potest legatarius conuenire, & emere ad gabellam venditoris, & tunc
 erit satis factu menti, & ita practicitur ad tollendam difficultate.
 Vide Soc. *consil.* 247. *Circa primum, lib. 2. ¶* Declara; quia ex promissio-
 ne Florētia per legem municipale ambo contractus emptor & ven-
 ditor tenetur pro medietate, nisi aliter conuenitum sit, licet
 32 filicus habeat ambo obligatos in solidū pro integra gabella, & ita
 tenet etiā Abb. in *c. final. n. 12. vt l. i. n. 1. consil.* quod debet solui ab
 vtraq; parte pro medietate. *¶* Extēde; quia usufructuarius legatarius
 debet soluere gabellam legatarius usufructus, non autē in iudicio mo-
 33 ailegar Soc. *d. consil.* 247. in 3. col. ver. aliquando, & quarto, lib. 2. & idē
 dicit lex gabellae. *¶* Amplia; quia si statutum non disponit, a quo vel
 per quem sit soluenda gabella, debetur ab eo, pro quo celebratur
 contractus, videlicet creditor pro instrumēto crediti. Solv. c. in rubr.
 C. de reb. credit. n. 2. *¶* Et ideo qui vedit cum pacto retrovendendi,
 34 soluit gabellam pro pacto ad sui fauorem. Ang. Aretin. *consil.* 247. *per*
decisione n. 10. ver. quia statutum. ¶ Extēde; quia emptor tenetur solu-
 uere gabellam, quando emptio annullatur non soluta gabella. Bald. in
 l. cum mulier. n. 7. *ff. solut. matrim.* Bald. in *l. si praedium n. 6. C. de adit.*
edict. per tex. in l. debet, ff. eod. tit. Bertach. in tract. de gabellam n. 7. quod
principali. n. 1. ¶ Idē in laudemio soluendo domino directo potest
 centia alienandi; quia spectat ad emptores. *l. fin. l. fin. n. 4. C. de iur.*
empt. ¶ Idē in impensa instrumentorū, & chartarū tradit. *per*
consil. 113. n. 13. lib. 1. ¶ In contractum facit quia volens alienare feudū
 debet obtinere licentiā a Domino feudi, alias delinquit, & tenetur
 in penā. c. 1. de prohib. alien. feud. per Feder. vnde, quando non expen-
 35 mitur, a quo debet solui, intelligitur per eum, qui ad id obligat-
 tur, & ad quem onus pertinet, vt per Doct. in l. cum seruus. ff. de iur.
 bor. oblig. vbi Alex. & Iaf. & licet non legatur in instrumentis tamen
 ex naturalis legis intelligitur. *l. cum quid. ff. si cert. pet. ar. & de licentiā*
 impetranda, & solutione laudemii, quod intelligatur facienda
 sumptibus eorum, qui tenentur eam impetrare. Soc. *consil.* 26. n. 7.
 lib. 1. & *consil.* 247. n. 3. lib. 2. Vide, *Laudemium quid sit, & a quo debeat*
 tur. Concl. 15. cum Concl. ibi proxima, seq.

Gabella

Gabella, quæ dicitur directura, & soluitur iudicibus, est in multis locis. Concl. 7.

TATVA ¶ Florentia habent solutionem directuræ, quæ detraxit ex salario iudicum, & talia statuta non sunt ubique; ideo non dicuntur notoria. Castren. confil. 195. *visis, & consideratis, per totum.* lib. 1. vbi, quod si officiali sunt promissa 800. pro salario, non debet fieri ex tali summa directura, quæ diminuat salarium promissum; vbi responderet ad contraria. ¶ Piliis pariter est statutum, quod soluitur directura, quæ solui debet integre ab omnibus appellatibus; ideo si duo obligati in solidum ad seuta 115. appellant vnica appellatione, tenentur soluere pro tota summa, non autem pro medietate. Castren. confil. 84. *Posto, quod ista esset, lib. 1.* vbi, quod tot sunt appellationes, quot sententiæ, & quot interestati, licet vnica interponatur a pluribus. Vide Concl. prox. seq. Vide, Statutum circa directuram soluendam, Concl. 508.

Gabella causarum, quæ dicitur directura, quando, de quibus soluenda, vel non, & quando inducat nullitatem, vel sanetur. Concl. 8.

IN ¶ Civitate Florentia gabella, quæ dicitur directura respectu actoris, & contra directuram respectu rei, est soluta in primo actu, quia si alias si non soluitur, sententiæ est nulla vigore legis anni 1322. quæ habet clausulam annullatiuam. 12. & ibi Bart. *C. de can. frum.* *Verum, lib. 1. cap. de dispensa, de rescript. in 6. iuncta gloss. in cap. quia propter de election. & in cap. si proponente, de rescript. quia quado in lege sunt verba annullatiua actus, censetur data forma.* Bald. in l. 1. *quod lib. & posth. Dec. confil. 229. colum. 2.* quæ forma non seruata actus corrumpitur. ¶ Et statutu loquens de directura debet ad vngue seruari, & extat Florentia lex de anno 1332. quæ disponit, quod in prima scriptura, quæ presentatur banco iuris, solui debeat, alias processus sit nullus, & esset nullus, etiã si lex non diceret, quia exigere soluitur, vt præambulum. Bartol. & alii in l. *in vniuersa. C. de precib. imp. offer. iuncto Bald. in l. 1. §. Officiis. ff. ne quis eum, vbi hoc dicit in puncto, sequitur Socin. in tract. citatio. art. 20. n. 3. quest. & confil. 33.* ¶ *Prosequendo ordinem, lib. 1.* ¶ Amplius quia si non soluitur directura, sententiæ est nulla, etiam si lex, vel statutum disponat, quod non soluitur non audiatur, & ad vltiora non procedatur; quia quado lex denegat audientiam, quicquid in contrarium fit, ipso iure nullum est. ¶ Alex. & Ias. in l. 1. *sublato. ff. ad Trebell. Vide, Statutum circa insuriam soluendam, vel negandam valer. Concl. 579.* ¶ Amplius quia directura soluta per actorem petentem certa bona non releuat eum, si alius postea peteret contra eundem dicta bona; quia debet producere fidem solutionis in primo actu, alias omnia sunt nulla, & ad verbis legis non receditur; quia in dubio pro causa, vt dicitur in lege curie mercatias Florentia. ¶ Amplius quia soluitur gabella, seu directura debet fieri secundum formam legis, vel statuti; quia debet ad vngue seruari; & ideo soluenda pro eo, quod petitur, non pro eo, quod in effectu debetur, prout in actione iniuriarum; quia licet petitio possit alterari; tamen attenditur petitio. Bart. in l. *cum quedam puella. §. fin. in fin. ff. de iuris. omni. iudic. vbi Castren. & Ias. in l. non amplius, in princip. ff. de leg. 1. Ang. in l. qui tabulas, in princip. ff. de iur. & in l. final. C. de appellat. Castren. in l. in offerendis. num. 3. C. de appellat. ¶ Extende, etiam si in petitione sit dictum post expressionem certæ summe, plus, & minus, prout taxatum fuerit; quia adhuc summa expressa attenditur. Bart. Bald. & Castren. in l. *Publica. §. final. ff. de pos. Bald. in rubric. C. de pos. numer. 6. Alex. confil. 8. num. 11. lib. 4.* & quod clausula illa nihil operetur. Bart. in l. *in actionibus. ff. de furt. Socin. in l. pecuniam. col. 3. vbi Iason in vlt. not. ff. si cert. petat. idem Socin. in l. quibus diebus. §. quidam Titio. in fin. ff. de cond. & demonstrat. & confil. 91. num. 3. lib. 4. vbi, quod summam certam continet instrumentum exprimens certam summam cum clausula, plus, & minus. ¶ *Grammat. decis. 58. num. 10.* ¶ Contra extensionem, quod imo valeat sententiæ, licet directura non sit soluta pro summa expressa, quando fuit dictum, plus, & minus; quia per clausulam, plus, & minus, prout liquida bitur, non dicitur certa summa, nisi relative, & ad euadendam nullitatem, allegatur Bald. confil. 238. *Verba accusa. tionis. lib. 2.* ¶ Declarat; quia quando dubia res est, an sit soluta directura, vel non, & poterit taxari, vel ne, respectu nullitatis sententiæ semper in dubio pro validitate pronuntiatur; vt actus valeat, & non pereat, cap. inter dilectos. §. ceterum, de fid. in l. vlt. Bartol. in l. 1. *ff. de eo, quod loco, & quia publica autoritas pro consensu, qui taxauit, tanquam incertum esset, debet excusare a pena, arguunt. l. final. & ibi Bartol. ff. de lege commissi. Alexand. confil. 78. vlt. & distinger. col. 2. ad fin. lib. 5. & melius ad propositum confil. 30. *visis & consideratis, num. 4. lib. 3.* quia non est dubium, quod annullatio sen-***

tentiæ est poena. l. non dubium; vbi Bald. & alii. *C. de legib. Alexand. confil. 90. Omisus, & rescatis, ad fin. lib. 7.* & sequitur, quod quando sumus in dubio, an petitio contineat certum, vel incertum, & fuerit taxata per proconsulem, vt incerta, debet talis iudicari. ¶ Quid autem in petitione facta ab actore de tota summa sibi debita; quando non potest consequi, nisi modicum, puta, quia non adfuit bona debitoris. Iason in l. *instituit. de actio. §. tripli. col. 1. post med. vbi, quod attenditur petitio, & sic est extensio.* ¶ Amplius; quia quando petitur summa certa, directura debet solui pro summa certa ad rationem denar. 3. pro libra; si vero summa incerta petitur, sit estimatio per proconsulem, & est formalis lex; ideo si non seruatur, omnia sunt nulla. Bald. in l. *comparationes, in 3. q. C. de fid. instrum. Bartol. & alii in l. vniuersa. C. de prec. Imper. offer. Iason post alios in l. de pupillo, §. si quis forte, in fin. ff. de non. oper. nunc. ¶ Et si petitur aliquid pure, & aliud sub conditione, & in subsidium, non debet solui pro petitione subsidiali, nisi post purificatam conditionem; ita, quod non incurritur poena interim dupli ob lapsum termini ad soluendum. Castren. confil. 79. num. 6. *ver. secundo videndum, lib. 1.* ¶ Amplius; quia non soluta integra directura non valet sententiæ, etiam pro parte, pro qua fuit soluta, etiam si in non nummo tantum interuenit defectus, Iason in *authen. qui rem. colum. 6. in princip. C. de sacrosanct. Ecclie. Allegat Angel. in l. qui heredes. ff. de cond. & demonstrat. & in l. si seruus. §. plurimum, per illum text. ff. si quis cautio. facit, quia sententiæ potest valere pro parte, & pro parte non. Felin. in cap. cum inter. col. 4. in princip. de sentent. & re iud. ¶ Contrarium Roman. in l. *ad ius. ff. ad Syllan. ¶ Declara; quia si directura non esset soluta pro dependentibus, & venientibus in consequentiam principalis petitionis; tunc non vitaretur sententiæ, tum expressa dispositione legis; tum etiam ex dispositione iuris communis; quia attenditur, quod principaliter in iudicio petitur, non quod incidenter, & in consequentiam. Angel. per illum text. in l. 3. C. de iudic. Alexand. in l. nam, & postea. §. si minor. ff. de iur. iur. vbi etiam Moder. Romana. confil. 300. in casu proposito. Socin. in confil. 51. *Præstantissime Doctor, lib. 1.* ¶ Declarat; quia si quis petat aliquid incertum, puta; quia dicit, prout per iudicem fuerit taxatum, licet ipse certam summam expresse, prout in eo, qui taxat iniuriam suam; quia petitio est incerta propter taxationem iudicis, non erit nulla sententiæ, si fuit soluta pro summa taxata & reducta. Marcabrun. ab Anguil. confil. 48. num. 53. vbi allegat Claudium de Scifello in l. *cum quadam. §. quoties. ff. de iuris. iudic. omni. iudic. ¶ Limita; quia statutum, quod quicumque petat aliquid in iudicio, siue agendo, siue excipiendo, teneatur soluere gabellam, & alias processus sit nullus, non habet locum in eo, qui petit copiam, vel terminum, sed si petat aliquid consequendum ab aduersario, ita Abbas confil. 30. *Procedam. in fin. vers. non obstat, si dicitur, lib. 1.* ¶ Limita; quia si gabella fuit soluta, puta in foro mercantia, & actor suam obtinuit sententiæ, & vigore talis sententiæ postea agat in Rota, non teneatur soluere aliquid, ita disponit lex anni 1332. ¶ Et ista directura dicitur data, quæ non succedit per omnia loco sportularum; quia sportule soluuntur iudici, hæc data soluitur Communi; item sportule non soluuntur iudici ordinario, data vero secus. Castren. confil. 79. *Pro pleniori, lib. 1.* Vide Concl. prox. præced.****

Gabella non soluta quando annullentur acta, vel non, & quæ, Concl. 9.

CAPTVA ¶ facta de debitore suspecto vigore instrumenti recognitionis debiti, de quo non fuit soluta gabella, est nulla vigore statutorum. Bald. confil. 338. lib. 4. *ver. quinto quia.* vbi mouetur propter præcisum statutum ita disponens. ¶ Extende in apocha gabellabili; quia si illius vigore fiat captura non soluta gabella, captura erit nulla; ideo declaranda est nulla; quia lex disponit, quod non possit fieri exequutio, & facta non valeat; quæ verba reuertuntur actui, & si contra fiat, ipso iure non valet, vt not. in cap. 1. in v. non potest, de regul. iuris. in 6. Bartol. in l. vlt. colum. 2. *ver. sed quero, quid si iudex. ff. de seruis, vbi Alexand. Ias. & alii. Bartol. in l. de iis, colum. 1. ver. hoc præmissis, & in ver. præterea ista lex. ff. de transact. & quia ex istis verbis inducitur forma, cuius omisio reddit actum nullum, vt per Soc. confil. 283. col. 2. in prim. lib. 2. ¶ Amplius; quia in tantum captura redditur nulla non soluta gabella, vt non conualidetur, licet captus, vt se liberet à carceribus, simpliciter præstiterit cautionem, & fideiussor; quia licet sibi præiudicet dādo fideiussorem; vt per Socin. confil. 113. *Quoniam, vol. 3. & confil. 9. vol. 4.* secus tamen est isto casu; quia non potest renunciare tali statuto prohibitorio, gloss. in l. 2. *C. ne fideiuss. dor. dentur, & ibi Bart. & alii. Alex. plene confil. 116. visis, quæ sub-**

valoris, & perinde sit, ac si executum non foret, intelligi debet, quod antequam petatur executio, prius solui debeat gabella, & alias solutio de eo facta post tempus non sufficiat; quia qui in obliuio tempus constitutionis, non dicitur ex forma obliuio. Bald. & Salyc. in *authen. qua supplicatio*. C. de prelo. *imper. affert*. i. l. i. l. m. 4. l. i. scire oportet. §. *consequens*. ff. de excus. tut. Castr. in l. *Roma*. §. *Callimachus*. ff. de verb. oblig. vbi l. i. in §. not. quos, & alios citat. Tiraq. tractat. lignag. §. 3. glof. 4. m. 3. & seq. vbi affert Bald. in l. *obseruare*. §. *post hac*. ff. de off. proconsul. dicere, quod recedens a tempore recedit a formula. Thais. §. *item*. ff. de fidei comm. liberr. pulchre Rebuff. tractat. *num. 11*. §. *Amplia*; quia nullitas procedit etiam in sententia confirmationis tenetur, & dationis in solutum, ut quia procedunt vigore legati gabellabilis, non soluta gabella, secundum omnes leges & reformationes Florentie loquentes de soluta gabella, & quod nisi gabella soluta, quicquid in contrarium ferret, non valeret, & sit nullum ipso iure, & non obstat statum inducens analem prescriptionem, per quod contra ad iudicium post annum denegatur audientia, de quo per Bart. in l. *soluta*. §. *fin. ad Trebell.* quia procedit, quando quis agit contra *rebus*, & prosequitur ius suum in illis bonis, & seruata essent de iure statuti requisiti, & sic quando datio in solutum est valida, & nulla; & talis nullitas proueniens ex capite alterius non obstat, intelligitur reiecta, ut per Bart. in l. *i. §. parui*. ff. quod vi, vi. & de supra. *Gabellapena quando incurratur, vel non*. Concl. 12. *Item*, quia defectus gabellae non solutae nedom vitiat adiudicationem, & dationem in solutu facta per iudicem de bonis debitoris creditore ex forma legum Florentie, ut per l. i. in l. *si creditur*. §. *de leg. 1. & in l. final. §. quatuor*. ff. de public. Alex. conf. 3. §. 6. lib. 4. Bald. conf. 4. lib. 5. sed imo creditor potest allegare in sui fauorem nullitatem, & impugnare adiudicationem sibi factam, vide supra m. 11. & quid relictis potentie iudicantis. Soc. conf. 65. m. 12. lib. 1. imo propter formam non valet. Socin. conf. 76. & plenius Concl. proxima leg. m. 2. §. *Vide tamen Bart. conf. 159. col. 3. v. tertio videndum est*. Bartol. in l. *lulianus*. §. *si quis colludente*. ff. de ad. empt. & in l. *si pignus*. C. de decur. lib. 10. vbi, quod valet in odium non solutae gabellae pars hoc vult, sed Florentie non feruntur propter legis verba. §. *Limita*; quia solutio gabellae quandoque facta ante sententiam validat processum factum ante dictam solutionem, vnde reformatio die 30. Maii 1489. in quinto, & ultimo capitulo, quae vulgo nuncupatur la Nicolina; & idem dicitur in quolibet alio implemento facto, & propterea fuit alias tentum, quod sufficit, quod ad defendendum se ab homicidio quis comparat in carceribus quandoque ante sententiam, & in statuto, quod quis non audiatur, nisi soluta gabella, sufficit solutio facta pendente iudicio. Bald. in l. *per diuersas*. quest. 13. C. mand. sequitur l. *Insistit de adio. in princ. in fi.* §. *Et hoc est de iure communis* quia nullitas ob defectum gabellae non solutae dicitur ius superueniens. Bald. in d. l. *per diuersas*, quest. 13. C. mand. l. i. m. 1. *Item*, de adio. per ea, quae habentur in l. non potest ff. de iud. & licet aliter Alex. in l. *i. §. sublat*. a. ff. ad Trebellian. Dec. conf. 275. col. 2. tamen intelligi debent, quando non fuit postmodum soluta. §. *Limita*; quia potest iudex rejicere exceptionem gabellae non solutae oppositam in actu pronuntiandi; quia per calumniam videtur opponi, ex quo opponens se arctat in tati, ut partim tollat defensionem, & iudicem resolutionem. Bald. in l. *i. col. penult.* C. qui accuset, dicit ibi, quod iudex velit cautius procedere, possit apponere clausula resolutionis, videlicet quatenus esset gabellabilis, & non sit soluta gabella, nulliter fuisse actum, victumque victori, & c. si vero non sit gabellabilis, vel si gabellabilis, & sit soluta gabella, amplectendo merita pronuntiare in eis. §. *Limita*; quia statutu si mandatur solui gabellam sub pena dupli, & ulterius non procedat annullando, si gabella non soluitur, valet contractus, sed pena committitur. Bald. in l. *non debetur*. col. pen. C. de legib. §. *Limita*; quia nullitas ex defectu gabellae non solutae non potest allegari contra sententias fore mercantiae Florentiae, ut in statuto sub rubrica 33. §. *Extende*; quia non potest allegari contra sententias ladas in Curia officialium pupillorum primo quia lex edita de anno 1464. 27. Octob. disponit, quod contra sententias officialium pupillorum non possit de nullitate dici, vel aliquo modo opponi, quae clausula vniuersalis est, & comprehendit omnem casum, gloss. in clem. 1. de for. competenti. Soc. conf. 15. col. 1. *Item*, postremo, in §. *lib. 2. deinde subdit lex*, quod executioni mandetur, quilibet nullitate constante, quae dictio pariter est vniuersalis. Bart. & Imol. in l. *hoc articulo*. ff. de hered. insti. & vterius dicta lex dicit, quod nullitas executioni in omnibus, & per omnia, & quod omnes, & omnia, & prout, ac si dictae sententiae essent latae per officiales, & sex mercantiae, & in statuto mercantiae dicitur, quod contra sententias D. D. sex non possit admitti aliqua exceptio.

76
titer col. si lib. 6. l. i. in l. nemo potest, col. 5. v. tu adde benefacere. ff. de leg. 1. & maxime in statuto isto habente clausula annullatiua, quo casu consensu partium nihil operatur. cap. dilecto, ad fin. v. nisi forte, & ibi glo. Innocen. Abbas & alii de prob. glo. in cap. statutum, in v. committatur, de rescript. in 6. & ibi * omnes. Socin. conf. 87. V. si inueituris. col. 5. v. confirmantur premissa. vol. 3. l. i. conf. 85. Quando habemus, col. 2. lib. 3.
4 Alex. d. conf. 116. col. si lib. 6. §. Et quod statuto Florentiae annullante acta, & omnia ipso iure, non soluta gabella totus processus sit nullus, & super eo non possit iudicari. Alex. conf. 76. in si lib. 7. Rolan. a Vall. conf. 31. nu. 21. lib. 1. §. Amplia; quia stante statuto, quod instrumenta gabellabilia non possint executioni mandari, nisi soluta gabella, & sententia aliter lata non valeant, censetur a iudicibus ablata iurisdictio, quam auferre potest lex. Bart. in consil. 187. Domini priores, in 2. dub. & in l. i. §. si plures. col. penult. v. quarto quatero. ff. de exercit. & not. Abba. in cap. Ecclesia, in reperi. de consuet. quem refert, & sequitur Dec. cap. si eod. tit. col. 4. quicquid igitur factum reperitur in contrarium, dicitur nullum, tanquam factum a carente iurisdictio. l. si. & per totum tit. C. si a non comp. iud. & in terminis Ant. de Butr. in cap. super litteris, col. 13. de rescript. sequitur Alex. conf. 83. Consideratus ante si lib. 4. Felin. in c. suborta. de re iud. m. 9. in 7. limit. & sic acta, & processus sit ipso iure nulla, iuxta tex. in l. si liberatus, in princ. ff. de iure parr. & in l. 5. §. sciendum. ff. de donat. inter vir. & vxor. x. 1. vbi Anchar. & Franch. de rescript. in 6. §. Amplia; quia si extatutum, quod instrumenta non maderent executioni non soluta gabella, deficit iurisdictio in tantum, quod licet iudex procedendo ad vltiora censetur rejicere exceptionem. Bart. & Salyc. in l. a procedente. C. de dilat. tamen fallit in exceptione gabellae, ex quo ea non soluta processus est nullus, & iudex caret iurisdictio. Ant. de Butr. in cap. super litteris, 21. col. de rescript. Dec. conf. 275. In causa, quae Luce agitur, col. 3. v. solum extat respondere, & l. i. conf. 100. lib. 1. in fin. §. Restrige in gabella soluenda Florentiae de contractibus venditionum per scripturas priuatas; quia lex 15. 40. admittit solutionem post contractum; ergo non est ipso iure nullus, sed ope exceptionis potest annullari, prout, quod reddatur inefficax, & nullus ope exceptionis Bartol. in l. vniuersa. C. de prec.
8 Imper. offer. §. Amplia; quia sententia lata vigore instrumenti gabellabilis, non soluta gabella, dicitur nulla, & per iudicem fuit nulliter iudicatum, facta oppositione de ea, ut Florentiae extat reformatio 13. 49. die 4. Ianuarii. & 1477. die 13. Augusti, vbi, quod productum instrumento, vel scriptura gabellabili, non soluta gabella productio, & inde sequuta sunt nulla, etiam quod statutum expresse non annullat, sed imponat penam flor. 50. ut in reform. 30. Ianuarii 1481. secundum Alex. in conf. 37. In causamotaper Angel. lib. 1. col. 1. v. nec ad hoc obstat, vbi, quod sola legis prohibitio annullat actum factum contra legem; & eo maxime; quia reformatio anni 1477. disponit praeclae, quod quicquid sit vigore iurium gabellabilium, non soluta integra gabella, sit nullum, & hac de causa passim Florentiae irritantur sententiae latae non soluta gabella.
9 §. Extende; quia instrumentum, de quo non fuit soluta gabella, redditur nullum, & non probat. Alex. conf. 9. 4. Reperitur, in si lib. 7.
10 vbi loquitur etiam in instrumento antiquo subiecto gabellae. §. Amplia; quia quicquid sequitur ex contractu gabellabili, non soluta gabella, etiam si res transiret per mille manus, est nullum.
11 Vide, Gabella habet multa privilegia. Concl. 22. m. 11. & seq. §. Extende; quia stante tali statuto irritante sententias, & processus, non soluta gabellae censetur fauore publico, & in odium non solutae introductum; ideo tali dispositioni renunciari non potest; quia non est ad fauorem partis renunciantis, gloss. in cap. statutum, in pri. in v. omittatur, de rescript. & in cap. cum accessissent, vbi Dec. col. 4. de consuet. & in l. pacta, qua contras, col. 3. C. de pact. vide infra num. 15. & seq. §. Restrige; quia si ex instrumento dotali gabellabili, pro quo non est soluta gabella; clerico deferatur beneficium instrumenti, & vigore pacti dotalis vendidit bona obligata pro dote, valet venditio; quia ille actus respicit executionem iuris sibi clerico delati, & est regulare, quod ius competens priuato, postquam deuenit ad privilegium, debet regulari quoad eius executionem, secundum privilegium personae, cui est delatum; & ideo clericus non potuit impediri exequi ius pro parte sibi delatum propter legem gabellae. Bald. in authen. quas actiones. C. de iur. Eccles. & Clericus in ius, quae faciendae sunt, post ius sibi quiritum, non ligatur statuto laicorum, ut per Canonistas in cap. Ecclesia Sanctae Mariae, de consuet. Legista in l. C. de summa Trinit. §. Contrarium infra, Gabella habet multa privilegia. Concl. 22. num. 9. ver. extende, vbi pro hac
14 parte contraria habes * communem. §. Amplia; quia lex gabellae, seu Archiuii disponens, quod nullum instrumentum gabellabile possit in iudicio produci, neque attendi, neque exequi, nisi prius integre gabella fuerit soluta, alias omnia acta sunt nullius

2 et in *Lucan. Tiro. ff. eod. tit.* *¶* Extende quia gabella debet solui illi gabellatio, qui erat tempore contractus. *Marcbabru. ab Anguill. conf. 16. n. 218. ubi*, quod non debetur illi, qui est tempore exactio-
3 nis. *¶* Extende quia si vnus est conductor gabellae piscium, et tem-
pore suo capiuntur multi pisces, et conseruantur in viuariis, vt
vendantur, et pro eis soluta est gabella conductori, qui erat tem-
pore capture piscium, licet post finitum conductionem vendantur
alia gabella non debetur illi, cum sit soluta semel. *Ang. Aret. conf. 23. n. 19. & seq.* quia vt ipse ibi inquit. *n. 20. in fi.* *¶* Multi *seq. ver-*
nece vbi lat. conductor nummis, aequi paratur vtili fructuario, qui de
fructibus separatim a solo efficitur dominus, sic etiam de piscibus
4 capitis quia dicuntur a solo separati ex similitudine. *¶* Declara, ni-
si conseruando esset in contrarium, quia illa est seruanda per pre-
dicta. Vide, *Index finitio officio que commodata consequatur, et que successori*
sp. specent. Concl. 431. Vide, Datum, vel gabella quando precessori, vel suc-
cessori debeatur. Concl. 29.

Gabella contractus in quo loco solui debeat. Concl. 18.

1 **C**ABELLA† contractus solui debet in loco celebrati contra-
2 ctus, non autem in loco destinata solutionis, vel traditionis
3 rei. Alex. *con. 49. in causa, & lite. nu. 3. & 4. li. 1. num. 8. c. de*
summ. Trinit. † Extende; quia debet solui in loco contractus, non
4 autem in loco domicilii contractuentium Baldi. *l. magis pto. §. il-*
5 *lud. ff. de reb. eorum. †* Extende; quia debet solui in loco celebrati
6 contractus, non in loco fundi venditi. Alexand. *con. 49. nu. 3. lib.*
7 *4. §. †* Extende; quia debet solui in loco celebrati contractus; non
8 in loco rei sitae. Soc. *con. 3. oz. li. 2. Dec. con. 457. Vide, Gabella de qui-*
9 *bis contractibus soluatur. Concl. 4. n. 8. & seq.*

Gabella non potest fraudari, & quando fecus. Concl. 19.

1 **G**ABELLA; regulariter non potest fraudari; & fraudantes re-
 2 tinentur in foro conscientia. Abb. in *c. iniquitatem*, tit. 5. de censib.
 3 * & hanc communem * dicit Socin. Reg. 1. *Gabellus fraudare*. † Re-
 4 fringere; qui potest fraudari, quando cessat causa, pro qua fuit
 5 imposta. Ro. a Vall. conf. 91. n. 52. lib. 2. † Refringere in multis ca-
 6 sibus, de quibus Soc. in d. reg. 1. *Gabellus fraudare non licet*, ubi limi-
 7 tat quatuor modis.

Gabella vt fraudetur, dantur cautelæ Concl. 20.

CAUTE LA ¶ datur ad fraudandum gabellam, quod contractus
fiat per apocham priuam inter partes; quia non deuenit
ad noticiam gabellæ, sed poterit periri apochæ, & fraud erit ad dā-
num ementis. ¶ Extende, quod pro legato factio gabellabili ali-
cui cautela, quod legatarius renoueturi tali legato, si confidit de he-
rede, & concordetur, vel fiat apochæ priuata super debito lega-
tæ, erit, vt supra. ¶ Hæc cautela tollitur Florentia per legem nouā;
quia etiam quod renouetur legato, debetur gabellæ. ¶ Item con-
ferte lege non valeri in renouatione legati facti de dote filia
spuria; quia si renouatur ante matrimonium, non valet; quia ni-
hil est debitum. Bart. in l. Titio centum, §. Titio genero. ff. de condit. &
demonstr. si vero renouatur post matrimonium, non valet in præ-
iudicium mariti. ¶ Dicis, quod omnes cautelæ, maxime ad frau-
dandum alium sunt contra conscientiam, & animam, & quod
mundum sunt periculose; ideo omittendæ omnino; quia quod
prodest homini, si vniuersum mundum lucretur, anime vero sue
detrimentum patiatur? Vide Castr. in l. si per errorem, n. 5. ff. de iur. fl.
omn. iud. vbi damnat cautelas.

Gabella odiosa regulariter, & quando secus. Concl 21.

GABELLA † dicitur odiosa. Abb. *conf.* 69. col. 2. li. i. per l. 2. C. nou.
reig. Dec. *conf.* 457. col. 2. n. 7. vbi, quod exactio gabelle est o-
 dioſa, & non extenditur de ſimilibus ad ſimilia. Vide, *Gabella con-*
tractuum, & aliorum non debetur in multis caſibus. Concl. n. 15. & ſeq.
 † Declara, vt plene per Ruin. *conf.* 112. Circa primum dubium, n. 14.
 verſ. ſed pramiſſi, li. 5. vbi dicit, quia actualis impoſitio gabelle eſt
 odioſa, propterea exactio gabelle; quia ſemper de eo, quod ini-
 nus eſt, ſit interpretatio in dubio, ſed facultas imponendi gabel-
 lam eſt fauorabilis, & late interpretanda. † Extende; quia in dubio
 contra gellam eſt iudicandum de iure communis Bart. in
li. p. pupilli, in ſi principii ff. ad l. Falcid. Bald. in l. 1. n. 9. & ibi Alex. C.
que ſit longa conſuetud. Angel. *conf.* 585. per l. licitatio. S. eorum ſci. depu-
 blican. Cort. *conf.* 339. n. 5. † Imo quod in dubio iudicandum
 ſit non deberi gellam. Deci. *conf.* 457. in cauſa qd. elia. numer. 3.

Coram. conf. 1.81. n. 16. lib. 3. & plenius. conf. 199. n. 17. lib. 3. quod in
terpretatio in dubio semper fit contra gabellam, & gabellatorem.
¶ Et præsumitur semper in dubio contra gabellarios exactiones
ponarum, & datiarum, & quantas, ff. de public. Anch. conf. 16. in fine
verbis sequitur Menoch. conf. 2. ad ff. ¶ Extenditur quia eo magis de
bitur odiosa, quando agitur de pœna, & sic de augmento tene
videlicet quartæ partis ob retardatam solutionem, & licitatione
moræ, & aduersus quæ non datam restitutionem, vt in legibus præ
legatis, edit. l. 2. Canon. vbi. & l. licitatio. & car. ff. de publ. exco. Doct.
in locis prædictis. ¶ Extenditur; quia statum iuramento partis, &
do pro vfu suo portet bona Ale. in l. cetera. §. si quis ff. de leg. 2. l. 7. Et
tenditur; quia licet ratio gabellæ panis, & carnium intelligatur in
eundem leges, vt non soluens in termino incidit in pœnam exco
municati pluris; tamen si pœnæ huiusmodi non sunt in vfu, non debent
feruari, licet in fine. §. qui assidue ff. de edit. edit. l. licet, l. cetera
conf. 340. m. lib. 5. Dec. conf. 649. n. 7. quia per inobtemperantiam
tunc illis derogatum. ¶ Vide tamen Ang. in proem. in fin. §. vbi
pen. Alex. conf. 6. n. 4. & conf. 12. lib. 1. Anch. conf. 283. col. 1. Dec.
59. A. Procedendo. col. 3. Capol. conf. 13. an crim. col. 4. vbi ad Dec.
11. n. 12. Venerius conf. 1. n. 43. & sequ. latiss. per gl. & Doct. in
ver. §. angere, de treug. & pac. vbi fel. col. 3. & sequ. plene loquente
cedit ad opposita. ¶ Amplia; quia si de donationibus gabellatis in
gabellam, intelligitur de donationibus inter vivos, non autem
causa mortis. Socin. conf. 159. l. 4. ver. ubi obstat. Coram. conf. 34. n.
4. quicquid contrarium tenuerit conf. 4. l. lib. 1. quia in l. cum
ad eadem verba apta comprehendere donationem causa mortis
vt ipsemet declarat. conf. 254. ¶ Extenditur; quia si gabellam
venda de contractu, non soluitur de donatione; quia proprietas
est contractus. Alex. conf. 76. v. si. num. 9. ver. unde si sciamus
Vide in ver. Statutum circa gabellam contractum odiosum. Coram. conf. 34.
¶ Extendit multis casib. quib. gabella restringitur, & non multo
plicatur, de quibus in Gabella vnicui solui debet. Conf. 16. ¶ Ratiocina
ge multis casibus, de quibus in ver. Gabella de quibus contractum
natur, vel non. Concl. 4. per dicendum in limitat. omnibus. Vide
gab. habet multo præuilegio. Cód. 22. ¶ Amplia; quia gabella est
dam inter officii, cui fieri debet, vt ex eo redditus possit redire
itineraria, & substinere expensas necessarias adhuc vt Coram.
conf. 181. §. de cap. n. 13. l. 3. ¶ Et quod interesse late modo vbi
possit pœna facit fin. ff. de eo, quod certo loco, vbi l. n. l. 2. vbi
col. est pœna respectu soluents, non eius, cui soluitur, & quod
gabellæ sit quid pœnale. Abb. conf. 2. ver. ad id, vel ubi
quod iuramentum de gabellis dicitur pœnale, ex quo minuit patrimonium
alterius. ¶ Amplia; quia præuilegium suspensum solutionem gabellæ
per aliquod tempus, & sic fideiussorem statum odiosum
terminus iuris communis debet late interpretari. Canon. in
l. 2. de ver. sign. Felin. in l. causam, §. 1. post Abb. de ver. sign. in l. 2.
& que ibi Barr. & alii, maxime l. ff. de consue. p. n. ¶ Extenditur
xime, quando tale præuilegium fuit concessum ob publicam
utilitatem, vel ob necessitatem, quia non possunt publicum conque
risquia Princeps tertio potest eo casu prae iudicare, etiam si vult
ordinaria tantum potestatis, & non apparet, quod sit
ordinarie potestatis, pulchre Alex. conf. 216. Nec arguunt. n. 22. vt non
obstat secundum l. 2. & idem per Boer. conf. 196. m. l. col. in fine
quod publicani de potestate iuste conquire de iure casu Prince
cipe, vel magistratu, quod sine solutione gabellæ licet addere
frumenta, si fiat ob publicam utilitatem, & causæ abundantia.
¶ Extenditur; quia tale præuilegium late debet interpretari, vt late
de fine gabellæ, & sine apodicta, vt per Ruin. conf. 312. Circa vult. conf.
59. Casus est talis, n. 13. lib. 3. Vide, Gabella odiosa, & de iure communi
debetur multis casibus. Concl. 3.

Gabella habet multa priuilegia. Concl. 22.

REGULA. ¶ Est, quia potest fiscus, vel Communis in necessitate exigere alicuius gabella a^o emptoribus etiam ante tempus, quia est speciale in fisco, vt exigit ante tempus e necessitate, vel propter necessitatem. Iam si *hac* quidem n. 3. *habet actio.* ¶ Extendit, quia potest gabella incipere ab exequutione, et venditionis facte de dictis bonis, & de iure communi pro exequutione gabellæ licitum est incipere ab ead^e exequutione obsequia solemnitate processus secundum Bald. *conf.* 38. d. *Adventum.* ibi. ¶ Amplius, quia gabella habet privilegium, quod si rescindatur, commissum ob non solutam gabellam, transiit ipso iure domini in Gabellarium, licet non transeat possessio, nisi apprehendatur. Roland. a Valle *conf.* 42. in *pr.* l. 3. ¶ Extendit quia propterea competit Gabellario reuendicatio contra dementes bona, quæ occi.

ecceidit in commissum. Rol. a Vall. d. conf. 4.2. num. 7. & seq. lib. 3.
 ¶ Amplia; quia licet gabella ut sit debita, debeat constare de debito, vel legato, aut contractu per scripturam; & ideo non valet probatio per testes propter suspicionem subornationis. Iac. in l. certi condicio. §. quoniam. n. 14. ff. si veri. petat. Anchar. conf. 351. Et tale statum intelligitur etiam de quolibet minimo, & tam in defendendo, quam in agendo. Dec. conf. 11. n. 2. Felin. plene in cap. sicu. cō-
 6 fuet. de prob. tamen non excludit alias probationes fortiores. ¶ Amplia; quia licet gabella sit odiosa, & non extendatur de similibus ad similia. Dec. conf. 457. In causa gabella. n. 7. & de iure communi iudicandum sit pro nō gabella, sup. Conc. prox. prac. n. 2. tamen Florentie secus est; quia licet a verbis legis, vel statuti nō sit recedendum; tamen in dubio debet iudicari pro gabella, ali disponente
 7 reformatur prima Iunii, 1476. ¶ Extende; quia statutum, quod de quolibet contractu, vel de eo, quod quisque acquirit, solvatur gabella, habet locum etiam in distactu, per quem quis liberat se ab onere pecuniario annuo. Ang. in l. querebatur, & in l. nescimus. ff. ad
 8 l. saluti. Bart. in tra. de gabell. in 5. membr. 8. par. pr. ¶ Amplia; quia Florentie per statuta, & reformationes, gabella licet debeat solvi pro medietate ab emptore, vel venditore, vel conuentum sit, quod solus emptor, vel solus venditor teneatur, potest exigere in
 9 solutum ab utroque, vel altero, quem maluerit. ¶ Extende; quia in tantum habet obligata bona vendita, & gabellabilia ipsa gabella, vrad quemcumque; vadant bona, etiam ad uxorem, sint prius obligata, & p̄feratur gabella, ut fuit decisu per DD. tres Rota Florentie vigesima prima Februarii 1539. Mouentur; quia ita dispositum est de anno 1481. quod bona semel gabellabilia, & gabellae obligata ad quemcumque; priuilegium vadant, teneantur ad gabellam. ¶ Extende, etiam si perueniant ad Ecclesiam, quae teneatur ad onera de preterito, & sic ad gabellam causatam, antequam bona essent Ecclesiae. Bart. in l. placet. C. de sacrosanct. Eccles. clarius in l. rescripto. §. ff. de muner. & honor. quem sequitur Caltr. in l. si. C. sine censu, vel
 10 nup. Soc. conf. 12. vol. 4. quia communis * est conclusio, quod pro gabellis, & tributis praeteritis Ecclesiae, & quilibet priuilegiatus teneatur; secus de futuris. Iac. d. l. placet. col. si. vers. intellige, nisi pro trinitat. C. de sac. Eccl. Calcan. conf. 7. Quia a me quaesitum est. col. 5. vers. quod autem cleri, per gloss. in l. incola. in pr. ff. ad municip. & per text. in l. si. §. huiusmodi. ff. de muner. & honor. ¶ Contrarium Bald. quem citat Felin. in cap. Ecclesia S. Maria. n. 76. vers. quinto quaro, de consue. vbi pro vtraque; allegat plenissime, & citat infinitos, & hanc veriorē
 11 * dicit; pro qua iunge, Gabella non soluta quando annullentur acta, vel in. Concl. 9. nu. 12. ¶ Extende; quia is, qui soluit gabellam, & obtinuit cessionem a fisco, praefertur dote, sicut fiscus, & fuit resolutum per Rotam Florentie 21. Febr. 1539. vbi respondet ad omnia contraria, & in specie, quod non obstat, quod cessionarius non vti-
 12 tur iure cedentis priuilegiati; quia non procedit, quando est subrogatus in omne ius. Bald. in l. per diuersas. in 10. q. C. mand. neq; quod iuribus directis nomine cedentis vitur. Soc. conf. 143. Dum profecto, sol. vers. confirmatur. lib. 1. Nec obstat statutum l. 2. ca. 57. quod post annum contra dationem in solutum quis non audiat; quia
 13 non habet locum contra Rempublicam Florent. Vide, Florentie ciuitas, statuta, consuetudines & priuilegia. Concl. 403. ¶ Amplia; quia quilibet potest agere pro gabella, & fisco, & opponere de iure gabellae non soluta, vt disponit lex gabella Florentiae, & est de iure
 14 communis, l. i. & c. ibi Bart. ff. de iur. fisci. & rot. tit. de popul. actio. ¶ Amplia; quia solvens gabellam pro alio, si obtinet cessionem iurium a prouisoribus gabellae, censentur omnia iura fisci in eum translata cum sua potestate, & priuilegio, & talia, qualia erant penes
 15 dd. prouisores, & fiscum. I. si. C. de priu. fisci. l. 2. C. de iur. Reip. l. 12. declarat Bart. in l. post dotem. col. si. ff. sol. matr. Caltr. conf. 222. Super 2.
 16 puncto. ver. super 3. l. 1. ¶ Amplia; quia gabella habet hoc priuilegiu, quod non admittit excusationem, praetextu, quod ignoraret gabellam solui debere; quia esset ignorantia crassa, licet quoad alia
 17 statuta admittatur excusatio propter ignorantiam. Abb. conf. 106. In visa quadam, circa si. vers. item non obstat. l. 1. ¶ Extende; quia non admittitur excusatio, quod non animo fraudandi gabellam; quia praesumitur contra confidentem a portasse sine bulletta, licet dicat, non animo fraudandi. Abb. d. conf. 106. in pr. vers. nec obstat, quod
 18 negent. l. 1. ¶ Extende; quia non sufficit testimonium custodis gabellae, postquam cecidit in commissum, sicuti non releuat confessio domini, quod res subtrahita fuerit de suo consensu, nisi probetur aliunde. Abb. d. conf. 106. n. 1. l. 1.

Gabellarius an possit remittere gabellam, & poenam. Concl. 23.

GABELLARIUS, qui conduxit gabellam, & cui poenae, & mulctae applicantur, si licentiauit conducentem mercantiam, qui

illas ostendit cum litteris patentibus alicuius Principis, asserens se mulionem Principis, prout reuera erat, licet merces non essent Principis, potest, & censetur remississe poenam incursum. Bald. conf. 211. Proponitur quod. l. 3. in pr. & per tot. ¶ Regula igitur est, quod gabellarius potest remittere poenam commissam per conducentem merces, quando ipsi gabellario applicatur poena; quia sicut poenā solutam potest restituere; ita commissam, & non solutam potest remittere. Bald. d. conf. 211. in pr. l. 3. ¶ Amplia, vt procedat etiam in simplici collectore gabellae; quia licet poena ad ipsum nō spectet, & non possit gabellam remittere in praedictum fisci; tamen si licentiauit aliquem conducentem merces, & illas ostendentem, saltem praebet excusationem conducenti, vt non incurrat poenā, quam etiam potest remittere saltem quoad fauorem credentis ipsi gabellario. Bald. d. conf. 211. circa med. vers. si autem non essent. lib. 3. vbi, quod ab officiali est facienda exactio. ¶ Amplia; quia omnes
 4 cōfessiones pro gabella fraudata spectant ad gabellarium. Ang. in l. at vbi. n. 3. ff. de petit. hered. & est text. in l. si quis. C. de rectig. & commiss. ¶ Contrarium seruatur de stylo; quia poenae omnes fraudantium gabellas applicantur fisco, & domino loci, nisi aliter sit actū inter partes. Guido Pap. q. 413. vbi, quod ita vidit determinari in diuersis causis. ¶ Quid in eo, qui emit pedagia, an censetur emississe etiam poenas fraudantium. vide Doct. in l. creditor. C. de iur. emphyt. ¶ Amplia; quia si gabella vendita, vel locata augeatur, augmentum spectat emptori, non autem domino. Ang. d. l. at vbi. n. 2. ff. de petit. hered. ¶ Limita; quia si gabella assignatur alicui pro salario cōstitutio, & non sufficiat, debet expectare futuras gabellas, non autem potest petere a Communi. Ang. in l. si fideicommissum. S. tractatum. n. 3. ff. de iud. Vide, Datarius an possit praedicare fisco. Concl. 28. vbi, quod in quaesitis non praedicat, in quaerendis secus.

Gabellariis quando fiat remissio, vel non. Concl. 24.

REMISSIO, quae debet fieri emptoribus, seu conductoribus gabellarum tempore guerra ex pacto, habet locum etiam ante guerram, quando orta fuit suspitio guerra. Socin. in l. diuortio. n. 11. ff. solut. matrim. Corn. conf. 23. Videtur, per tot. l. 2. ¶ Amplia; quia venditor, seu locator gabellae videtur se obligare, quod nihil faciet, per quod impediatur exactio gabellae. Corn. d. conf. 23. n. 11. lib. 2. & ideo vendentes gabellam non possunt aliquid statuere, per quod exactio gabellae minuat. Corne. conf. 181. in pr. l. 3. ¶ Amplia; quia locator gabellae tenetur facere remissionem conductori propter casum fortuitum contingentem belli, vel pestis, & quid si conductor suscepit in se casum fortuitum, plene Corn. conf. 128. Videtur, lib. 2. per tot. vbi secus in venditore; quia non tenetur ex casu fortuito quocunque. ¶ Ad quem spectet augmentum gabellae ex casu inopinato, an conductori, an domino locatori, vide Dec. conf. 4. Et pro tenui, vbi late. Vide, Conductor quando, & quibus casibus fiat remissio. Concl. 315. ¶ Et vide Corn. d. conf. 181. Visa copia, lib. 3. vbi consuluit, quod Communitas Fani locauit gabellas a pari rebus, & modis sati, id est, secundum pacta vetera & usitata. postea ob penuriam carnis fecit bannū, quod non extrahantur de territorio prohibita extrahi; dicit, quod non tenetur facere remissionem Communitas; secus si prohiberet extrahi permissa, & multa allegat.

Gabellam non solutam allegans probare debet, & qualiter probetur negatiua. Concl. 25.

IS, qui dicit gabellam non fuisse solutam, probare debet; quia asserenti incumbit onus probandi. Vide, Probatio negatiua in cumbit asserenti, & quando secus. Concl. 769. ¶ Declara tamen; quia haec negatiua probatur ex inspectione librorum gabellae, in quibus non reperitur facta descriptio. Crauer. conf. 905. nu. 6. quia eo ipso, quod solutio non probatur esse scripta in libris, probatur negatiua non soluta gabellae. Dec. conf. 496. In causa. n. 7. & 8. Vide Negatiua probari non potest, & quando secus. Concl. 30.

Galliae statuta, consuetudines, & priuilegia. Concl. 26.

IN Gallia est consuetudo vniuersalis, quod bona clericorum, & quae ob delicta confiscantur, spectent, & applicentur dominis temporalibus, si sunt immobilia, & sola mobilia spectent ad Episcopum, vel Ecclesiam. Oldrad. conf. 17. vers. rursum. nu. 5. & sequen. vbi, quod valet dicta consuetudo, ¶ Et quod fiant emptiones annuorum reddituum ad vitam ementis, etiam si fructus sint excessiui, contractus de consuetudine non est usurarius. Oldrad. conf. 207.

conf. 207. in fin. vbi, quod eadem consuetudo est vniuersalis quasi per totum Orbem, & quod de iure valent huiusmodi emptio-
 nes propter incertitudinem vite ementis. ¶ Notarii Imperiales,
 & forenses inter laicos non possunt rogari de instrumentis ali-
 quib. in Francia. Boer. dec. 295. n. 14. ¶ Instrumenta omnia habent
 in Francia executionem paratam; quia de stylo apponitur con-
 sensus partium. Boer. d. dec. 295. n. 6. ¶ Feuda de consuetudine Gal-
 lia possunt alienari, & sunt in hoc redacta ad instar allodialium.
 Vide, Feudum non potest alienari per vasallum, & quando fecus. Concluf.
 186. Vide, Francia statuta, consuetudines, & privilegia. Concl. 449.

Gebennensis Ciuitas, & aliqua de ea. Concl. 27.

GEBENNENSIS ¶ Ciuitas, quæ appellatur Geneura, est Ciuitas
 feudalis Ducis Sabaudia concessa ab eodem Duce in feudum,
 & Comitatum, & super quo Comitatu adest fidei commissum, &
 deuenit ipse Comitatus in Robertum, qui fuit Clemens VI. de
 quo consilium Agid. Bellam. conf. si per tot. ¶ Et vide eundem Agid.
 Bellam. conf. 48. n. 47. vers. Guilhelmus tunc Comes, vbi, quod Guil-
 elmus Comes Gebennensis donauit interuius Comitatum Io-
 anni tunc Delphino de anno 1316. & statim Delphinus redona-
 uit Guilhelmo cum pacto, quod omnes successores faciant reco-
 gnitionem, & fecit se Guilhelmo ligium Delphino cum iuramen-
 to reciproco. ¶ Et de anno 1338. cum Delphinatus esset transla-
 tus in primogenitum Regis Francie; & per illum facta cessio de
 Comitatu Duci Sabaudia, licet recognitio fuerit denegata, &
 propterea multe lites inter Comites Amedeos orta, tamen tra-
 ctatione facta Comes Gebennensis recognouit Ducem Sabau-
 dia. ¶ Dean. 1375. Petrus Gebennensis comes recognouit Com.
 Sabaudia in dominum, & in feudum ligium recognouit d. Comi-
 tatum, cui successit filius Robertus factus Papa Clemens VI. vt
 prædicta refert Agid. d. conf. 48. nu. 47. ¶ Et quod Comitatus, &
 Ciuitas Gebennensis, esset de feudo Imperii prius, & non potue-
 rit Comes recognoscere Delphinum pro domino suo, Agid. d.
 conf. 48. n. 8. vers. circa quintum. quia vasallus, & feudatarius vnus
 non potest alium dominum recognoscere, vt idem Agid. d. conf.
 48. n. 7. vers. ad quartum. ¶ Finaliter dicit, quod Imperator decla-
 rauit Comitatum Gebennens. a tempore Caroli Magni solum
 teneri ab Imperio; sed tamen talis declaratio non præiudicauit
 Comitatu Sabaudia ab eodem. Agid. d. conf. 48. n. 15. vers. septimo quarto po-
 test. ¶ Postquam igitur deuenerat ad Robertum, qui fuit Clemens
 VI. ipse debuit forte donasse Ecclesie & Episcopo Gebennens. qd
 Guido Pap. in c. si duob. in pr. de appell. pro absoluto ponit, ipsos Ge-
 bennens. esse de temporali iurisdictione ecclesie; & ideo eis ser-
 uari debet ius canonicum, & appellari ab omni grauamine.

Geminatio actus maiorem firmitatem affert, & multa
 operatur. Concl. 28.

MULTIPLICATA ¶ verba augent sensum; ideo dispositio,
 quod eligatur pauper, & egeus, intelligitur de valde pau-
 pere. Alexand. conf. 91. Reperitur nu. 3. & 4. lib. 7. ¶ Verba geminata
 maiorem deliberationem inducunt, l. balista, ff. ad Trebell. plene De-
 cian. consil. 46. num. 37. & multis sequen. lib. 2. Curt. lun. consil. 264. n.
 32. in fi. & multum operatur geminatio; quia dicitur apparere ma-
 gis de enixa voluntate disponentis. Crau. consil. 201. nu. 42. Corn.
 consil. 59. num. 8. lib. 2. plenius conf. 140. num. 2. lib. 2. ¶ Extende mul-
 to magis, quando sunt triplicata. Roland. à Vall. qui alios allegat
 conf. 61. n. 40. lib. 3. Decian. conf. 1. nu. 204. lib. 1. & idem magis si qua-
 druplicata. idem Decian. conf. 42. n. 30. lib. 1. ¶ Extende; quia verba
 geminata habent vim latiore, & ampliorem. Corn. consil. 174. n.
 11. lib. 2. & verba vniuersalia sicut augent, & ampliant, ita etiã ge-
 minata. Corn. consil. 185. n. 5. lib. 2. imo comprehendunt ea, quæ sub
 verbis generalibus non comprehenduntur. Corne. conf. 69. n. 19. lib.
 2. ¶ Dispositio geminata magis operatur; ideo si statutum dicat,
 victus victori condemnentur in expensis, licet istud sit de iure
 communi, tamen vt statutum aliquid operetur, debet intelligi, et-
 iam si iustam causam habuit litigandi victor. Gomez. in reg. de iur.
 quest. quest. 1. numer. 20. ¶ Et verbum solutionis, & satisfactionis
 comprehendit pignus, & fidei iussorem; quia est geminata. Ioa. de
 Imol. consil. 147. num. 5. ¶ Mulier, quæ ex renunciatione Velliciani
 non excluditur, excluditur, si bis eidem renunciavit, aut, siue à me,
 & ad Vellician. ¶ Taxatua verba geminata inducunt nullitatem ac-
 tus, qui fit contra, multo magis si triplicata sunt. Decian. conf. 29.
 n. 50. & sequ. vers. quarto, lib. 2. ¶ Nullitas inducitur ipso iure ex verbis
 geminatis, quæ alias requireret declarationem domini, vel non
 operaretur ipso iure. Iaf. in l. non dubium. n. 25. in l. 10. not. C. de legibus.

plura cumulat Ceph. conf. 133. n. 114. & seq. ¶ Extende; quia prohi-
 bitio geminata legis, & hominis operatur eadem iurisdictionem sine alia
 declaratione, vbi declaratio requiritur in terminis iuris commu-
 nis. Decian. conf. 4. n. 26. lib. 1. allegat Decium conf. 74. n. 1. in fin. ¶ Ex-
 tende; quia licet emphiteusis prohibita alienari à iure possit do-
 nari secundum communem; tamen quando concurrat etiã pro-
 hibitio hominis, quod non possit alienari, non poterit etiam do-
 nari. Ruin. conf. 161. n. 22. & seq. lib. 4. ¶ Idem est; quia operatur nul-
 litatem geminatio prohibitionis, licet non dicatur, quod sit nul-
 la. Ruin. d. conf. 161. num. 24. lib. 4. ¶ Minor, qui iurauit se maiorem
 non obligatur, stante statuto; tamen obligatur, si bis hoc iu-
 rauerit. Grat. conf. 4. n. 22. lib. 1. ¶ Et geminatio tam verborum, quam
 factorum operatur deliberationem. Ceph. conf. 40. nu. 8. & seq.
 plene Paris. conf. 89. n. 23. lib. 3. Decian. conf. 57. numer. 41. lib. 1. Corne.
 conf. 140. nu. 2. lib. 2. ¶ Imo verba generalia inducunt dispositio-
 nem, & trahuntur ad ea, quæ sub verbis generalibus non compre-
 henduntur. Corn. conf. 69. nu. 19. lib. 2. ¶ Scientiam certam imper-
 tant verba geminata. Decian. conf. 7. n. 24. & seq. v. secundum probo-
 li. 3. vbi, quod quodam importat motum proprium, & certam scientiam,
 etiam si enunciatiua sint; quia disponunt, Paris. conf. 38. nu. 9. lib. 4.
 dicit, quod geminatio operatur scientiam, & industriam personæ
 electam. ¶ Statutum loquens de iuramento non habet locum in ca-
 su, in quo plura iuramenta interueniunt. Grat. conf. 47. ad pen. m.
 in fi. & conf. 46. n. 2. lib. 1. ¶ Geminata prohibitio alienandi includit
 etiam heredis institutionem, quæ non continetur. Decian. conf.
 57. n. 42. lib. 1. ¶ Extende in casu conuerso; quia legatarius vult fructus
 vxori, stantibus filiis, restringitur ad alimenta, sed fallit, si est ge-
 minatum, idem Decian. d. conf. 57. n. 43. ¶ Prohibitio duplex legis, &
 hominis magis operatur, quam legis tantum, vel hominis tantum;
 ideo l. fin. §. si ff. de leg. 2. non habet locum, quando duplex prohi-
 bitio interuenit, l. si §. fin. autem, C. de leg. Ruin. conf. 32. nu. 6. lib.
 1. Alex. in l. Marcus, §. eas, que, n. 5. in 4. limitat. ff. ad Trebell. vbi re-
 ducitur rationem; quia quando concurrunt vtrique prohibitio alienatio-
 nis est nulla ipso iure, alias fecus; & quia ille textus exorbitat à iure,
 plenissime Grat. conf. 91. n. 12. & seq. lib. 1. vbi de * communi. Vide *
 Duplex funiculus multa operatur. Concluf. 310. cum tribus ibi sequen. C.
 cluf. ¶ Extende, vt per Dec. conf. 386. Licet in controuersis, per tot. vbi
 quod prohibitio alienationis fidei commissi expresse hominis con-
 currens cum prohibitione legis reddit alienationem ipso iure nul-
 lam, & sic per plura Menoch. conf. reddito in causa de S. Petro. num. 51.
 & sequen. ¶ Extende; quia pactum, quod feudum, vel emphiteusis
 non possit alienari, nec sit superfluum, operatur, ne possit etiam in
 casibus permixtis alienari. Decian. conf. 4. nu. 25. & 26. lib. 2. vbi multa
 exempla ponit, quod ipso iure operentur, & transeat ad heredes.
 ¶ Extende; quia minor, qui non potest diuidere, nisi ex causa d. 13.
 iure, si est prohibitus à patre, ex quo eodem duplex prohibitio,
 quæ est præcisa, non poterit alienare etiam in casu permixto. Dec.
 conf. 349. Consilium, num. 3. & seq. ¶ Pactum nudum non parit actio-
 nem, geminatum vero illam parit. Ceph. conf. 40. nu. 10. qui alios
 citat, lib. 1. Decian. conf. 46. n. 39. lib. 2. ¶ Extende; quia pactum de do-
 nando, si est geminatum, importat donationem. Menoch. conf. 1.
 num. 236. vbi * dicitur communem. ¶ Naturalis obligatio geminata
 parit efficacem obligationem, & actionem. Decian. d. conf. 46. n. 40.
 lib. 2. ¶ Promissio sine causa, quæ non valet, si est geminata, valet.
 Decian. d. conf. 46. n. 40. lib. 2. ¶ Electionem industria persone cau-
 sat, & conualidat contractuum geminatio. Corne. conf. 81. n. 28. lib.
 1. ¶ Et maxime in delegationibus geminatio verborum solet im-
 portare, quod censetur electa industria persona. Corne. conf. 51.
 nu. 54. lib. 3. ¶ Et quando duplex prohibitio concurrat, vna cessat.
 te non cessat prohibitio, §. affirmatiu. Infit. de nupr. ¶ Operari debet
 aliquid geminatio, l. balista, ff. ad Trebell. & vide plurima exempla
 cumulat per Marcin. l. 1. §. questionibus, col. 2. cum seq. ff. de quest. ad que-
 semper recurrit. ¶ Et duplex, seu geminatus dolus, & geminatum
 delictum grauiorem penam affert. Crau. conf. 346. num. 12. & seq.
 Confirmationem inducit geminatio actus precedentis Paris.
 conf. 19. nu. 122. lib. 2. ¶ Mora geminata non purgatur, quæ alias est
 set purgabilis. Capic. dec. 19. n. 4. Ceph. conf. 25. num. 2. lib. 1. Mar-
 tin. l. 1. §. questionibus, num. 16. ff. de quest. l. fin. in l. vinum. n. 17. ff. si cor-
 vbi declarat, quando non procedat. Crau. conf. 346. num. 12.
 & seq. ¶ Restringe; quia quando mora præcedit, si fiat alia
 terpellatio, vt in mora constituat, censetur prima remissa, vel
 saltem requiritur litis contestatio. Iaf. in d. l. vinum. n. 17. vbi exami-
 nat, qualiter procedat. ¶ Duplex defectus magis annullat actum
 quàm simplex; ideo licet donatio excedat 500. aureos non innumera-
 ta sit nulla in eo, quod excedit 500. infra vero valet; fecus, quando
 concurrat alius defectus, vt quia maritus vxori donauit; quia tunc
 non innumera non valet in aliquo. Vide, Duplex funiculus multa operatur.

36 *Sat negando. Concl. 811.* Et duplex mendacium, vel delictum magis grauat, & magis operatur etiam contra minorem, qui pluries dixit se maiorem. Anchar. *conf. 226. n. 4. in fin.* Et exceptio non numerata pecunia non admittitur, quando confessio est geminata. 37 *Capic. de 19. nu. 5. Cephal. conf. 40. num. 8. & seq.* Opiniones contrarias tenens censetur tenere illam opinionem, quam pluries tenuit, non eam, quam paucioribus vicibus tenuit. Crauet. *conf. 699. num. 2.* Roland. à Valle *conf. 60. in fin. lib. 3.* Error non potest probari, quando confessio est geminata in instrumento, & deinde in iudicio. Cuman. *conf. 160. Joannes, & Gerardus, in princip.* Vide, *Confessio per errorem quando potest reuocari, vel non. Concl. 649.* 38 Et exceptio non numerata pecunie non opponitur, si geminata est confessio. Decian. *conf. 46. num. 41. lib. 2.* Confessio geminata plene probat. Paris. *conf. 75. num. 6. li. 2. plena est cautio, nu. 39. in vlt.* 39 *fallen. de fid. instrum.* Imo geminata confessio parit actionem. 40 *Corn. conf. 223. nu. 10. lib. 1.* Et habet vim confessionis iudicialis, quando est geminata extra iudicium. Jo. de Anan. *conf. 55. num. 3.* 41 *Iac. in §. in personam, num. 48. Instit. de actio.* Imo operatur verba geminata quod nihil potest opponi. Curt. Iun. *conf. 278. num. 18.* 42 Et confessio facta absente parte probat, si geminata est, quae alias non probaret. Decian. *conf. 46. n. 38. lib. 2.* Et licet vnica confessio inducat probationem, non autem obligationem; tamen 43 secus est, quando est geminata. Decian. *conf. 44. n. 76. li. 3.* Et confessio dotis, quae non praedat, nisi praecedat promissio, praedat, quando est geminata, quia prima confessio habet vim promissionis. Socin. pulchre in *l. 1. n. 95. versic. sed tenendo. ff. solut. matr.* sequitur Couar. *var. resol. lib. 1. cap. 7. n. 5. versic. quandoque tamen, in fi.* 44 Et confessio extraiudicialis facta parte praesente sine causa, quae non valet, valet, si est geminata; quia habet vim confessionis iudicialis, quae valet, etiam si sit inualida. Roman. *conf. 290. in casu* 45 *proposito, nu. 7. vbi apost. in vers. determinat,* quae dat concord. Et licet geminatae habent vim motus proprii, qui exprimentus est. Paris. *conf. 9. num. 21. lib. 3.* Decian. *conf. 46. num. 43. lib. 2.* Curt. 46 *Iun. conf. 310. n. 13. vbi,* quod tollit omnem fubreptionem. Et confessus geminatus habet vim quandoque iurati consensus. Bero. 47 *conf. 22. n. 7. li. 2.* Et venditor, qui donat, quod plus valet res vendita, non agit ad rescissionem laesus ultra dimidium, si bis repetit hoc. Bero. *conf. 22. n. 8. li. 2.* Declara tamen, quia geminatio actus non tollit restitutionem in integrum. Paris. *conf. 89. numer. 66. li. 1.* 48 Verba importantis arbitrium boni viri si geminantur, importanter liberam voluntatem. Rimi. *Iun. conf. 65. n. 19. li. 1.* Paris. *conf. 71. n. 18. & 19. lib. 3.* vbi plura cumulat, & dicit, quod verba placuerit, & 49 *videtur,* cumulat, importanter liberam voluntatem. Contrariū Roman. *conf. 55. si volumus, in pr.* licet non firmit. Plures coniecturae, & sic geminatae, prout geminatae indicia, praesumptiones, & verisimilitudines, quae singulae non releuant, multiplicatae, & 50 geminatae plene probant. Vide, *Probatio per coniecturas, quando, & in quibus sufficiat, vel non. Concl. 795.* Confirmatio geminata informis communi habet vim motus proprii. Deci. *conf. 33. nu. 2.* Declara, ut procedat, si Papa etiam confirmans bis rescriptis, alias 51 *secus. Bald. in l. nec damno. C. de precib. Imp. offen.* Et interpellatio geminata magis grauat debitorem morosum. Iac. in *l. si ex legat. n. 1. ff. de verb. obligat. n. 18.* Contrarium, quod in exsecutione interpellatione censetur remissa mora prima interpellationis. Bald. 52 *quod ibi Iac. citat n. 18. & in l. vinum, n. 17. ff. si cert. petat.* Declara; quia sicut geminata confessio habet vim iudicialis confessionis, & probat absente parte. Iac. in *§. in personam, n. 48. Instit. de actio. ita* 53 *interpellatio geminata extraiudicialis videtur sufficere etiam in iis,* quae officio iudicis debentur, licet requiratur iudicialis interpellatio. Amplia; quia verba quaecumque vnuerfalia, licet non trahantur ad incognita; tamen trahuntur, si sint geminatae; quia 54 *sufficiunt in genere cogitatum esse. Crauet. conf. 53. n. 2. & seq. & 61.* 55 *conf. 630. nu. 3. & seq.* Et geminata verba in antiquis probant etiam quoad tertium, etiam emissā propter aliud in materia confessionis. Crauet. *de antiq. temp. p. p. sectio. propositum, num. 31.* Et maxime si sunt ex certa scientia, vel motu proprio principis. Socin. 56 *conf. 266. n. 27. li. 2.* Menoch. *conf. 147. num. 23.* Et verba enunciativa geminata efficiuntur dispositiua, ut probent. Castren. *conf. 92. col. 2. num. 3. lib. 2.* Barbat. *conf. 32. num. 1. lib. 3.* & hoc idem voluit Roman. *conf. 65. num. 5. vbi apost. in verb. geminatae, & infra num. 85.* 57 Et extendit; quia etiam geminata verba enunciativa augēt dispositionem. Corn. *conf. 249. n. 5. lib. 4.* Et extendit; quia licet non creditur principi, quando narrat factum alienum; tamen secus est, quando verba sunt geminata; quia probant, & disponunt; & idē, si sunt in lege, apost. plena ad Rom. *conf. 19. Spectabili domine, nu. 4.* 58 *versic. non inducit, in fi. vers. quarto fallit.* vbi citat plurimas auctoritates. Amplia; quia dispositio odiosa non comprehendit actum

geminatum. Fulgos. *conf. 156. n. 3. vers. sexta quoniam,* vbi loquitur in iuramento iubente calculationem non impedire, quin si reddenda ratio iterata; quia fallit in calculo pluries facto. Amplia; quia licet iudici non credatur, vt testis, de gestis coram eo; tamen creditur Notario rogato, & iudici chartulario propter personam publicam geminatam. Castr. *conf. 84. n. 6. lib. 1.* Amplia; quia secundum ius habet vim motus proprii, & geminatio rescripti habet vim clausulae, non obstante, ex certa scientia, & multū operatur, plene Marf. in *l. 1. §. quastioni,* vbi plures ponit effectus, ff. de quastio. 67 Et reiterata percussio inducit animum occidendi, quod non esset in vnica, & simplici percussione. Vide multa, quae cumulat Fel. 68 in *c. si cautio. n. 39. & seq. de fid. instrum.* alia per Iac. in *§. personam Instit. de actio. nu. 48.* Marf. in *l. 1. §. quastioni, col. 2. ff. de quast.* Amplia; quia vbi concurrunt duplex funiculus, difficilior est solutio. Ruin. *conf. 73. n. 3. li. 3.* Et extendit; quia duplex defectus, videlicet minoritas, & 69 *authorizatio, seu defectus statuti, vt quia filius familias sit, & minor, non sanatur per iuramentum, quia licet iuramentum faciat minorem, tamen non supplet alium defectum geminatum.* Castr. *conf. 460. Sequendo ordinem, in pr. li. 1.* Et extendit; quia confectio tudo feudalis, quod femina succedat in feudo, non procedit, quando ultra naturam feudi extat etiam inuestitura restricta ad feminas. Ferret. *conf. 178. n. 35. & seq. vbi late,* quod quando plura obstant, vno sublato, reliquum non est sublatū. Amplia; quia plus 70 operatur duplex funiculus, quam simplex; quia licet in materia correctoris, vel odiosa, fiat extensio, quando reducitur ad ius commune antiquum; tamen secus est, si simul dispositio esset poenalis, & odiosa. Cach. *dec. 147. n. 20. & 21.* Vide, *Duplex funiculus multa operatur. Concl. 810. cum duab. Concl. ibi prox. seq.* Amplia; quia purgat simulationem geminata dispositio, & tollit fraudem, & deceptionem. Decian. *conf. 46. nu. 38. lib. 2.* Et extendit; quia tollit remedium. *l. 2. C. de res. in vendit.* geminatio actus Decian. *conf. 46. n. 38. lib. 1.* Amplia; quia rescriptum principis contra legem non valet, nisi habet clausulam, non obstante; si tamen est geminatum, habet effectum; quia geminatio operatur clausulam, non obstante. Fel. in *c. nonnulli, n. 14. de rescript. & in c. si quando, n. 14. eod. tit. Ruin. conf. 111. n. 19. lib. 5.* Cremen. *ling. 136.* vbi apost. dat concord. Et restringit, 71 vt procedat, quando secundum rescriptum non emanauit in augmentum primi, sed in declarationem, & respicit potius difficultatem introitus, & illam tollit, & sic est quaedam confirmatio, quae non operatur derogationem iuris communis. Ruin. *conf. 111. nu. 19. lib. 5.* Item restringit, quando concessio habet plures obstantias; 72 quia nec ipsa clausula, non obstante, sufficeret Dec. *conf. 602. numer. 19.* Crauet. *conf. 6. n. 59.* Item, quando primum rescriptum est ad instantiam vnus, secundum ad petitionem alterius; etiam circa eandem rem, sed circa diuersam causam. Fel. in *c. caterum, nu. 7. de rescript. Menoch. de arbit. lib. 2. cas. 202. nu. 79.* iungendo quintam & sextam declarationem. Declara; quia rescriptum geminatum habet vim derogationis, & clausulae motus, quando in secundo est facta mentio de primo, alias non. Bald. in *l. 2. col. 2. vers. quid si Imperator. C. de pet. bonor. sublat. li. 10. Iac. in l. nec damno. in fi. C. de precib. Imp. off.* Obligatio naturalis geminata parit actionem; 73 quae solet parere solum exceptionem. Ang. in *l. si. C. ad l. Falcid. Fel. in c. si cautio. nu. 40.* vbi multa ponit exempla de fid. instrum. Corn. 84 *conf. 223. nu. 10. lib. 1.* Amplia; quia quod dicitur, testem inhabilem effici habilem per torturam, intelligitur, si vnicus sit defectus, quia si plures patiantur, tortura super vno non purgat alios defectus. Crauet. *conf. 6. n. 54. & sequent.* Grammat. *conf. 38. nu. 9.* Roland. à Valle *conf. 3. num. 49. & seq. lib. 3.* Et extendit; quia quod antiquitas 85 suppleat defectus, procedit, quando est vnus tantum, non si plures sint. Crauet. *dict. conf. 6. n. 55.* Et extendit; quia vbi locus criminis, qui est infamis, admittitur cum tortura, vel in subsidium, illud procedit, quando non habet alias inhabilitates, & delicta. Roland. à Valle *dict. conf. 3. numer. 51. lib. 3.* allegat Grammat. *conf. 38. numer. 9.* Et extendit; vt per multa exempla tradit Marf. *fin. 86 gul. 378.* Geminatio actus, & in specie in materia testium, qui admittuntur in subsidium, & cum tortura, quando sunt inhabiles, vt procedat, nisi plures inhabilitates in eodem teste concurrant. Marf. *conf. 102. num. 12.* Grammat. *conf. 55. num. 34.* vbi, quod sicut multae coniecturae adiuvant probationem; sic multi defectus destruunt testem. Amplia; quia absolutio a iuramento ad effectum agendi non releuat, quando in contractu sunt plura iuramenta; quia ab omnibus debet obtineri absolutio, & de omnibus fieri specifica mentio. Roman. *conf. 326. In presenti consultatione per tot.* Amplia; quia geminatus defectus debet exprimi in specie, alias gratia est nulla, prout in spurio obtinentese legitimum; quia si est iuratus, quia tam pater, quam mater essent coniugati, debet hoc exprimi; prout idem, si ex adulterio, & incestu, & sic

- & sic de singulis, ita apost. ad Rom. *conf.* 19. 4. In *proposita consulatione* ne, in *princip. verb. Plumbino*, ubi dicit utranque communem, & citatur pro utraque, sed istam veriorum. *Amplia*; quia geminatio actus habet vim iuramenti Felin. in *d. cap. si cautio*, n. 39. de *fid. instrum.*
- 90 *†* Geminatus consensus tollit lesionem ex l. 2. c. de *rescind. vend.* in maiore. Rom. *conf.* 54. *Visti circa id.* Crauet. *conf.* 54. *Quaritur pri-*
- 91 *mo*, nu. 7. & *conf.* 151. nu. 31. ubi plenius & *conf.* 160. nu. 6. *†* Confessio geminata habet vim iudicialis confessionis. Afflict. *dec.* 164.
- 92 *In causa Monasterii*, n. 3. Florian. *conf.* 21. numer. 56. *†* Imo etiam verba enuntiatiua, quae non disponunt, disponunt, & probant, si sunt geminata. Rom. *conf.* 65. *Visto themate*, num. 5. & *sequent.* & *conf.* 191. ubi apost. in *verb. non inducit*, ubi citat infinitos, & supra n. 57.
- 93 *Vide*, *Confessio extraiudicialis absente parte facta*. Concl. 638. nu. 37. & *seq.* ubi plenissime. *Vide* Ant. Gabriel. lib. 1. tit. de *confessis*. Concl. 3.
- 93 *Confessio geminata etiam extraiudicialis parit actionem.* *†* Verba importantia arbitrium boni viri, si sunt inculcata, inducunt liberam voluntatem, prout si dicatur, *facias, quod tibi placet, & videtur*, ne verum verbum sit superfluum. Paris. *conf.* 71. nu. 17. & *sequen* lib. 3.
- 94 & pro utraque parte Crauet. *conf.* 924. nu. 14. *†* Confessio geminata absente parte facta diuersis temporibus habet effectum confessionis factae parte praesente. Florian. de S. Petro *conf.* 21. in *fin.*
- 95 *num.* 56. & *sequent.* *†* Habet vim renunciationis, & trahitur etiam ad incogitata geminatio actus. Soc. Jun. in *l. qui Roma*. §. *duo fratres*, num. 120. ff. de *verb. oblig.* & in *conf.* 20. lib. 4. Rom. *conf.* 403. ubi apost. *Rip. d. §. duo fratres*, numer. 69. Imo renuntiatio geminata habet vim specialis renunciationis. Paris. *conf.* 9. numer. 20. lib. 3. *†* Si quis insultat alium cum armis, & interficitur, insultatus dicitur fecisse ad sui defensionem; multo magis, quando reitatur insultus, ut quia insultatus fugit, & insultans cum insequitur; quia dicitur reitereare insultum, & sic inducit maiorem deliberationem
- 97 offendendi. Ang. Aret. *conf.* 85. *Quoniam*, num. 28. & *seq.* *†* Et vulnerans praesumitur habere animum occidendi, si reitauit vulnus. *Vide*, *Homicidium voluntarium quod triplex*. Concl. 146. nu. 20. *†* Limita; quia sicut mulieri minori, quae laesa est ex renuntiatione iurata, non obstat iuramentum, quando adest dolus reipsa, vel ex proposito; ita etiam geminata renuntiatio, & geminatum iuramentum plus non operantur, sed augent dolum. Anchar. *conf.* 339. *Pro maiori intellectu*, num. 33. *†* Limita; quia verba inculcata, *dedit, vendidit, tradidit*, non important translationem possessionis sine constituto, sed simplicem facultatem capiendi possessionem propria auctoritate. Cuman. *conf.* 186. *Visto instrumento*, in *princip.* quia reitatorio synonymorum, & inculcatum verborum non operantur. Paris. *conf.* 110. n. 45. & 46. lib. 1. *Vide*, *Notarii de stylo ponunt multas clausulas, quae nihil operantur*. Concl. 94. *†* Declara, nisi fiant in conspectu rei vendite; quia tunc operantur traditionem possessionis. Fulgos. *conf.* 1. num. 1. *†* Extende; quia verba synonyma quantumcumque cumulantur, non operantur. Paris. *conf.* 110. numer. 45. & *seq.* lib. 1. ubi multa cumulat. *†* Limita multis modis, de quibus Paris. *dict.* *conf.* 110. numer. 47. & *sequent.* lib. 1. videlicet, quando exprimitur pluries illud, quod tacite inest, & n. 48. quando expressio geminata induceret contrarium effectum, & n. 49. quando magis explicite declaratur illud, quod erat expressum, & n. 50. non operatur contra naturam contractus, vel rei in contractu deducta. *†* Limita; quia geminatio consensus minoris parum operatur. Paris. *conf.* 69. nu. 71. lib. 2. *†* Limita; quia geminatio non operatur facta eodem contextu. Cephal. *conf.* 94. in *fin.* lib. 1. & ideo appellatio geminata vno contextu dicitur vna. Rom. *conf.* 427. numer. 3. ubi apost. in *verb. vna est*, gloss. in *l. si conueniunt*, ff. de *pignor. actio*, gloss. in *ca. ab eo*, de *appell.* in *6. in verb. instanti*.
- 105 *†* Extende; quia interpellatio triplicata vnicui contextu facta vna est, nec feruit in casu, in quo triarius requiritur; quia debet esse cum intervallo, non contextualiter. Rom. *d. conf.* 427. numer. 3.
- 106 *†* ubi apost. dat plures concord. in *ver. censetur*. *†* Idem est in confessione geminata. Bald. in *proem. c. in ultimis verbis*. Anton. de Butr. in *cap. fin. de consuetud.* & idem sentit Alexan. in *l. 1. ff. de verb. obligat.* Declara; quia procedunt limitatio, & extensiones, quando primus actus est suspectus, & eadem suspicio influit in actum reitatum contextualiter, vel etiam triplicatum; secus si cessat suspicio. Crauet. *conf.* 151. n. 31. *vers. idem Boerius*. *†* Declara; quia geminatio, & inculcatio verborum ad commodum alicuius, vel ad constitutum in mora, si fiat in continenti, habetur pro vno actu, & non operatur; si vero fiat ad declarandum mentem, ita operatur, si fiat vnicui contextu, sicut si fiat ex intervallo; quia vtroque casu pariter ostenditur enixa voluntas, gloss. in *ca. vi. circa in verb. omnia & singula*, de *electi. in 6.* Bald. in *cap. fin. de offic. deleg.* & ita declarat Crot. in *reper. l. 1. ff. de verbor. oblig.* & ita conciliantur multa contraria.
- 108 *†* Declara, ut per Paris. *conf.* 71. nu. 20. lib. 3. *vers. nec obstat, cum se-*

quent, ut in actibus, & verbis consideratis per se, sit verum, quod non operantur, nisi vnum actum, & si reiterentur in continenti, sed quod ad efficaciam maiorem ex geminatione, & propterea dicit, quod quia agit de verbis, ne sint superfluae, quia debent singula verba operari aliquid, non referantur ex intervallo, vel incontinenti sunt prolata. *†* Restringe, secus, si ex intervallo, 109 Decian. *conf.* 46. n. 43. lib. 2. *†* Declara, ut non procedat extensio, 110 quando geminatio in scriptis redigitur. Paris. *conf.* 58. nu. 10. lib. 3. Decian. *conf.* 46. n. 44. & *sequent.* lib. 2. *†* Vel dic, quod licet geminatio plus operetur, quando fit ex intervallo ex diuersis scripturis, tamen etiam operatur, si est in eodem instrumento. Decian. *conf.* 37. n. 92. lib. 2. *†* Limita; quia licet consensus geminatus in maiore tollat rescissionem, & lesionem ultra dimidiam; tamen secus est, si primus consensus est in acta minori, & secundus in maiori; quia arguit maiorem animi declarationem, sed non auget obligationem, ut sit remissio laesio enormissima. Rom. *conf.* 44. *Visti circa id.* Crauet. *conf.* 160. nu. 6. *†* Contrarium tenet Abb. *conf.* 71. col. pen. in 2. dub. lib. 1. *†* Limita; quia geminatio actus non tollit intentionem, neque defectum intentionis. Canonian. *conf.* 4. *Verba propria de prob. in 6.* *†* Et defectus intentionis tunc militat, quando ex dispositione Papae fit tertio praedictum. Staphyl. de *inter. gratias*, fol. 83. *vers. ex quibus patet*. *†* Extende; quia nihil operatur geminatio, quando gerens actum non habet potestatem; quia melius geminatio facta nihil operatur. Crauet. *conf.* 494. n. 16. in *fin.* *vers. non obstat*. *†* Extende; quia non operatur in praedictum n. 117. tit. Crauet. *conf.* 494. nu. 17. *†* Extende; quia in actu suspecto geminatio nihil operatur. Crauet. *conf.* 494. n. 17. *vers. secundo*. *†* Extende; quando in actu geminato interuenit defectus, vel vitium; idem si in primo. Crauet. *dict.* *conf.* 494. n. 17. *vers. tertio*. *Vide*, *Constitutum plurium dispositionum ad eandem rem quid operetur*. Concl. 169. *Vide*, *Verba geminata magis operantur*. Concl. 158. *†* Limita; quia aliquando 112 verba geminantur, ut quis sibi plenius, & clarius promittat, non autem ut plus operentur. Crauet. *conf.* 70. n. 30.

Generalis dispositio omnes species comprehendit, & quando secus. Concl. 29.

EXPRRESSIO *†* generis continentis species operatur idem, ac si singulae species essent expressae. *l. si choruz*, ff. de *leg. 3.* Feder. de Senis *conf.* 84. *In puncto mihi in pr.* & *conf.* 85. *Statuto Civitatis*, num. 2. *vers. iustificato*, & n. 3. ubi, quod tantum operatur genus quoad omnia, quantum species quoad specialia: idem tenet Anch. *conf.* 3. n. 4. in *fin.* *vers. sicut enim*. ubi de legato generali, ubi idem operatur in genere, quod speciale in specie. Gemin. *conf.* 65. num. 29. *vers. circa primum*. Bald. *conf.* 1. n. 5. lib. 3. *vers. ratio differentia*. ubi, quod genus resoluitur in singularitates. Natt. *conf.* 613. n. 3. & hanc magis communem dicit Franc. Becci. *conf.* 80. n. 7. & *sequent.* ubi infinitos citat, & istam esse regulam dicit Alex. *conf.* 233. *Ponderis*, num. 16. lib. 6. *Vide*, *Dispositio vniuersalis quando comprehendat particulares*. Concl. 489. *†* Declara, nisi ratio diuersitatem inducat. Alexand. *dict.* 233. n. 16. lib. 6. *†* Amplia, ut procedat in diffinitis, & in omni dispositione generali, negatiue concepta; quia omnis negatio vniuersalis negat confuse, & distributive. *l. si ferunt*, 1. *responsio*, ff. *quod met. causa*. Federic. *dict.* *conf.* 84. in *prim. vers. hoc autem maior*, & faciunt not. in *cap. ex parte*, 1. *secundo*, de *offic. deleg.* Crauet. *conf.* 29. 4. num. 5. *vers. secundo principaliter*. *†* Declara tamen, ut procedat dicta ampliatio, quando verba sunt apta, & quando intentioni principis non redditur dubia. Federic. de Senis *conf.* 233. *ca. fin.* *vers. item non obstat decreti ex parte*. *†* Amplia in generalibus, nuntiacione facta per fideiussores omnibus beneficiis subcompetentibus; quia perinde, ac si beneficia omnia expressis feceretur renunciasse de rigore iuris, licet propter consuetudinem Notariorum, qui solent specificare beneficia, non comprehendat omnes species. Bald. *conf.* 4. *per tot. lib. 1.* *Vide*, *Renunciatio generalis facta omnibus beneficiis*. Concl. 169. *†* Amplia, ut procedat ad effectum tollendae subreptionis gratiae; quia tantum operatur generalis expressio, quantum specialis. Geminian. *d. conf.* 65. n. 29. *vers. circa primum*, ubi, quod paria sunt, exprimere per verba specifica, vel per verba aequipollentia. *†* Amplia in expressione generalis, quia idem operatur quod expressio particularis. Curt. *lun.* *conf.* 316. in *princip.* *†* Amplia in derogatione generalis per clausulam, *quorum tenores*, & c. quia idem operatur, ac si omnes species essent specialiter expressae. Geminian. *d. conf.* 65. n. 21. *vers. sicut scriptum*. *†* Amplia; quia idem operatur genus, seu generalis, quod species, quando non subest ratio diuersitatis, alias secus. Lib. *conf.* 99. num. 2. *vers. quarto ad idem*. *†* Declarat Curt. *lun.* *conf.* 316. n. 14.

num. 14. quia magna controuersia est, an ea, quae debent in specie exprimi, sufficiat, quod exprimentur generaliter; & dicit, quod sic, nisi agatur de tenore, vel de forma. *¶* Amplia in venditione; quia vendens certa praedia nominatim, si postea subiungit clausulam generalem, quod in venditione comprehendatur generaliter omnia alia bona, quae venditor habet in loco cuiuscunque materiei; & qualiter existant; quia confitetur, quod tempore venditionis venditor haberet alia bona in loco, sunt comprehensa in venditione; quia generalis dispositio comprehendit omnes species, quae sub genere cadunt, ac si expressae fuissent. *Alexand. conf. 10. §. Considera uerba lib. 6. vbi, quod casus nullum habet dubium, allegat text. in l. si duo, in fin. ff. de administrat. tutor. & multa similia, vbi, quod sufficit cogitatus in genere, & clausula, donat, quicquid plus ualeat, tollit laesionem.* *¶* Extendit; quia vendito castro cum omnibus suis pertinentiis, veniunt omnia, quae de iure, & consuetudine sunt castro deputata. *Alexand. d. conf. 10. §. 2. ver. bene facit.* *lib. 6. ¶* Amplia maxime, quando generalis dispositio non potest verificari, nisi in vna specie; quia tunc habetur pro speciali, & in diuidua. *Curt. Iun. conf. 199. n. 15. ¶* Amplia in generali mandato; quia omnes species continentur, & equiparatur mandatum generale, & speciale, nisi in casibus, in quibus speciale requiritur ex dispositione iuris. *Alexand. conf. 133. Circa exceptionem lib. 6. in princ. ¶* Amplia; quia omnes species, quae in casu contrarii; quia remoto genere remouentur omnes species. *Crauet. conf. 118. num. 13. ¶* Limita, quando post genus in dispositione affirmatiua enunciantur species; quia tunc non ad alias omnes extenditur. *Dyn. in cap. generi, de reg. iur. in 6. Federic. d. conf. 84. in princ. vers. hoc praecipue.* *¶* Limita; quia generalis renunciatio facta casibus omnibus fortuitis in iudicio non comprehendit, nisi species specificatas; & ideo genus non comprehendit species, secundum communem. *Id. §. si quis. §. quatuor. ff. si quis casus. vbi Bartol. dicit commune dictum; quia stipulatio praetoria, & iudicialis iudicatur secundum mentem, & aequitate praetoris, qui non patitur aliquem decipi sub inuolutione verborum.* *Abbas conf. 114. Attingendo, in fin. lib. 2. n. 5. ver. ad praedicta allego. Alexand. conf. 111. Perspectus, n. 5. ver. nec ad hoc obstat, lib. 6. ¶* Extendit; quia licet sit casus specialis; tamen extenditur, vbi militat eadem ratio restringendi, prout si agatur de visus remittendis, de salute animae, quia requiritur specialis mentio. *Abbas d. conf. 114. col. fin. lib. 2. ¶* Limita; quia genus non operatur idem, quod species, quando subest ratio diuersitatis, prout in expectante, qui debet se facere prouidere intra mensem a die acceptationis; quia intelligitur de acceptatione specialis, non de generali; quia generalis fit ante vacationem, specialis post vacationem; & sic subest ratio diuersitatis. *Zabarel. conf. 99. n. 2. & per tot. Caltren. conf. 187. Notandum est, in fin. ver. procedit ergo lib. 2. ¶* Extendit in eo, qui disponit de re, de qua potest quidem disponere, sed non est dominus absolute; quia per generalem dispositionem; & seu institutionem haereditis non dicitur disponere. *Gabriel. conf. 143. n. 7. & seq. lib. 1. Vide, Dispositio generalis generaliter intelligenda. Concluf. 488. Vide, Generalis dispositio non extenditur, & quando secus. Concluf. 31. Vide, Genus quid sit, & conuenit. Concluf. 40. n. 15. & seq.*

Generalis dispositio deducta ad speciem quando dicitur specialis. Concl. 30.

HABENS gratiam expectatiuam concludentem ad multa beneficia in primo, quod expectans duxerit acceptandū, licet dicatur generalis, tamen post acceptationem deducta ad speciem certi beneficii efficitur specialis, ac si de illo beneficio esset specialiter facta; quia species extracta ex genere per electionem restringit ipsum genus ad speciem electam. *Gemin. conf. 103. in princ. n. 3. & ver. nam licet, & conf. 107. in princ. ¶* Declara, vt rescriptum ad primum beneficium, quod duxerit acceptandū, dicatur speciale quoad effectum, non autem quoad vim comprehensionis. *Gemin. d. conf. 107. n. 2. ver. non obstat ratio d. Cardinalis. ¶* Amplia; quia genus resoluitur in singulas species, & non plus continet genus, quam enumeratio specierum. *Bald. conf. 1. n. 5. vers. ratio diffinita lib. 3. ¶* Extendit; quia quando vnica species reperitur, quae possit verificari, tunc per generalem expressionem illa species censetur in indiuiduo expressa. *Vide, Expressum quando, & quot modis dicatur. Concl. 650. ¶* Limita; quia plus operatur specialis prouiso, quam generalis; quia pactum generale, quod venditor non vult tenei de euictione ex quacunque causa, tenetur ad restitutionem pretij, secus si exprimat in indiuiduo, quod si non vult tenei ex certa causa, vel certa persona. *Vide, Euictionis pactum, quod venditor non teneatur de euictione, quid opereatur. Concluf. 362.*

Tom. 4.

Generalis dispositio non extenditur, neque comprehendit multa, & quando secus. Concl. 31.

GENERALIS dispositio non extenditur ad non verisimilia, non cognita, non cogitata, illicita, neque ad ea, quae specialiter quis non expressisset. *Federic. de Sen. d. conf. 125. n. 2. vers. quia in generali, vbi loquitur in compromisso facto in laicum, vt non comprehendat spiritualia. ¶* Extendit; quia generalis concessio, vel gratia non comprehendit ea, quae concedens in specie non esset verisimiliter concessurus. *Corne. conf. 89. Vbi supra dicto, n. 12. lib. 3. & conf. 85. Circa primum, num. 2. lib. 4. & idem in generali commissione, idem Corne. conf. 181. n. 11. lib. 3. Extendit in mandato generali; quia non veniunt ea, quae quis in specie non esset mandaturus. Corne. conf. 17. 6. num. 22. lib. 2. ¶* Et dispositio generalis etiam iurata non comprehendit ea, de quibus in specie non disposuisset. *Obligatio generalis, ff. de pign. late Tiraq. in l. si vnquam, in praefatio. num. 171. C. de reu. don. ¶* Amplia, vt idem sit in iuramento generali adiecto dispositione generali; quia non se extendit. *Federic. de Sen. d. conf. 125. num. 2. ¶* Amplia; quia dispositio & derogatio generalis non comprehendit dispositionem iurata. *Roman. conf. 393. Praefens consultatio, num. 13. vers. secundo respondetur. vbi apostill. in ver. firmatas, citat infinitos, & dicitur communem. ¶* Extendit; quia communis est conclusio, quod generalis dispositio nunquam comprehendit actus iuratos. *Curt. Iun. conf. 334. n. 36. ¶* Amplia; quia generalis dispositio non comprehendit, neque extenditur, nisi ad causas similes. *Bald. conf. 195. Laudat e vob. column. 2. circa fin. vers. sed contra hoc lib. 2. Vide, Obligatio est stricti iuris, & de vno casu ad alium non extenditur. Concluf. 33. ¶* Amplia; quia non extenditur ad dispositiones confirmatas. *Roman. d. conf. 393. num. 13. & 14. ver. tertio principaliter, vbi apostill. in ver. confirmatus. ¶* Et ideo ex dispositione generali non tolluntur pacta confirmata. *Curtius Iun. conf. 306. num. 49. ¶* Amplia; quia dispositio generalis restricta ad causam non operatur, nisi in iis, quae sunt eiusdem causae. *Bald. conf. 56. Factum tale est, in princ. lib. 4. Vide, Verba vniuersalia restringuntur ad causam. Concluf. 159. ¶* Extendit; quia procura mandatum contra Titium in tali causa, & generaliter in omni alia causa restringitur contra Titium. *Dec. conf. 502. num. 9. ¶* Extendit; quia generalis liberatio facta alicui, ex vno computo, vel vna causa, licet dicatur, quod generaliter de omnibus liberat, debet intelligi ex illo computo, & de illa causa. *Curtius Iun. conf. 191. num. 19. ¶* Extendit; quia vendere promittens bona sibi ex Testamento Titii obuenta in tali loco, & generaliter omnia alia bona ad promittentem quomodolibet spectantia intelligitur, ex dicto Testamento. *Dec. d. conf. 502. num. 8. in fin. ver. sed solum. ¶* Amplia; quia generalis dispositio non trahitur ad ea, quae de nouo superueniunt. *Curt. Iun. conf. 267. n. 3. Vide, Dispositio omnis intelligitur, rebus sitis antibus. Concluf. 2. ¶* Amplia; quia generalis dispositio nunquam extenditur ad ea, quae non potuissent disponentes specialiter disponere. *Roman. conf. 108. Idem in proposita, col. 2. ver. nec dicendum, vbi apostilla, quae allegat eundem Roman. qui hoc dicit expresse conf. 155. Praemissum laudum, in princ. vbi plena apostilla in ver. non potuissent, qui loquitur in dictis locis in compromisso, & laudo, vt non extendatur ad futura, licet verba possint importare; quia specialiter factum circa futura non valeret. ¶* Extendit generaliter in omni dispositione; quia nunquam praesumitur quis velle comprehendere sub generali dispositione illud, de quo specialiter disponere non potuisset. *Roman. conf. 309. Pro verificatione, n. 2. ver. tertio praemissum, vbi apostilla in ver. non potuissent, dat concord. & plura consilia Roman. & idem Roman. d. conf. 155. n. 2. ver. nec refragatur. ¶* Et generalia verba nunquam trahuntur ad ea, quae disponentibus sunt impossibilia. *Curt. Iun. conf. 294. nu. 71. ¶* Extendit in transactione, quia ex quacunque generalitate non comprehendit ea, de quibus specialiter non potuisset transigi, sed restringitur ad mentem. *Rom. d. conf. 155. num. 2. vbi apostill. in ver. causa cognita, dat concord. quod non extenditur ad finita per rem iudicatam. ¶* Extendit in derogatione generali; quia non comprehendit ea, quibus in specie non posset derogari. *Roman. conf. 393. Praefens consultatio, num. 12. vbi apostill. in ver. tollere. ¶* Extendit in statuto, vel constitutione, quod generaliter fiat compromissum de omnibus litibus inter conuenctos, prout Perusii; quia non habet locum in causis matrimonij, vel spiritualibus; quia non potuissent statuentes disponere in specie de causis spiritualibus. *Roman. conf. 299. in proposita, n. 3. ver. secundo quia, vbi apostill. in ver. disponere, quae citat concord. ¶* Et statum generaliter loquens non comprehendit forenses; quia specialiter de forensibus non possent statuentes disponere. *Roman. conf. 92. In dubitatis sumam, n. 5. ¶* Extendit in laudo; quia verba generalia laudi nunquam extenduntur ad ea, quae in specie arbitri non potuissent

H

tuissent

23. trissent arbitari. Rom. conf. 403. Pro decisione. n. 4. † Extende in re-
scripto Principis; quia non extenditur ad ea, quae Princeps facere
non potest, vel etiam difficilius facere solet. Crauett. conf. 172. nu. 4. †
24. Amplia; quia generalis sermo non comprehendit prohibita, & quae
de iure fieri non possunt. Fulgof. conf. 146. n. 1. & maxime non co-
prehendit prohibita in specie. Crauett. conf. 170. n. 2. Vide, *Obligatio
generalis non comprehendit prohibita alienari. Concl. 36.* Vide, *Verba
vniuersalia, & generalia restringuntur secundum potestatem. Concl. 135.* †
25. Extende; quia non comprehendit ea, quae inducunt peccatum.
Ioan. de Imol. conf. 82. in princ. † Extende; quia non comprehendit
26. ea, quae sunt in specie prohibita. Crauett. conf. 100. nu. 6. & nu. 8. &
conf. 109. n. 6. † Extende; quia generalis approbatio non trahitur
27. ad dolose gesta. Corne. conf. 269. In hac consultatione. num. 23. lib. 1.
28. † Extende; quia mandatum Principis non comprehendit illicita.
29. Crauett. conf. 158. num. 9. † Amplia; quia generalis dispositio non
comprehendit ea, in quibus potest esse capto, & laesio. Crauett.
30. conf. 70. n. 28. † Amplia; quia clausula generalis, & liberatio generalis,
& facultas generalis non extenditur ad ea, quae sunt iniqua
31. contraria expressis, sed solum ad accessoria. Anch. plene conf. 180.
32. *Visa diligenter, nu. 8. & seq.* † Extende in curatore dato ad implenda
contenta in laudo, & impleri faciendum, & generaliter ad omnia
alia; quia non potest liberare, ne impleatur minori, neque ea, quae
sunt contraria expressis, sed facultas generalis intelligitur circa
33. accessoria. Anch. d. conf. 180. n. 10. & seq. † Amplia; quia generalis
acceptatio fideicommissorum non comprehendit fideicommissa,
34. quae acceptanti sunt damnosa. Crauett. conf. 33. n. 4. & 5. imo n.
35. 7. dicit, quod neque comprehendit fideicommissum inutile. † Ex-
tende in casu conuerso; quia impugnatio generalis non compre-
hendit ea, quae impugnanti sunt fauorabilia. Crauett. d. conf. 33. nu.
36. 5. † Extende; quia generalis dispositio non comprehendit damno-
sum, ut quis cum aliena iura locupletetur. Crauett. conf. 3. nu. 3.
37. ubi, quod fit restrictio ex ratione praesumpta, & coniectura. †
Extende; quia sicuti dispositio generalis non comprehendit ter-
38. tii praedictum; ita neque praedictum disponentis. Crauett.
conf. 34. n. 8. † Amplia; quia generalis dispositio non comprehendit
39. illicita, quae in specie non possent licite fieri; ideo locatio ga-
bellae cum pacto, quod exigit ab omnibus, nemine excepto, non
comprehendit res pro usu Ecclesiasticorum propter prohibitionem
sub pena excommunicationis. Io. de Imo. conf. 84. in fin. &
40. per tot. † Extende in ratificatione generalis; quia non comprehendit
41. illicita, neque ea, quae ratificans verisimiliter non inclusisset.
42. Crauett. conf. 160. n. 5. † Extende; quia absolutio generalis facta ab
arbitro restringitur ad prosequuta per partes; quia alias esset nul-
43. la tanquam lata super non cognitis. Rom. conf. 108. idem in propo-
44. 14. col. 2. ver. unde laudum. † Amplia; quia generalis dispositio non
45. extenditur ad ea, de quibus alio iure est specialiter dispositum, vel
proiisum. late Aegid. Bellam. conf. 17. n. 16. & seq. Corne. conf. 249.
46. n. 3. lib. 4. † Extende idem in generali praesumptione; quia non trahitur
47. ad casus specialiter proiisum. Corn. conf. 26. n. 12. lib. 3. † Extende in
48. mandato de subueniendo fratribus; quia non comprehendit fra-
49. tres, in quibus est facta specialis proiisum. Crauett. conf. 86. nu. 4. †
Extende; quia generalis dispositio, vel generalis clausula non extendi-
tur ad ea, de quibus est specialiter proiisum. Castren. conf. 71.
ver. praeter ea generalis, in princ. lib. 2. ubi apostill. in verb. comprehendit,
allegat Corne. conf. 200. Consultauerunt, & conf. 293. lib. 3. Roma. conf.
393. Praesens consultatio. n. 14. † Amplia; quia per clausulas generales
non censetur quis velle se ipsum ligare. Crauett. conf. 23. n. 5. † Ex-
tende; quia clausulae generales non comprehendunt maiora ex-
pressis. Crauett. conf. 95. n. 10. † Amplia; quia ubi requiritur specia-
lis mentio, & expressio indiuidua, non sufficit generalis; ideo trans-
actio, & compromissum generale quantumcumque; de rebus debi-
tis ex quibuscunque testamentis, & codicillis non valet, nisi ex-
primantur testamenta, vel codicilli; videlicet talis, & talis. Socin.
conf. 282. In praesenti consultatione, in princ. & conf. 283. Eleganter, & iu-
ridice, in principio, lib. 2. † Amplia; quia generale pactum factum in-
ter partes de non appellando non comprehendit appellationem,
quando sententia est notorie iniusta; quia hoc verisimiliter par-
tes non expressissent; quia daretur materia delinquendi, & dolum
committendi. Ioan. de Im. conf. 76. Visis, & considerat. n. 7. Amplia;
quia generalis sermo, & generalis dispositio non comprehendit
dotem, & causam dotis. Dec. conf. 4. late las. in h. si quando. 8. & gene-
raliter. C. de inoffic. testam. Vide, Statutum prohibens alienationem bono-
rum, & illam admittens qualitate non habet locum. Concl. 467. Vide,
Dns habet multa specialia privilegia. Concl. 743. † Extende in legitima;
quia nisi fiat mentio specialis legitimae, non censetur illi renun-
ciatum. Vide, Nota speciali digna si non exprimentur, non comprehen-
duntur. Concl. 68. † Amplia; quia generalis dispositio debet restrin-

gi ad suam causam; ideo si pater ex statuto tenetur pro filio mer-
catore, debet intelligi ex causa sola mercaturae. Crauett. conf. 171.
n. 13. † Amplia; quia generalis quietatio, vel liberatio non exten-
ditur ad dolose occultatas; quia ad incognitas non trahitur. Roma.
conf. 108. in fine. Vide, Verba vniuersalia restringuntur secundum
dispositionem. Concl. 127. cum pluribus Concl. ubi seq. † Limita; quia
generalis sermo non venit ad ampliandum id, quod de iure communi
cōpetit, nulla recipit restrictionem. Bald. conf. 195. n. 9. ver. & q. or-
tandum. lib. 2. † Extende; quia procedit limitatio, & si maior sit re-
stio in vno casu, quam in alio. Crauett. conf. 92. n. 4. † Contrarium
tenet idem Crauett. conf. 70. n. 27. † Extende, ut generalis dispo-
sio debeat generaliter intelligi etiam in materia odiosa. Crauett.
conf. 118. n. 14. † Imo est vera conclusio, quod generalis sermo, seu
dispositio generalis non venit ad ampliandum, quam restringatur. Corne.
conf. 67. n. 4. lib. 1. quod intelligi, nisi subest ratio restringendi. Cra-
uett. conf. 84. n. 14. † Extende, ut idem sit, quando generalis sermo
respicit liberationem vinculi obligatorii, quia extenditur generaliter.
Bald. conf. 202. num. 2. circa fin. ver. nam cum hoc pactum, lib. 1.
Vide, Liberatio generalis ex certa causa non comprehendit aliam, & qua-
do fecit. Concl. 326. Limita; quia generalis dispositio, quae solum
potest verificari in vno casu, comprehendit illum casum. Cra-
uett. conf. 62. n. 4. † Limita; quia generalis expressio omnia com-
prehendit, veluti si fiat concessio, & inuestitura de certis corpo-
bus specificatis, & generaliter de omnibus comprehendit omnia, quae
inter fines specificatos. Signor. Homod. conf. 60. Magnifica d. in
princ. † Extende; quia generalis dispositio debet generaliter intelli-
gi. Corne. conf. 36. n. 22. lib. 2. & generalia verba generaliter intelli-
genda sunt. Corne. conf. 121. n. 20. lib. 1. & conf. 81. nu. 2. eadem lib. 1.
† Extende; quia imo generalia debent generaliter intelligi, quam-
uis cesset ratio generaliter loquentis. Corne. conf. 239. nu. 3. vol. 1.
vbi loquitur in dispositione generali legis. † Extende, sed declaratur
maxime in legatis, & aliis dispositionibus fauorabilibus, & in
quibus fit lata interpretatio. Corne. conf. 160. In hac consultatione.
n. 2. lib. 3. † Ratio est, quia generalis locutio nihil relinquit inte-
dictum, & verba generalia omnia includunt. Crauett. conf. 134. n. 5.
item quia tantum operatur genus in genere, quantum species in
specie. Crauett. conf. 162. n. 2. † Limita in generali dispositione legis,
quia licet debeat generaliter intelligi, tamen fallit in talibus ge-
neralibus, quos ponit Socin. reg. 12. de generaliter loquens. Vide, Alienatio ge-
neralis non comprehendit prohibita. Concl. 270. Vide, Dispositio generalis
generaliter intelligenda. Concl. 488. Vide, Dispositio generalis non com-
prehendit multa. Concl. 490. Vide, Expressio indiuidua, & specialis quan-
do requiritur. Concl. 652. Vide, Generalis dispositio quando omnes suos
comprehendit. Concl. 290. Vide, Nota speciali digna si non exprimentur,
non comprehenduntur. Concl. 68.

Generalis dispositio quando per specialem restringi-
tur, vel non. Concl. 32.

GENERALIS † dispositio restringitur per specialem dispositio-
nem subsequenter; quia de natura speciei est restringere ge-
nus, quando species subsequitur; sed si species praecedat, cap-
neri, de reg. iur. in 6. Bald. conf. 185. Qui leg. at. n. 4. ver. extra praedicta lib.
4. est text. in l. sed si adiciatur. ff. pro socio, & in l. cum de lenonia. §. quod
dam cum esset. ff. de fund. instrum. l. legata a supellectilib. ff. de supellect. l. Ex-
tende maxime, quando species indiuiduae enumerantur post ge-
nus. Bart. in l. verba, in 2. oppos. ff. de alim. & cib. leg. 4. Amplia; quia
cunque species ponitur absolute post genus, ipsum genus restrin-
gitur. Bald. conf. 485. Statuto C. inuitatum. 2. ver. quia spec. lib. 1. †
Amplia in casu conuerso; quia clausula generalis sequens post e-
numerationem specierum restringitur ad species praecedentes.
Bald. conf. 477. In causa vertente. num. 3. ver. item non obstat lib. 3. †
Amplia, ut procedat, etiam si in testamento genus exprimitur
in codicillis species enumerentur. l. scia, in princ. ff. de fund. instrum. l. 1.
Amplia; quia enumeratio specierum post genus in eorum re-
stringit genus, quando adest dictio, scilicet, quae de sui natura re-
stringit, ut etiam si dispositio praecedens sit generalis; tamen ad
species specificatas restringitur. Bald. conf. 200. Quia quicquid
dum, per tot. maxime in fine, lib. 4. † Declaratur, quia semper species ad-
iecta, vel enunciata post genus per dictionem, videlicet, scilicet, scilicet
est, & similes restringit, si vero adiciatur per dictionem, videlicet, aut
dictionem, cum nunquam restringit. Cephal. conf. 372. nu. 18. lib. 3.
prour nec restringit, quando est cum dictione, maxime, ut per
Crauett. conf. 227. num. 7. in fine, & n. 8. vbi, quod si non adest dictio res-
trictiva, non censetur species adiecta ad restringendum genus, & n. 9.
in fin.

in idem dicit de dictione, *iam, & quam* quæ potius augeat, quæ
 8 restringant; idem per dictionem, *etiam*, *Gemin. conf. 65. nu. 8.* † Li-
 mita; quia species per modum exempli subsequens genus non re-
 stringit; quia exempla non restringunt regulam, *& quando*, *Concl. 5. 47.* †
 Vide, *Exempla non restringunt regulam, & quando*, *Concl. 5. 47.* †
 Declara; quia quando species refertur ad verbum principale, ad
 quod refertur etiam genus, & subsequitur genus per modum quo-
 pulæ, nunquam restringit, ut per Bartol. in *l. quæstio. §. fin. ff. de fund.*
instrum. prout si dicitur, *rel. n. quod fundum instrum.* & *supellectilem*,
 si vero species refertur ad participium generis significatiuū, tunc
 restringit, veluti si testator legat fundum instrum. & subiuñgunt,
instrum. rustico instrum. *supellectilem, pecore, & villicis*; tunc species
 refertur ad participium, *instrum.* non ad verbum, *lego*, ita ple-
 ne Cephalus *conf. 37. 2. nu. 9.* & *seq. lib. 3. ita etiam tenet Decius in l.*
intoto. ff. de reg. iur. nu. 13. quem refert, & sequitur Vrsil. in addit. ad
 10 Afflict. *decis. 106. nu. 7.* & *seq.* † Limita, quando genus & species pro-
 cedunt ex diuersis legibus, vel diuersis rubricis statutorum, quan-
 do vna lex non venit conseruatiue ad aliam. Bald. *conf. 168.* Duo
 11 sunt, in *fin. lib. 1.* † Limita; quia donatio & legatum factum Titio
 prole, & liberis, ac filiis, non restringitur ad filios tantum, licet fi-
 lii tanquam species per nomen generale liberorum sint specifica-
 ti; quia veniunt nepotes, & alii, Cephal. *d. conf. 37. 2. per tot.* vbi ca-
 12 sus, *lib. 3.* † Limita; quia legato fundo, ita vt est instructum cum su-
 pellectili, vel mancipiis, vel aliqua alia re, quæ expressa nō erat no-
 minatim, non fit restrictio, sed potius species censetur ex abun-
 danti adiecta, *l. quæstio. §. fin. ff. de fund. instrum.* quem text. ita in-
 ducit Cephal. *d. conf. 37. 2. nu. 4. lib. 3.* plene Vrsil. ad Afflict. *decis. 45.*
 & plenius *decis. 106. late Ruin. conf. 32. nu. 4. in fine, & sequentib. ver. sed*
 13 *prædictis non obstantibus. lib. 2.* † Extende; quia legata supellectili, si
 species ex abundantia per imperitiā enumeretur, non minuitur
 legatum, *l. legata supellectili. ff. de supel. legat. Afflict. d. decis. 106. nu. 4.*
 14 plene Cephal. *d. conf. 37. 2. nu. 15.* & *seq.* † Extende; quia si relinquatur
 vxori usus fructus omnium bonorum mobilium, & supellectiliū
 domus, non fit restrictio ad supellectilia. Afflict. *d. decis. 106. Ce-*
 15 *phal. d. conf. 37. 2. nu. 2. lib. 3.* † Declara; quia prædicta procedunt,
 quando genus & species respiciunt eandem personam, & secus si
 diuersas, ita Vrsil. in addit. ad Afflict. *decis. 45.* & repetit in apofill.
 ad *decis. Afflict. 106. nu. 9.* & idem dicit Crauet. *conf. 227. nu. 9.* vbi
 alios allegat vbi, quod quando respicit eandem personam; tunc
 species dicitur causa demonstrationis, non causa limitationis. †
 Limita; quia non semper est verum, quod si post genus ponatur
 species; non tamē genus restringitur, licet omnes species sub ge-
 nere comprehendantur non continentur. Corne. *conf. 167. Plene qui-*
 16 *dem. num. 10. ver. & in super. lib. 1.* vbi tamen declarat, sequitur Ce-
 phal. *conf. 37. 2. nu. 2. lib. 3.* Et quando concurrunt duo generalia,
 an minus generale deroget alteri generali, idem Corne. *conf. 269.*
 17 *num. 22. lib. 1.* † Limita, quando initium legis, vel testamenti, aut
 alterius dispositionis procedit per modum regulæ, & postea de-
 scendit ad species inferendo ex regulâ; & tunc debet attendi re-
 gulâ, & initium, & species enumeratæ non restringunt; secus quan-
 do post principium generale lex procedit de declarando; quia tunc
 generale principium restringitur. Cephal. *conf. 53. nu. 33. lib. 1.* vbi al-
 legat Dec. *conf. 12. penult. col. ad fin.* & multa alia conf. quæ videas, &
 in hac materia idem Cephal. *d. conf. 37. 2. nu. 4. & sequentib. lib. 3.* Dec.
 18 *conf. 69. col. 5. ver. vel etiam aliter dicamus.* † Declara totam hanc ma-
 teriam, vt plene per Bartol. in *l. quæstio. §. si quis fundum, ff. de fund.*
instrum. vbi diuidit materiam in quatuor partes principales. Pri-
 ma est, quando genus & species cadunt inter personas grauatas.
 Secunda, quando inter personas honoratas. Tertia, quando inter
 res legatas de quibus disponitur. Quarta, quando inter casus &
 casus, in quibus dispositio confertur, & latissime omnia dissoluit.
 Vide, *Verba generalia restringi ex specificatione præcedenti, vel subsequen-*
 ti. *Concl. 140.*

Generalis sermo non comprehendit personam lo-
 quentis, & quando secus. *Concl. 33.*

1. In generali sermone non comprehenditur persona loquens,
l. inquisitio. C. de solutio. Crauet. conf. 27. 4. num. 12. & conf. 296. nu. 30.
2. Et esse vulgatum iuris regulam, dicit Curt. *lun. conf. 332. nu. 4.* † Et
 ideo vendens hereditatem non censetur vendere creditum suū,
 quod habet contra hereditatem; quia poterit illud recuperare.
 Corne. *conf. 14. Quatuor dubia, col. 2. lib. 3.* Vrsil. ad Afflict. *decis. 319.*
 3. *num. 4.* † Quatuor, quod imo veniant omnia exacta per ven-
 dentem; item omnia credita, quæ ipse vendens hereditatem ha-
 bet in hereditate Vrsil. ad Afflict. *decis. 81. in princip. citat Aretin.*

Tom. 4.

conf. 46. Viso testamento, & Corne. conf. 14. Quatuor dubia, col. 2. lib.
3. vbi plura pro vtraque. † Amplia; quia in generali sermone non
 lædit quis se, vel suos, neque ipsi comprehenduntur in prohibi-
 tione generali. Calder. *conf. 313. alias 10. de feud. circa fin. ver. ad secun-*
dum, vbi quod in feudo Ecclesiastico licet ad sit pactum, quod non
 possit alienari in Ecclesiam, tamen non continetur Ecclesia lo-
 quens; quia sape licitum est in hominē nostræ professionis, quod
 non licet in alienum. † Amplia in locutione gabelarum exigen-
 5 darum, a quibuscunque generaliter; quia non venit persona lo-
 quentis; & locantis pro rebus pro vsu suo. Ioann. de Imol. *conf. 84.*
Visa loc. num. 2. † Extende; quia Commune vendens gabelam sa-
 6 lis, vel alterius generis, non tenetur soluere, si ipsum Commune
 emat. Bald. Bartol. in *l. licitatio. §. si scus, ff. de public. sequuntur Bald. &*
Salyc. in l. si emptor, C. de hered. vel alio. vend. Afflict. decis. 319. num. 8.
Alexand. conf. 149. Viso processu, num. 8. lib. 2. vbi apofill. dat plures
 concord. Bertach. de gabel. in 7. parte princ. col. 2. Vrsil. *d. decis. Afflict.*
319. nu. 5. † Contrarium tenet Bartol. in *l. 1. C. de nautic. lib. 11. in fin.*
 7 plenius *conf. 226. Canetur statuto, lib. 1.* vbi reddit optimam rationē;
 quia si scus non est exemptus, si facit mercantiam; secus est simpli-
 citer; quia emptio ipsi conceditur; quia non mercatur scus, & sic
 concordat Ioan. de Imol. *d. conf. 84. Visa locutione, n. 2.* † Declara, vt
 8 plene Surd. *conf. 47. nu. 22. & 23.* vbi quod Communitas non conti-
 netur sub sermone generali locutionis gabelle, quando ipsa nō
 soluit, secus si soluere deberet. † Declara Bartol. *d. conf. 226. Can-*
tur statuto, lib. 1. in fin. quod in generali sermone, vt quis se obliget
 sibi, non comprehenditur persona loquens, sed vt se obliget al-
 teri, continetur, & ita Bartol. in *l. 1. C. de nautic. lib. 11.* † Declara;
 10 quia verior est opinio prima, quando loquens nō tenebatur prius
 soluere, vt per Surd. *supra d. conf. 47. nu. 22. & 23.* & quod sit commu-
 nis opinio, quando non tenebatur soluere. Boer. *decis. 213. num. 2.* *
 † Amplia; quia generale rescriptum, & generalis dispositio non
 11 comprehendit Principem confirmantem, vel concedentem, et-
 iam si dicat, ex certa scientia. Petr. Surd. *d. conf. 47. nu. 19. in fin. cum*
seq. vbi plura similia. † Extende in saluo conductu generaliter con-
 12 cello contra omnes, vt non comprehendat concedentem. Alexand.
conf. 235. Post reditum, in fine, lib. 6. † Extende; quia statutum gene-
 13 rale non ligat conditorem. Petr. Surd. *d. conf. 47. num. 22.* Ioan. de
 Imol. *d. conf. 84. num. 2. & sequent. vbi plura exempla habes;* & tan-
 dem quod materia est brocardica, vt dicit Crauet. *conf. 585. nu. 30.*
 † Extende; quia mirans adiunare contra omnem personam, non
 14 intelligitur contra se ipsum. Petr. Surd. *d. conf. 47. num. 22.* † Ex-
 tendes; quia cedens iura contra omnes, non censetur cedere contra
 se ipsum. Petr. Surd. *d. conf. 47. num. 23.* Dec. *conf. 104. per tot.*
 vbi declarat. † Extende, quia promissio de defendendo non intel-
 15 ligitur contra se ipsum. Afflict. *d. decis. 319. nu. 8.* † Limita, quan-
 16 do constat de mente, vel subest ratio, quod persona loquens in-
 cludatur. Curt. *lun. conf. 195. in fin. num. 46.* † Limita, quando eef-
 18 fio fieret ex causa onerosa, quia comprehendit personam cedentis,
 & loquentis. Dec. *d. conf. 104. Et diligenter. num. 4. ver. quarto.* †
 19 Limita, quando sumus in dispositione legis; quia continetur per-
 sona loquens; secus in dispositione hominis. Dec. *d. conf. 104. nu.*
5. ver. sexto. Vide, *Sermo generalis non comprehendit personam loquentis.*
Concl. 217.

Generalis expressio parit obscuritatem, & quando se-
 cus. *Concl. 34.*

GENERALIS expressio obscuritatem, & dubietatem parit, &
 verificatur in duobus. Oldr. *conf. 81. in princ. ver. non obstat, quod*
generaliter, vbi, quod prouisiu exprimens, quod obtinet alia bene-
 1 fia, ex quo non exprimit in specie, non euitat subreptionem, si
 obtinet ultra duo; quia expressio generalis, & obscura in duobus
 verificatur. Et verba generalia patiunt obscuritatem. Crauet.
 2 *conf. 142. nu. 2. & conf. 70. num. 10.* † Amplia, quod generalitas parit
 obscuritatem, & incertitudinem. Oldr. *d. conf. 81. ver. sed ista genera-*
 3 *lis*, latius *conf. 133. num. 3. ver. item aliaratione*, vbi, quod ex generali-
 tate obscura, quod minimū est, debetur. † Amplia, quod genera-
 4 litas maxime in materia obiectiua, & criminosa parit obscuri-
 tatem talem, quod vitiet actum; ideo articulus generalis obiecti-
 uus datus in termino ad articulandum vitiat in tantum, quod non
 potest etiam specificari post terminum. Oldrad. *conf. 167. in prin-*
 5 *cip. vbi, quod nec datur restitutio.* † Amplia, quod non dicitur ex-
 pressum id, quod verbis generalibus est denunciatum, maxime,
 quando sub expressione generali multa genera exprimuntur. Ol-
 6 drad. *conf. 143. Thema tale est, ver. ad secundum, & conf. 193. An litera A-*
postolica. ver. quarto requiritur, vbi, quod non constat de mente

H 2

Papæ,

Papa, quod voluerit duobus providere, iuxta formam *c. duobus, de rescript. in 6.* per illam clausulam generalem, aut si aliqui super prouisionibus, &c. *¶* Contrarium tenet Franch. quia alios allegat in *d. c. duobus, de rescript. in 6. num. 14. ver. in e. gloss.* quod imo sufficit, quod expresse generaliter appareat de mente. *¶* Amplia, quod generalitas obscura tantam incertitudinem pariat, ut nihil probet, nisi aliunde appareat. *Oldrad. conf. 164. Viso privilegio,* vbi, quod si concedo quicquid iuris habeo in tali fundo, si incertum sum, vel non appareat, quantum iuris habeam, nihil trado, & alius nihil acquirit. *¶* Amplia, ut procedat etiam in actu obscuro, & generali confirmato, seu geminato; quia à primordio tituli posterior formatur euentus, & qui confirmat, nihil dat. *Oldrad. dict. conf. 164. in fine.* *¶* Amplia in tantum generalitatem esse obscuram, & non releuantem, ut libellus generalis, & exceptio generalis habeantur pro non datis, & non procedant. *Parif. conf. 67. Cap. de quo, in princip. lib. 4. late Iason, qui multa ponit in l. Titia textores. in 1. not. num. 2. & multis sequentibus. ff. de legat. 1. vbi plura cumulat.* Vide, Exceptio debet esse clara, sicut actio. *Conclus. 372. Vide, Libellus generalis & obscurus quando dicatur.* *Conclus. 305. ¶* Declara tamen parte opponentis; quia si pars non opponit de generalitate, sibi imputandum est; quia procedit. *Iason d. l. Titia textores, num. 14. ver. limita. ff. de legat. 1. ¶* Amplia in articulis; quia generalitas articulo rum vitiat, ne admittantur tamquam incerti, & obscuri. *Oldrad. conf. 244. num. 23. ver. quo vero ad statuta.* *¶* Amplia, quod generalis enunciatio solemnitate non probatur, nisi actus specificentur, qui interuenient; & ideo non probatur solemnitas unionis, licet in instrumento dicatur, quod legitime, & solemniter fuit facta. *Oldrad. conf. 262. In questione, num. 4. quia verba iuris non probant, sequitur Crauet. conf. 29. num. 3. & conf. 157. num. 12. idem in appellatione, quæ non probatur intra decem dies, licet dicatur solemniter appellatum.* *Oldrad. dict. conf. 262. num. 4. idem in eo, qui confessus est se vlturarium; quia non præiudicat, ex quo est nomen iuris generale, nisi exprimat actum vlturæ.* *Crauet. conf. 29. num. 2. ¶* Amplia, ut generalis enunciatio non probet etiam in casu, in quo verba enunciativa probent, nisi sit enunciatio specifica, ut in confessione, quæ propter generalitatem potest reddi incerta. *Crauet. d. conf. 29. n. 3. & conf. 157. num. 10. 11. & 12. ¶* Amplia; quia licet duæ demonstrationes probent identitatem; tamen fallit, quando sunt generales, prout loci Capellæ, & denominationis generalis, quæ pluribus conueniat, quia obscuritatem parit. *Corne. conf. 157. num. 6. & 165. column. fin. lib. 3. & conf. 72. num. 7. lib. 4. ¶* Limita tamen, quod generalitas, & obscuritas licet incertum faciat; tamen quando provenit ex parte eius, qui confitetur, contra eum fit interpretatio. *Oldrad. conf. 13. Factum tale est, verb. item aliaratione, num. 3. ¶* Declara; quia verba generalia, quæ dicuntur parere obscuritatem, intelligi debent, quando verba sunt æquiuoca, ut quia habent duplicem sensum, vel significatum, non autem id intelligendum est de verbis generalibus sensum certum habentibus; quia illa comprehendunt, non autem inducunt obscuritatem. *Alexand. conf. 11. Viso, ac vt oportet, column. fin. a. num. 16 & sequent. ver. vltimo non obstat lib. 2. ¶* Limita, quod generalitas obscuritatem pariat, nisi expressio certa dicatur per relationem ad vnum incertum etiam de certis. *Oldrad. conf. 229. ver. 2. respondetur, n. 1. col. 2. vbi vult obiectionem satis specificatum, quod quis per exequutores suos fecerit sibi provideri, licet non nominet exequutores, qui ex gratia relata apparent.* Vide, Incertitudo vitiat dispositionem, & quando secus. *Conclus. 65. & conclus. ibi proxima sequ. Vide, Obscurum quando aliquid dicatur, vel non.* *Conclus. 52.*

Generalis ordinis quid possit, & quibus subiiciatur, *Conclus. 35.*

GENERALIS *¶* Prior, vel minister ordinis potest pro singulis monasteriis, & religiosi sui ordinis agere, defendere, administrare, etiam in iuris Prioribus localibus, & illos prohibito amovere. *Inn. in cap. cum deputati, de indic. Federic. de Sen. conf. 145. num. 2. ver. nec potest negari.* vbi, quod est caput, etiam immediatum in solidum omnium locorum sui ordinis. *¶* Amplia, ut Generalis ordinis possit visitare suos monachos, & illis præcipere, ne vadant ad aliena monasteria pro recipiendis visitationibus, sed debent expectare visitationem in proprio monasterio, & à suo Prelato. *Federic. de Sen. d. conf. 145. num. 3. ver. si Prelatus præcipiat.* *Parif. conf. 9. in princip. lib. 4. vbi nu. 17. extendit, quod possit etiam visitare obseruantes.* *¶* Amplia, ut etiam subditum visitatori possit transferre ad aliud monasterium, & valeat translatio, nec possit visitator illam impedire, dummodo cesset frans, & dummodo visitatio non sit iam coepta. *Federic. de Sen. d. conf. 145. n. 3. in fin. ver. item an*

aliquem. *¶* Amplia; quia generalis Prior ordinis præfertur omnibus Prioribus localibus. *Federic. de Sen. d. conf. 145. n. 3. ver. secundum istam opinionem,* vbi etiam; quod est monachus sui ordinis. *¶* Amplia; quia Generalis ordinis præfert Prioribus provincialibus, provinciales præfunt Prioribus locorum, & Priores locorum præfunt claustralibus. *Federic. de Sen. conf. 145. n. 7. ver. ad præfata facit.* *¶* Amplia; quia minister Generalis ordinis obinet supremum locum in ordine, & potest in electionibus secundum ordinem faciendis schismaticos ab electionibus amovere, & alios loco schismaticorum instituere ad electionem faciendam. *Bald. conf. 338. ad euentiam, per tot. maxime n. 4. ver. huius accedit auctoritas, lib. 1. ¶* Extende; quia in generalibus Capitulis potest minister Generalis, quicquid possunt provinciales in provincia, & ministri particulares in monasteriis particularibus, videlicet supplere, subrogare, instituere, punire inobedientes, & alia ad supremum magistratum facere. *Bald. d. conf. 338. circa fin. num. 4. per tot. maxime ver. in sequenti lib. 1. vbi num. 5. quod habet iurisdictionem de consuetudine confirmata à Papa.* *¶* Amplia; quia Generalis ordinis dicitur Abbas totius ordinis, & potest interponere auctoritatem alterationibus bonorum subditorum. *Gemin. conf. 32. nu. 5. ver. ipsi autem Prelati.* *¶* Amplia; quia Generalis ordinis Camaldulensis potest solus sine conuentu deputare ministros, & officiales ad exigendum, & expendendum, & faciendum necessaria pro monasterio, & conuentu, & potest corrigere, & punire inobedientes, & expendere de fructibus monasterii pro lite contra inobedientes; non tamen potest ardua, & grauiora solus expedire. *Gemin. conf. 135. per tot. ¶* Limita; quia potest ipse Generalis ordinis visitare, & corrigere prout alii Priores in provinciis, in quibus visitatores designantur. *Federic. de Sen. d. conf. 145. n. 1. ver. 3. si contra. ¶* nu. 2. *¶* Contrarium magis consule tenet eodem conf. 145. n. 6. ver. item queritur, & n. 7. vbi pro utraque potest, & tandem tenet istam. Vide, Visitatore monasterii an possint visitare Generalem ordinis. *Consl. 220.*

Generi per speciem derogatur, & quando, & qualiter procedat. *Concl. 36.*

GENERI *¶* per speciem derogatur. *cap. generi, de regul. in 6. 1. Fulgol. conf. 215. in primo proposito, in princip. l. in toto iure, ff. de regul. iur. ¶* In contrarium, quod brocardica materia sit illa, in qua variant gloss. & non potest bene fundari decisio. *Angel. conf. 315. Vtrum per statutum in princip. Bartol. vero in l. questum. §. si quis fundum, in princip. ff. de fund. instrum. dicit, quod est profunda materia, prout idem dicit Decius in d. l. in toto ff. de regul. iur. in fin. Felin. in cap. sedes, num. 4. in fin. de rescript. vbi, quod ista est materia multum periculosa propter varietatem. ¶* Declara; quia imo clara est regula; quia quando duo sunt specialiter disposita, attenditur illud, quod est specialius. *Alexander conf. 29. Quoniam abunde, in princip. lib. 1. vbi declarat, quomodo, & qualiter cognoscatur specialius à speciali, videlicet, quia quod potest inesse pluribus, dicitur magis generale, quam illud, quod potest inesse vni soli; ideo qualitas, quæ potest inesse cuilibet de genere, non est ita specialis, sicut illa, quæ potest inesse vni, vel paucioribus. ¶* Amplia, ut procedat in litteris gratiosis ad beneficia; quia cum sint ambiciose, & obsequæ habentes litteras speciales de certo beneficio speciali, præferuntur priori habenti litteras generales. *cap. dudum, de preb. lib. 6. Federic. de Sen. conf. 197. ver. item non obstat, quod dicitur. ¶* Amplia; quia procedit in omni materia, quod specialis dispositio derogat generali, si sunt incompatibiles. *Castrenf. conf. 476. videri, qui prædictus, in princip. lib. 2. ¶* Amplia; quia facilius Princeps, & Papa derogat iuri quæ sit in genere, quam in specie. *Gemin. conf. 107. num. 2. ver. item rescriptum.* vbi, quod facilius tollitur ius habentis mandatum ad primum vacaturum, quam ad certum corpus; quia primo casu non tollitur in totum gratia generalis; secus, si est specialis. *¶* Amplia in legatis; quia legatum speciale derogat generali. *Abbas conf. 4. In questione, num. 5. lib. 2. & infra num. 27. & num. 33. & sequent. ¶* Amplia in feudis; quia licet generaliter se iudicantur suam naturam; si tamen inuestitura habeat tenorem diuturnum derogatur naturæ feudi; quia generi per speciem derogatur. *Bald. conf. 207. Questio est, num. 2. ver. non potius, lib. 2. ¶* Extende idem esse in consuetudine speciali circa feuda, an possint legati, vel alienari; quia specialis consuetudo derogat generali legi, & consuetudini feudorum. *Bald. d. conf. 270. Ad euentiam, n. 2. in fin. ver. quandoque autem, lib. 2. ¶* Amplia in statutis; quia statutum specialiter loquens de successione certarum personarum derogat statuto generali excludenti illas personas in genere. *Bald. d. conf. 555. Vtrum per statutum, lib. 1. & vide multa ex epla per Ang. d. conf. 355. Vtrum per statutum, per tot. ¶* Extende in casu conuersionis; quia statutum generale, quod

quod defuncto succedat proximior, siue masculus, siue femina, non habet locum in casu specialis successione sororis stante fratre, qui extat aliud statutum hoc disponens; quia hoc secundum est speciale, & in casu speciali attendi debet, & derogat generali. Alexand. conf. 89. Circa primum, n. 10. ver. *præterea*, & per tot. lib. 6. ¶ Extende quia statutum Perusii disponens, quod Hospitalis misericordie non possit agere, nec conueniri, nisi coram iudice S. Petri, alio statuto cautur, quod a decem infra decem iudex Portæ Eburnæ cognoscat; quia poterit iudex S. Petri cognoscere a decem infra pro Hospitali. Bald. d. conf. 253. in fin. ver. *porro* lib. 5. Bartol. in l. in sacris. C. de proxim. sac. crinior. lib. 12. sequitur Alexand. conf. 65. In causa & lite, n. 9. ver. sic accedit, lib. 7. Vide, Statuta contraria a conciliari debent, & quando secus. Conclusio. 494. ¶ Declara, seu limita; quia si statutum speciale continet idem, quod ius commune per omnia; tunc statutum generale contrarium disponens præferitur; secus, si primum speciale in aliquo discrepat a iure communi. Bald. conf. 78. ver. *sed in mente mea*, circa fin. lib. 1. ¶ Declara alio modo; quia si sunt duo iudices; vnum generale in causis pupillorum deputat vnum iudicem; aliud quoque in causis a decem infra sit alius iudex, in causis pupillorum a decem infra erit iudex, qui præoccupat iurisdictionem. Bald. in l. Titia text. ff. de leg. 1. & ibi Aretin. sequitur Alexand. conf. 65. num. 10. ver. *hic idem*, lib. 7. ¶ Contrarium, quod imo statutum speciale iudicis pupillorum præualeat, apostillat Alexand. d. conf. 65. num. 10. lib. 7. in ver. Bald. vbi citat Alexand. & Iason. d. l. Titia text. ff. de leg. 1. & dicit veriorum. ¶ Declara, vt per Alexand. d. conf. 65. In causa & lite, num. 6. & in fin. cum seq. ver. *tertio principaliter*, lib. 7. & ibi apostillat in ver. *specialis*, dat concord. quia illud statutum dicitur magis speciale, quod affert maiorem vtilitatem, & faciliorem expeditionem, vel per quod magis fauatur publicæ vtilitati, & quod fuit vltimo editum, vbi apostillat in ver. *maiorem*, dat plures concord. ¶ Extende in statuto generaliter loquente de alienationibus, & de bonis ad credas ponendis quia non extenditur ad bona minorum, in quibus per statutum sub certa solemnitate est specialiter prouisum. Angel. conf. 160. Dominica Catharina, in princ. ¶ Extende etiam in statutis contrariis quia si vnum est speciale, alterum vero generale, speciale attenditur, etiam si non habeat verba derogatoria propter hanc regulam. Bald. d. conf. 192. Verba pactorum, num. 3. ver. *sed dictum capitulum*, lib. 2. plenius Angel. conf. 355. Quæstio prædicta, per tot. quem sequitur Decius in l. in toto, num. 10. ff. de regul. iur. ¶ Extende, etiam si statutum generale sit posterius, & habeat clausulam generalem derogatorem statutorum; quia adhuc illud generale non derogat speciali statuto, & contraria loquuntur, quando derogatorium in genere esset speciale, ita quod non posset conciliari. Fulg. conf. 137. per tot. maxime colum. 3. ver. *non moueat quem*, Angel. conf. 160. nisi de speciali faciat mentionem. Barb. conf. 39. lib. 2. col. 4. & infra num. 21. ¶ Extende; quia statutum speciale semper præualeat generali. Alexand. conf. 141. num. 9. lib. 2. & conf. 89. col. 3. lib. 6. Dec. conf. 188. col. 3. & conf. 101. col. 1. & conf. 382. & conf. 617. col. penult. Alexand. d. conf. 123. Scripsit, num. 10. & sequent. vsque ad num. 15. lib. 4. ¶ quod est Barba. vbi plura exempla ponit. ¶ Extende, quando statutum generale esset posterius; quia adhuc speciale derogat generali statuto. Fulg. conf. 215. In primo proposito, in princ. quia generalis derogatio, vel prouisio etiam posterior non tollit prouisionem præcedentem in casu speciali. Alexand. conf. 107. Per speciem, in fin. lib. 3. & sup. n. 19. ¶ Extende; quia si ad sunt duo statuta, quorum alterum disponit, quod testes contra magnates examinati non possint reprobari, nisi intra octo dies post publicationem, & quod Potestas intra mensem possit inquirere, non tollitur per statutum generale, quod Potestas possit inquirere de omnibus maleficiis intra decem annos; quia generale non comprehendit casus prouisos specialiter, & generi per speciem derogatur. Bart. conf. 100. ¶ D. C. mo. in princ. vsq. ad n. 7. lib. 1. ¶ Extende; quia si duo sunt statuta specialia, magis speciale attenditur; ideo si extant duo statuta; vnum q. sententia pupillorum mandetur executioni per priores, & alterum q. sententia a libris centum supra mandatur executioni per Potestatem, sententia lata ad fauorem pupilli mandabitur executioni per priores; quia est magis speciale. Corn. conf. 66. lib. 1. infra n. 46. & seq. ¶ Extende; quia statutum, q. furtum commissum de nocte emendetur per custodes loci, & aliud, quod furtum commissum de nocte, si non reperitur fur, emendetur per omnes de ciuitate, non sunt contraria, sed primum generale, secundum speciale. Alex. conf. fin. lib. 4. n. 9. ver. & multum sapienter. vbi idem statutum, q. venientes ad habitandum in Comitatu Bononiæ sint exempti per decem annos, & aliud, q. venientes in certa parte Comitatus sunt exempti per 50. annos, non sunt contraria, sed vnum generale, aliud speciale. ¶ Extende statutum, quod forensis non possit acquirere

Tom. 4.

bona; aliud, quod maritus lucratur dotē vxoris mortuæ, si foris is habuit dotem in bonis stabilibus, lucratur; quia speciale est statutum. Alex. d. conf. fin. n. 9. ver. & adduco, lib. 4. vbi plena apostillat in ver. *quod sic*. ¶ Amplia etiam in tempore; quia per tempus speciale, in quo aliqua immunitas conceditur, derogatur generali dispositioni, quod quocumque tempore soluitur gabella. Bald. conf. 256. *Pramittenda sunt, ver. quarto pramittendum*, lib. 4. ¶ Amplia in legatis; quia si species apponitur ad restringendum genus, derogat generi in tantum, q. non potest operari genus; ideo si lego Titio duas statuas marmoreas, & etiā eadem lego omne marmor, non veniunt, nisi duæ statuae, ppter specificationē specialem. Bald. d. conf. 253. n. 3. ver. *si vero eadem*, lib. 5. & supra n. 7. & infra n. 53. & seq. ¶ Amplia; quia licet æquitas præferatur rigori; tamen qn rigor est specialis, & æquitas generalis, præferatur rigor ratione specialitatis. Bald. conf. 53. Vss. n. 3. ver. *pro quo probando*, lib. 5. ¶ Amplia, vt procedat, siue agatur de actione, siue de exceptione, & sic de includendo, vel excludendo; quia semper species derogat generi. Bald. d. conf. 253. nu. 3. ver. 2. *posita*, lib. 5. ¶ Amplia, vt q. dicitur de specie, vt deroget generi, procedat etiam inter duo genera; quia minus vniuersale habetur loco speciei, magis vniuersale loco generis. Bald. d. conf. 253. nu. 4. ver. *tertio pramitto*, lib. 5. Declara, vt per Corn. conf. 269. n. 22. lib. 1. ¶ Amplia, vt procedat, q. species derogat generi, siue procedat, siue sequatur genus. Bald. d. conf. 253. circa fin. quinto quia lib. 5. Fulg. conf. 215. in princ. Io. de Im. conf. 139. n. 7. & conf. 140. n. 3. in fin. ¶ Imo etiam si generalitas sit posterior, & habeat clausula derogatoria, specialitas attenditur. Fulg. conf. 135. per tot. maxime col. 3. ver. *non moueat quem*. ¶ Extende; quia specialitas consideratur quinq. modis; primo respectu causæ; secundo respectu personarum; tertio respectu temporis; quarto respectu ordinis; quinto respectu pænæ, vel decisionis; quia specialis dispositio in aliquo ex pramissis derogat generali dispositioni; ita q. si vna dispositio est specialis quoad vnum ex pramissis, alia generalis, generali per specialem derogatur. Bald. d. conf. 253. n. 4. ver. *modo ad propositum*, lib. 5. ¶ Extende; quia generalis dispositio sequens non præiudicat speciali specifice, etiam si generalis habeat verba habilia comprehendere specialem. Ioan. de Imol. conf. 140. nu. 3. in fine, ver. *item considerandum*, vbi loquitur in dispositione statuti. ¶ Amplia; quia genus restringitur p sublequentem speciem enumerationem, veluti si in genere prohibeatur emptio victualium; quia si subsequitur specialis expressio, prout est panis, vinum, cæuis, &c. restringitur ad expressa, & similia. Bald. conf. 192. *Quidam nomine*, circa fin. ver. *natura generis*, lib. 5. ¶ Amplia in obseruantia; quia specialis derogat generali. Fulg. conf. 211. In quodam instrumento, in fin. ¶ Amplia in compromissis; quia generi per speciem derogatur; ideo si fiat compromissum speciale super pretio venditionis factæ declarando, licet postea fiant alia compromissa inter easdem partes de litibus, & controuersis, non est derogatum primo, ita Ioannes de Anan. conf. 19. Vss. in instrumentis, num. 6. & 7. ver. *circa vero tertium*. ¶ Amplia; quia in legatuorū statutorum, etiam si subsequatur, omne marmor, non veniunt alie statuae; quia est de statu specialiter prouisum. Crauet. conf. 86. num. 4. & sequentib. ¶ Amplia in facultate legumandi latissime concessa per Imperatorem etiam ad feuda; quia non veniunt ea feuda, in quibus specialiter Imperator disposuit, quod non succedant, nisi nati, & concepti de legitimo matrimonio; quia generalis prouisio demandata non se extendit ad specialiter prouisa, sed species derogat generi. Anch. conf. 308. *Prima facie*, num. 7. & sequent. ¶ Amplia; quia magis attenditur proprium domicilium, quam commune domicilium, quasi proprium sit speciale, commune vero secus. Signorol. conf. 166. num. 12. ver. *sed predictis obstat*. ¶ Amplia in consuetudine; quia specialis derogat generali, & attendi debet. Crauet. conf. 195. num. 16. quia generalis recipit declarationem a magis speciali. Crauet. conf. 118. num. 4. ¶ Amplia in probatione; quia magis creditur duobus testibus in specie, quam mille in genere deponentibus. Alexander conf. 148. num. 4. lib. 2. Paris. conf. 88. num. 31. lib. 3. Vide, Testes plures numero prævalent in concursu, & quando secus. Conclusio. 255. Vide, Testibus affirmantibus magis creditur, quam negantibus, & quando secus. Conclusio. 259. ¶ Amplia; quia per mandatum generale posterius non reuocatur mandatum speciale anterius, Bald. conf. 38. *Quæritur, vtrum, in princip. lib. 2.* ¶ Extende multo magis, quando in eodem mandato specialiter prouidetur, quod non possit procurator obligare mandantem; quia licet per verba generalia detur facultas cum libera ipsi procuratori; tamen non censetur recessum a speciali prouisione, ne inducatur correctio in continenti. Alexand. conf. 21. Consideratis, num. 3. ver. *venio ad secundum*, lib. 7. ¶ Extende idem esse in generali commissione, & generali reuocatione, seu deputatione collectoris; quia non reuocat speciale collectorem,

H 3 vel

vel specialem commissionem præcedentem, nisi constet de men-
 te. Bald. d. conf. 88. per tot. lib. 2. ubi est casus. ¶ Amplia; quia sicut ge-
 46 neri per speciem derogatur; ita etiam speciei derogatur per spe-
 ciem, magis specialem & individuum. Bald. conf. 371. In volumine
 capitulorum. lib. 5. in princ. Alexand. conf. 29. Quoniam abunde, in princ.
 lib. 1. Zabari. conf. 149. num. 4. ver. item sciunt species, supra num. 23. &
 sequent. Et idem dicat de duobus generibus concurrentibus, ut
 47 minus generale deroget alteri, supra num. 30. ¶ Declara, ut proce-
 dat regula, q. species individua deroget speciei diuidua; quando
 sunt paræ potentia; alias secus. Bald. d. conf. 371. n. 1. ver. præterea tunc
 48 est verum. lib. 5. ¶ Declara; quia si sunt duo statuta contraria specia-
 lia; vnum circa causas; alterum circa personas; speciale circa
 personas dicitur magis speciale, & ideo præfertur. Bald. conf. 187.
 Punctus, duo sunt statuta, lib. 5. ubi, quod stante statu speciali, quod
 omnes obligati releuare aliquem indemnem carcerari possint;
 aliud, quod mulier non possit carcerari ex causa ciuili, non pote-
 rit carcerari etiam ex causa releuationis; quia persona mulierum
 dicitur maiorem specialitatem inducere, quam causa releuatio-
 nis. ¶ Idem in testamentis; quia si concurrunt due speciales
 49 prouisiones, magis specialis attenditur, puta; testamentum valet
 coram septem testibus, speciale est, quod testamentum aui requi-
 rit subscriptionem, & sigilla testium inter liberos, duo testes sine
 subscriptione sufficiunt, pater cæcus inter liberos testatur, an cæ-
 citas, an paternitas inducat magis speciale, & Zabari. conf. 149.
 num. 4. ver. item sciunt species. dicit magis speciale esse priuilegium
 inter liberos, quod derogat priuilegio cæci, quia priuilegium cæci
 est speciale respectu iuris communis, sed respectu filiorum est
 50 magis generale. ¶ Idem in derogationibus; quia si sunt due leges
 speciales, an posterior deroget priori, vel e contra prior distinguitur
 posteriorem. Bart. in extr. auag. ad repræmendum; in ver. non obstantibus.
 num. 8. & seq. ver. sed si in lege noua, ubi nu. 9. dicit videri perplexita-
 tem; tamen dat pro regula, ut magis specialis deroget minus spe-
 ciali; & ad cognoscendum, quomodo magis specialis dicatur, di-
 cit magis specialem esse legem loquentem de certis personis, quæ
 de certis causis, & in dubio recurrendum ad causam utilitatis, ut
 maior utilitas sit attendenda, ut magis specialis dicatur, quæ ma-
 iorem causam utilitatis continet, & causa publica utilitatis sem-
 51 per præfertur priuata. ¶ Item in duobus priuilegiis, puta Impera-
 tor concessit Cremonensibus usum aquarum Padi vsque ad ma-
 re, & Parmensibus concessit omnes aquas in territorio Parmen-
 si, præcælet quoad aquas Padi priuilegium Cremonensium, tan-
 quam magis speciale de aquis Padi. Signor. conf. 70. n. 12. ver. in super
 52 contra omnia. ¶ Amplia in statu generali dispositio; quia non
 censetur loqui, neq. disponere in casibus per dicta statuta specia-
 liter prouisus, prout in causis, vel contractibus minorum, Ecclesiæ;
 filii, vel similibus, in quibus est specialiter prouisum, quia specialis
 prouisio derogat generali, non e contra. Ang. conf. 160. Domina
 Catharina, in princ. & conf. 280. Statutum est artis, per tot. in fine, ubi, q.
 statutum generale prohibitum non derogat statuto speciali co-
 53 trario permisso. ¶ Amplia generaliter necum in lege, & statuto,
 sed etiam in vltima voluntate, contractu, & rescripto; quia species
 54 derogat generi. Ang. d. conf. 160. n. 2. ver. porro hic speciales. ¶ Amplia
 in vltima voluntate; quia si testator legauit in specie aliquibus so-
 roribus nominatis, postea in genere vocauit sorores, intelligitur
 de aliis; quia specialis prouisio præcedens derogat generali. Ruin.
 conf. 90. num. 9. lib. 2. quod maxime dicit procedere, quando etiam
 55 prohibuit honoratas plus petere, supra num. 7. & num. 27. ¶ Contra-
 rium; quia non derogat species generi in personis legatariorum.
 56 Henric. Boich. in cap. studius, lib. 3. de off. leg. ¶ Et procedit contra-
 rium, siue genus, & species sit in personis legatariorum, siue gra-
 uatorum, ut quia grauauit vnum heredem, & postea omnes he-
 redes. Iason in l. si tibi homo §. si testamento, num. 13. & sequent. maxi-
 57 me num. 16. ff. de leg. 1. ¶ Amplia, quando in eadem lege sunt verba
 specialia & generalia; quia species derogat generi. Angel. conf. 214.
 58 num. 2. ver. præterea quando, duplicatur per Lap. alleg. 88. num. 5. ¶
 Extende, ut idem sit, quando species & genus sunt in aliis, & di-
 uerfis legibus, & se non compatiuntur, neque constet de mente;
 quia species derogat generi. Ang. d. conf. 214. num. 2. ver. aut non
 59 compatiuntur. Lap. d. alleg. 88. num. 5. Fulgos. conf. 215. in princip. ¶
 Extende; quia lex noua generaliter loquens recipit determina-
 tionem à veteri. Fulgos. conf. 215. in princ. ¶ Extende; quia licet ge-
 60 neri per speciem derogetur, intelligitur in eadem obligatione,
 vel scriptura, secus in diuersa. Alexand. conf. 13. V. isis, in fin. num. 9.
 61 lib. 2. ubi, quod potest agere ex vtraque parte. ¶ Contrarium di-
 cit Roman. conf. 308. num. 2. quia siue in eadem vltima volunta-
 te, siue in diuersa, species derogat generi, non e contra. ¶ Am-
 plia; quia species certa nunquam offuscatur, neque alteratur pro-

pter adiectionem generis, ideo appellans ad gubernatorem, & o-
 mnes alios iudices non dicitur incerte appellare; quia adiectio
 generis incerti non offuscatur specie expressam. Ang. conf. 336. de
 eius sententia. num. 2. ver. quarta combinatio. ¶ Amplia; quia commis-
 sio, vel delegatio, aut priuilegium super commissione certæ causæ
 derogat, ne alius iudicet in ea regulariter, licet hæc regula limite-
 tur sex modis per Angel. conf. 375. Præterea contra Præterea, per tot.
 Bald. conf. 253. lib. 5. Vide, Inclusio vnius est exclusio alterius. Concl. 71.
 71. ¶ Amplia in contractibus; quia species derogat generi, etiam
 si præcedat specialis contractus. Fulgos. d. conf. 215. in princip. ¶
 Amplia in testibus; quia testes deponentes in specie pudent tes-
 tibus deponentibus in genere. Dec. conf. 448. V. tota, in fine, 46.
 Extende in probatione; quia probatio in specie delicti præuat
 probationi in genere, quod accusatus sit bonæ famæ. Alexand.
 conf. 27. in causa accusationis. num. 6. ubi apostilla in ver. in specie, lib.
 1. ¶ Amplia; quia generalis prouisio non trahitur ad ea, de quibus
 est specialiter prouisum. cap. studius, de off. legat. Leherdis §. ppa-
 tem, ff. de vulg. & pupill. ¶ Et per generalem approbationem prie-
 legiorum non approbantur specialiter cassata, & extincta. An-
 58 char. conf. 2. in fin. num. 10. ver. si præterea. ¶ Amplia, ut procedat in
 litteris beneficiis; quia sunt odiosa; secus in priuilegiis, quæ
 sunt favorabilia; quia litteræ expectantium generales etiam pro-
 59 prias non præferuntur posterioribus specialibus. Federic. de Sen.
 conf. 197. num. 1. in fine, ver. si item non obstat, quod dicitur. ¶ Amplia
 quia generalis derogatio, & impositio decimarum non tollit pri-
 uilegium exemptorum habentium priuilegium cum clauibus,
 quod per causas generales non censetur sublatum, nisi specialis
 fiat mentio. Federic. de Senis conf. 233. per tot. quod tamen intelli-
 60 gas, nisi constet de mente derogantis. Lap. alleg. 88. num. 5. & 6. al-
 legat. 131. num. 4. ver. non obstat. Vide, Derogatio legibus, & alia in gene-
 re facta non sufficit, & quando secus. Concl. 216. ¶ Amplia in opi-
 nionibus Doctorum; quia communis opinio in genere deroga-
 tur per opinionem in specie in illo casu indiuiduo. Rimini. num.
 265. num. 5. & sequent. lib. 3. Vide, Opinio inter terminis, & præcipue
 61 ualeat. Concl. 154. ¶ Amplia in prouisione hominis; quia pena pro-
 missa in genere, puta 200. in casu contrauentionis, si patet per
 pactum speciale conueniunt, quod damnum reficiatur, prout li-
 quidabitur, tollit penam generalem. Alexand. conf. 94. Clarissim.
 in fin. ver. necetiam fuit, & conf. 95. num. 7. eodem lib. 4. ¶ Extende, ut
 procedat, etiam si generalis prouisio sit iurata, quæ habet vim spe-
 cialis; quia intelligitur in eo, in quo consentitur, & non vltra. Alex-
 and. d. conf. 95. in fin. lib. 4. allegat. l. fina. Cod. de non numer. pecun.
 ¶ Amplia; quia quando species ponitur post genus, clausula spe-
 cialis subsequens videtur restringere genus. l. si cum fundum, ff. de
 verb. signif. Bald. conf. 358. Quidam Lucanus, in princip. lib. 1. num. 2. Vide, ¶
 Verba vnius salæ, vel generalia restringuntur ex specificatione speciali.
 Concl. 140. ¶ Amplia, siue specialis prouisio sit inclusiva, siue ex-
 clusiva, quia ea quæ specialiter sunt semel exclusæ, per generalem
 dispositionem non includuntur. Bald. conf. 185. Laudare vni, num. 7.
 ver. quia quæ specialia, lib. 2. & conf. 203. Ad eundem. num. 2. circa fin.
 ver. nam cum hoc pactum, lib. 2. ¶ Extende in casu contrario, quia spe-
 cialiter inclusa per generalem dispositionem non excluduntur,
 etiam si generali dispositioni insit iuramentum. Fulgos. conf. 180.
 V. so processu, in princ. ubi si fiat compromissum data forma arbitris,
 quæ sequi renentur, licet partes cum iuramento renuncient mul-
 titati laudi, non censetur renunciatum illi nullitati, per quæ forma
 compromissi non seruaretur, ne inducatur correctio. ¶ Extende, 77
 quia generalis dispositio non tollit specialem prouisionem contra-
 riam in eadem dispositione factam. Abb. conf. 33. n. 5. colum. 3. ver. ad
 secundam partem, lib. 2. ¶ Limita, quando specialis prouisio suble-
 quitur per modum augendi, veluti per dictionem, hoc amplius, vel
 per dictionem, etiam; quia tunc specialis prouisio non derogat ge-
 nerali. Bald. conf. 329. Casus talis est, in fin. ver. in contrarium fuit, d. 1.
 ¶ Limita, quando genus & species apponuntur favore ciuili
 62 personæ; quia genus non tollitur, neque restringitur per speciem
 subsequentem. Bald. d. conf. 329. in fine, ver. in contrarium fuit, d. 1.
 Limita; quando species accedit generi; quia prorogato genere, vel
 mutato, prorogatur, & mutatur species, quæ habet substantiam
 ab illo genere, & non stat per se. Lap. alleg. 88. Communis Floren-
 63 tie, num. 6. circa fin. ubi loquitur de officio quinque prouisorum
 Communis Florentiæ, quod fuit redactum ad septem, ut intelligi-
 gatur quoad omnia, etiam quoad causas antea præcedentes in om-
 ni sua specie. Angel. conf. 214. num. 2. ¶ Extende, quando species sit
 apponitur ad coadiuuandum genus. Petrus Surdus conf. 16. num.
 36. & seq. ¶ Limita in priuilegiis, & litteris gratiosis; quia per litem
 64 ras speciales non derogatur generalibus prioribus, ut not. 25. q. 2. in
 summa. Feder. de Sen. conf. 69. n. 2. ver. in priuilegiis namque, ubi quod
 alia

alias littera gratiosa redderet inutilis. Vide, *P. privilegium primum*
 quando reuocatur per secundum. *Concl. 72.* † Declara tamen, quod littera
 specialis gratiosa posterior non derogat generali priori, quando
 ex ea generalis esset quæsitum ius; secus si esset conditionalis, &
 ius non esset quæsitum; quia tunc bene derogat secundum Federic.
 de Sen. *d. conf. 69. in fin. ver. item non obstat, quod dicitur, quod per speciem.*
 † Limita; quia specialis prouisio præcedens non restringit genera-
 lem determinationem subsequenter, maxime, quando prouisio
 generalis est necessaria, & si fieret restrictio, non esset facta prouisio
 æqua. *Bald. consil. 486. Istud est ordinamentum. post med. versic. sexto*
 † Limita; quia imo generalis prouisio derogat particu-
 lari prouisione, & facit recedere ab ea, quando constat de intentione;
 quia contraria ex præsumptione procedunt. *Lap. d. alleg. 88.*
Communio Florentina. nu. 5. ver. in contrarium, & est consilium Collegii
Petruini insertum in d. allegat. vbi hoc limitat, quando ex verbis ge-
neralibus constat de mente contraria, vbi quod per generalia vo-
lunt specialibus derogare. Ang. consil. 214. n. 2. ver. secundo sit videndum.
 † Restringit limitationem, quando non constat de mente; quia
 collector specialis deputatus in certo loco Tuscie non reuocatur
 per depurationem generalis collectoris in Tuscia posteriorem,
 etiam si adit reuocatio omnium, & singulorum collectorum di-
 Prouincie; quia non trahitur ad specialem collectorem certi lo-
 ci. *Bald. consil. 88. Quæritur, vtrum lib. 2.* † Restringe quatuor mo-
 dis, quod genus, siue sequatur, siue præcedat, nunquam derogat
 speciei. *Idem plene in l. si tibi bono. §. si testamentum. num. 16. ff. de legat. 1.*
 † Declara; quia si specialis prouisio præcedat, puta, quod quis non
 possit obligare mandantem, nisi eo consentiente, & præsentem, li-
 cet sequatur generalis facultas cum libera, & possit omnia, quæ
 potest mandans, non intelligitur recessum a speciali prouisione,
 nec incontinenti inducatur correctio. *Alex. consil. 21. Consideratis.*
 † Limita; quando in diuersis legibus
 generalis prouisio sequitur specialem; quia in eo, in quo se com-
 patiuntur, concurrunt simul; nam si origine se compatiuntur, non
 effectus, concurrunt in origine, non in effectu, & similiter est con-
 trarium, qui sepulchra. *C. de sepul. viola. l. quotiens. ff. de actio. & oblig. Lap. d.*
alleg. 88. nu. 6. Ang. consil. 214. nu. 2. ver. præterea, quod est Collegii
trinitatis. idem Angel. consil. 355. † Declara; quia semper generi per
speciem derogatur, quando sunt contraria, siue in eadem lege, siue
in diuersis legibus; secus in eadem lege, vel quando sunt compa-
*tibilia. Roland à Vall. consil. 5. n. 23. & seq. lib. 4. vbi de * communi, &*
maxime nu. 29. quod si compatiuntur, vnum non derogat alteri.
Cagnol. in l. in toto. nu. 13. ff. de reg. iur. & plenius consil. 8. nu. 32. & seq.
*nu. 36. & 37. dicit * communem lib. 2. † Extende nunc, quando*
in diuersis capitulis eiusdem testamenti, vel contractus, quia spe-
cies non derogat generi, si vtrumque stare potest, & esse verum, vt
quia non contrariantur. Decian. consil. 51. lib. 1. quod est repetitum
lib. 3. consil. 122. vbi late nu. 13. & seq. ver. quarto confidero. Decian. d. l. in
to. nu. 10. ff. de reg. iur. vbi plures allegat. † Extende; quia proce-
dunt prædicta, etiam si species præcedat, vel sequatur genus. Rom.
consil. 308. n. 4. ver. me hinc, vbi apostill. Decian. d. consil. 12. n. 15. lib. 3.
 † Extende in legatis; quia si fiat legatum vxori cum prouisione,
 quod possit libere disponere, clausula generalis, quod omnia lega-
 ta post mortem legatarii spectent ad Hospitale, non compre-
 hendit legatum vxoris, si de eo disposuit, vt tollatur contrarietas;
 & quia genus non tollit speciem præcedentem. *Rom. consil. 112.*
 † Visa, sequitur *l. a. consil. 38. lib. 1.* Vide, *Clauisula in sine posita quando re-*
feratur ad omnia præcedentia, vel non. Concl. 291. † Restringe; quia pro-
cedit limitatio in legibus, in quibus difficilis est correctio; secus si
est in dispositione hominis. Dec. d. l. in toto iure. n. 10. ff. de reg. iur. † Li-
mita; quando species & genus inuicem compatiuntur, & stare
possunt; secus si contraria sunt; quia tunc bene species derogat
generi. Rom. singul. 249. Lego Titio fundum. sequitur Decian. d. consil.
112. n. 13. ver. quarto confidero, lib. 3. & consil. 51. n. 16. ver. quarto confidero.
lib. 1. & idem expresse dicit Bart. in l. seruo. ff. de pecul. leg. in vlt. oppositio.
 † Limita; quando non
 est dubium de mente; sed certum est, quod non possunt stare simul,
 & quod lex generalis disponit diuersimode, & si ratio specialis fa-
 uoris non est in prouisione specialis, ab ea receditur per generalem,
 quando in vtraque est eadem ratio, aut conditio. *Lap. d. allegat. 88.*
nu. 6. ver. aut dubitatur. allegat. l. cum in plures. §. locator horrei. ff. locat.
 † Limita; quando vna lex generalis dat plenum arbitrium iudici in
 causis summariis, alia lex specialis circa diuersas species non de-
 rogat generi. *Roman. consil. 322. In causa a proposito, in princ. & per tot.*
 † Limita; quando per generale prouisionem sit recessum a speciali.
l. si hominem. ff. mand. Lap. d. alleg. 88. n. 6. in fin. & Ang. consil. 214. n. 2.
 † Limita in privilegiis; quia per speciale privilegium non derogat

tur generali. *Fed. consil. 197. ver. non obstat, quod dicitur, vbi, quod pro-*
cedit, quia privilegia sunt fauorabilia, & consil. 69. in princ. n. 2. ver. in
privilegiis namque. Menoch. consil. 36. n. 48. lib. 1. † Contrarium tenet
Signor. Homod. consil. 70. In questione vert. nre. n. 12. ver. in super contra-
omnia prædicta. vbi, quod privilegium concessionis aquarum Padi
facta Cremonensibus, tanquam specialis, præualeat concessioni fa-
ctæ Parmensibus de omnibus aquis in territorio Parmensi; quia
prima est concessio specialis; secunda generalis, quod iurisdic-tio
concessa pro consili, & consiliis artis iudicium, & Notariorum
circa extensiones instrumentorum non extenditur ad Aretinos,
stante privilegio Aretinis concessio, licet hæc decisio accommodet-
ur etiam limitationi. † Limita etiam in litteris gratiosis generali-
bus ad beneficia, quibus non derogatur per speciales posteriores,
quando ex primis generalibus esset ius quæsitum; secus si effectus
penderet ab euentu incerto. Fed. consil. 69. circa. ver. item non obstat,
quod dicitur. † Limita in iurisdictionalibus; quia si datur in genere,
& in specie, censetur potius per speciem concessa accumulatur,
quam derogatur. Petr. Surd. consil. 56. n. 35. † Limita; quia species
non derogat generi, quando declaratio generis consistit in eadem
specie. Bald. consil. 177. In Ecclesia Regina, in fi. lib. 1. † Limita in iis, qua-
sunt tanquam species, & genus, sed species differentes, veluti si vni
fiat legatum generale vsum fructus omnium bonorum, postea in
specie alteri simpliciter legetur certus fundus; quia non propterea
derogatur legato generali vsum fructus; quia vsum fructus & pro-
prietas non se habent tanquam genus & species. Bart. in l. Semp-
pro. ff. de vsum fruct. leg. in princ. Bald. consil. 19. Circa dubitat. onem, lib. 2. vbi
quod concurrunt simul. Vide. Legat. si fiat pluribus de eadem re, & vni
in specie, alteri in genere, qualiter concurrunt. Concl. 79. † Extende idem
de donatione generali in vsum fructu, vel herbatice villæ, & dona-
tionem certi prædij; quia species non derogat generi. Castr. consil. 223.
Viso dicto puncto, lib. 2. † Extendit Baldus, etiam si legetur vni vsum fruct-
us omnium bonorum, alteri vsum fructus certi fundi; quia concu-
runt simul ad vsum fructu fundi. Bald. d. consil. 19. in princ. lib. 2. † De-
clara totâ istam materiâ; quia si legatur proprietas in genere, & in
specie, vel vsum fructus in genere, & in specie, semper species de-vo-
gat generi; si vero legatur vsum fructus in genere omnium bonorum,
& fundus in specie; quia continet & proprietatem fundi, & vsum
fructum, non derogat species generi. l. Sempromio. ff. de vsum fruct. vbi
Bart. & isto casu concurrunt in vsum fructu fundi; si autem legatur
pensionaticum, puta ius herbandi in toto territorio, & fundus al-
teri in eodem territorio, nec species derogat generi, neque concu-
runt in pensionatico, quando appellatione fundi non venit pension-
aticum. Castr. d. consil. 223. Viso, lib. 2. † Limita in legibus, quia licet in
eodem capitulo generalis prouisio non trahatur ad specialiter pro-
uissâ; se c. est, quâdo in diuersis legibus, & capitulis. Ang. consil. 355.
plene Crau. consil. 176. Scripsi, col. si. ver. septimo. † Limita; quia specialis
prouisio derogat generali, quâdo prouenit ab eodẽ, qui potest de-
rogare, alias secus; nam si quadraginta Rogati Venetiarum conce-
dunt aliquid in genere iudicibus, licet Dux & Consiliarii specialiter
contrarium disponant, non derogant generali concessioni. 40.
Rogatorum; quia supra Rogatos non disponunt, neque habent au-
thoritatem. Castr. consil. 176. Videtur, quod prædictus lib. 2. per tot. † Li-
mita; quia imo genus derogat speciei vno casu, quando superue-
nit noua causa; nam procurator generalis potest inhibere procu-
ratori speciali dato ad manumittendum seruum ex causa non con-
siderata a domino: sic etiam inferior derogat constitutioni superio-
ris ex causa non considerata per superiorem. Abb. in c. si de consue.
n. 10. † Limita; quando generalis dispositio subsequens, puta sta-
tutum generale contrarium posterius habet clausulam derogato-
riam, & speciale præcedens non habet. Bald. consil. 371. in fi. ver. item
pro hoc efficaciter lib. 5. & plenius consil. 372. Contrarium fuit. n. 2. lib. eod.
 † Limita in diuersis dispositionibus diuerso tempore factis; quia
 non habet locum regula, quod generi per speciem derogatur, sed
 contraria, quod vltima quantumcunque generalia derogant pri-
 mis. *Signor. consil. 87. n. 7. & 8. ver. præterea cum præsupponatur. † Limita,*
 quando specialis prouisio confouet generali; quia includitur sub
 genere, non autem derogat; secus si contrariatur; exemplum; sta-
 tutum disponit, quod a lando non liceat appellare, neque reclamare,
 neque minor restituatur; alio statuto disponitur, quod cause con-
 sanguineorum compromittantur; certe etiam consanguinei non ap-
 pellabunt, neque minor consanguineus restituatur. *Ang. consil. 355.*
Vtrum per statutum, per tot. maxime n. 3. vsque in fi. † Declara totam
hanc materiâ, quando generi per speciem derogatur, & quid si
genus non exprimitur per nomina adiectiua, sed per nomina sub-
stantiua, & quid si expressio fit ad tollendam dubitationem, etiam
si dubitatur, quomodo expressio sit facta, plene Paris. consil. 92. n. 37.
& multâ seq. lib. 1.

Genitius quando importet ius, & dominium, & quando possessionem, vel utrumque. Concluf. 37.

- 1** GENITIVUS significat ius; & ideo Hospitalis Sancti Andree denotat ius esse S. Andree. Bald. conf. 205. In causa, que vertitur.
- 2** lib. 3. nu. 2. ver. secundo premitto. Et extendit; quia genitius de sui natura importat dominium. Cardin. Zabar. conf. 30. n. 7. Bart. in l. cum res. C. si al. res pign. dat. Caltr. conf. 171. In casu presenti, ubi apost. in ver. dominium. lib. 2. Alex. conf. 49. In causa & lite, in fi. & conf. 54. n. 2. lib. 5. & conf. 35. nu. 14. lib. 4. Corn. conf. 35. n. 38. lib. 1. & conf. 282. n. 12. lib. 4. Curt. lun. conf. 294. n. 53. & seq. ubi, quod est verum secundum propriam genitui significationem. Et contrarium, quod importat possessionem. Bart. in rub. C. de nou. oper. nunciat. ubi ceteri, & in cap. 1. de postulat. prelat. Et declarat; quia genitius aliquando importat dominium, aliquando possessionem, aliquando nudam detentionem secundum subiectam materiam. Bart. in dict. rubr. ff. de nou. oper. nunc. Rom. conf. 180. Si admittimus, in fin. n. 11. Alex. d. conf. 54. n. 2. & plenius conf. 98. V. si ius. n. 6. ver. non refringetur, lib. 5. ubi apost. in ver. genitius, dat concord. Et declarat; quia genitius sumitur variis modis. Corn. conf. 137. n. 5. lib. 1. & ideo verificatur in simplici possessore, in habente dominium, & aliis multis modis, idem Corn. conf. 229. n. 2. lib. 1. & conf. 247. n. 16. lib. 2. ubi, quod importat retentionem rei, vel possessionem, vel dominium, prout subiecta materia suadet, & designat tempus presens, Corn. conf. 14. nu. 7. lib. 3. Declarat; quia dictio, de bonis Titii, importat possessionem, vel detentionem, non dominium. Bart. conf. 96. num. 3. lib. 1. Et declarat; quia genitius de propria significatione importat dominium, sed ex communi usu loquendi importat possessionem. Alex. conf. 129. Puto de iure. nu. 4. lib. 2. Et declarat plenius Alex. conf. 35. V. si processu. nu. 14. lib. 4. quod importat dominium de sui significatione, sed secundum subiectam materiam, in qua genitius praefertur, potest aliud importare, & ibi apost. in ver. genitius, Et si profertur ab Ecclesia, vel ad favorem Ecclesiae, cui fauendi est, importat ex larga significatione, qua fieri debet pro Ecclesia, detentionem, vel possessionem, vel id, quod est intra dominium, prout magis expedit Ecclesiae. Alex. d. conf. 18. V. si ius. n. 6. lib. 5. Et procedit, etiam si referantur alia verba denotantia possessionem, prout si dicitur bona monasterii tanta, & possessa p. Abbatem, & Monachos; quia adhuc importat possessionem ad favorem Ecclesiae, si licet expedit Ecclesiae; quia favore Ecclesiae verba etiam impropriantur, & multo magis si lata significatio hoc importat. Alex. d. conf. 98. n. 4. & seq. maxime n. 6. & seq. lib. 5. allegat Innoc. in c. Episcopi, de reb. Eccl. no alien. Amplia; quia dominium importat in privilegiis propter strictissimam eorum interpretationem, maxime, si tractaretur de praedictio terti. Rom. conf. 180. in fin. ubi apost. in ver. intelligenda. Et procedit etiam in testamento, quia propria significatio attenditur etiam in testamentis, nisi contrarium constet de mente. Alex. conf. 171. In causa & lite, n. 2. & 3. ver. secundo praesuppono. lib. 6. Amplia; quia genitius importat causam efficientem ex communi usu, ut dicit idem Alex. conf. 125. V. si processu, n. 8. ver. & illi genitius casus, lib. 7. ubi q. Petrus Titii, importat idem, quod Petrus filius Titii. Limita; quia genitius significat idem, quod nomen possessum, meum, tuum, & suum. Ang. conf. 261. Punctus est, in anno. n. 3. ver. ille ergo genitius, ubi, quod refertur ad praesens, & quod importet possessionem improprie. Card. Zabar. d. conf. 30. n. 7. Vide, Nomina possessiva, meum, & tuum, quid importent.
- 15** Concl. 59. Et restringe, nisi cilemus in ultima voluntate. Ang. d. conf. 261. n. 3. Et idem, nisi ratione adiuncti verbi, quod denotaret futurum.
- 17** Ang. d. conf. 261. n. 3. Et idem, nisi ratione aduerbi denotatis extremi-
18 tatem, ut est dictio, ex tunc. Ang. d. conf. 261. n. 3. Et idem ratione verbi
19 extensi potest. Ang. d. conf. 261. n. 3. Et declarat; quia genitius importat vel dominium, vel possessionem, prout sensus magis aptus expo-
20 scit. Card. Zab. d. conf. 30. n. 7. Et declarat; quia genitius est verbum aequiuocum, & ideo prolatum a teste dicente fundum esse Titii, non concludit de dominio Titii. Corn. conf. 201. lib. 1. ideo distinguitur, aut profertur a iudice, vel in dispositione legis, & importat dominium. Anch. Jun. g. 62. n. 9. 10. lib. 3. aut a teste, & secus, & sic secundum subiectam materiam. Et genitius quandoque importat ablativum, si continet locum, ut si dicatur dignitas Ecclesiarum, intelligitur in Ecclesiis. Card. Zabar. d. conf. 30. n. 7. Et item importat quandoque causam finalem, Paril. conf. 65. nu. 9. lib. 1. ubi nu. 10. dicit non habere locum quandoque propter subiectam materiam.

Generatio quid significet. Concluf. 38.

- 1** GENERATIONIS nomen est aptum comprehendere tam mascululos, quam feminas ex proprio significato etiam in materia, in qua masculinum non coeipit femininum, prout in emphyteusi Ecclesiastica. Alex. conf. 61. Super eo, de quo, in fi. ver. non obstat id, quod
2 nor. Bald. lib. 1. Imo. conf. 62. Post exhibitum. Et quod verbum, generatio,

apertur ad feminas, & earum descendentes. Corn. conf. 219. n. 2. lib. 2. Videtamen eundem Corn. conf. 190. n. 2. & seq. lib. 3. ubi, quod non veniunt feminas ex femina, sed illud est secundum qualitatem rei, & an in emphyteusi veniant descendentes ex femina, Corn. conf. 233. In hac consultatione, n. 3. & seq. lib. 4. ubi, quod sic de iure communi, & loquitur in Ecclesiastica, nullis masculis exstentibus, vide eum; quia generatio idem importat, quod gradus. Corn. conf. 51. n. 4. lib. 3. ubi, quod pater facit primum gradum, filius secundum, nepos tertium. Et importat idem, quod gradus. Imol. conf. 62. n. 3. ver. ad praedicta etiam facit. Corn. d. conf. 51. n. 4. lib. 3. Et quod appellatio generationis veniant etiam filia femina. Curt. lun. conf. 321. n. 4. Et extendit; quia in concessione emphyteutica etiam Ecclesiae facta alicui, & descendentibus ex generatione filia comprehendit etiam feminas. Alex. d. conf. 61. n. 4. lib. 1. plenissime locum de Imol. d. conf. 62. Post exhibitum consilium, per tot. sequitur apost. ad Alex. d. conf. 61. lib. 1. in verb. generationis. Corn. d. conf. 233. n. 3. & seq. per tot. lib. 4. Et quod emphyteusis recepta vix, quod ad tertiam, & quae tam generationem comprehendat tam mascululos, quam feminas, est glossa in §. alienationes. in ver. & in perpetuum, in fi. in auth. de no alien. iuncto text. allegato per glossa in §. emphyteusim. cod. tit. Specul. tit. ca. §. nunc aliqua, ver. 155. Corn. conf. 219. lib. 2. & conf. 190. lib. 3. & conf. 233. lib. 4. Et contrarium, quod nepotes, & descendentes ex filia non sint de generatione aui, licet filia sit de generatione; & ideo emphyteusis recepta pro se, filiis, nepotibus, & descendentibus vix ad tertiam generationem non comprehendit nepotes ex filia, uestiti; quia non sunt de generatione. Caltr. plene conf. 244. V. si ex examinato. n. 3. ver. super tertio. lib. 2. Et restringe, ubi agitur de potestate, quia tunc appellatio generationis non veniunt feminas. Imol. d. conf. 62. n. 5. ver. & per praedicta, sequitur apost. ad Alex. d. conf. 61. in ver. generationis. lib. 1. Et restringe, ubi ageretur de dignitatibus, & honoribus. Imol. d. conf. 62. n. 5. sequitur apost. illa ad Alex. d. conf. 61. in verb. generationis. lib. 1. Et restringe, ubi ageretur de privilegio immunitatis, vel rescripto contra ius commune concessio, & posteris, seu descendentibus; quia feminas non comprehendit. Imol. d. conf. 62. n. 5. V. si, in fi. sequitur apost. ad Alex. d. conf. 61. in ver. generationis. lib. 1. Et verbum, generatio, quid importet, & quos comprehendat, vide Corn. conf. 234. n. 4. & seq. & n. 9. lib. 4. & conf. 190. n. 3. lib. 3. Et quae dicatur generatio tertia, vel quarta, & quomodo h. niatur. Ang. in auth. de res. fidei. p. illi. tex. plene Alex. in l. 4. d. ff. de verb. oblig. Vide, Emphyteusis concessa ad tertiam generationem quid se extendat. Concl. 257. Et an recipiens pro se, & tertia plus generatione comprehendatur ipse in generatione, vel non, vide, quia si adest dictio, ipsius generationis, incipit a filiis; quia ipse non potest contineri, quia non est de sua generatione; si non adest verbum demonstrativum, ipsius, vel illius, & c. tunc comprehenditur; idem, quando specificat generationem tertiam, videlicet pro se, & filiis, & nepotibus, plene Alex. conf. 110. Circa primum. n. 18. ver. venio ad secundum, lib. 3. & conf. 125. lib. 5. Et procedunt praedicta maxime, quando adfunt verba, eius tertiam generationem, & additur, completa. Alex. d. conf. 110. n. 20. ver. & tanto magis, lib. 3. Vide Concl. prox. seq.

Genus & generatio quos comprehendat. Concl. 39.

GENVS & generatio comprehendit tam mascululos, quam feminas, licet quandoque pro agnatione ponatur. Fulg. conf. 131. in fine. Vide Concl. prox. praeced. Et restringe; quia imo verbum generationis prolatum a lege, vel ab homine continet solum descendentes ex linea masculina, non feminina. Anch. conf. 339. In Petrus, in prime, quod est subscriptum ab Anchar. Florian. de Sancto Petro, Iacobo Marefcalco, & Ioan. de S. Petro fratre Florian. & idem dicit Caltr. conf. 300. V. si quodam. col. 2. lib. 2. ubi plena apost. dat concord. quia licet filius filiae meae sit generatio mea, quia filia ex me est generata, & etiam si sit masculus; tamen ex intentione non est generatio masculina. Et restringe; quia solum agnationem comprehendit, quando sumus in materia odiosa. Fulg. d. conf. 131. in fi. Et idem in verbo, posteris; quia licet comprehendat tam mascululos, quam feminas; tamen in materia odiosa solum mascululos de agnatione comprehendit. Fulg. d. conf. 131. in fin. Et mascululi de domo testatoris, videlicet de agnatione, de calata. Anch. conf. 132. Plura sunt. n. 5. Amplia; quia generatio comprehendit etiam descendentes ex feminis, sicut ex masculis; quia generatio est nomen naturale descendens ab actu naturali, scilicet generatio; ideo non fit differentia inter masculum & feminam generantes; quia mater praebet materiam, pater praebet formam in actu generandi, cum alteri sine altero non sufficiat; unde generatus ita potest dici de generatione patris, sicut de generatione matris. Caltr. conf. 316. Supradictus dominus Cyprianus, colum. 2. ver. sed in contrarium, lib. 2. ubi multa congerit, & componat ex Evangelio; quia Christus ex femina dicitur de generatione

David, & ibi apostolus citat Cor. conf. 219. *Ex duplici capite. col. 2. lib. 2.*
 & conf. 51. *Videtur primo, lib. 3. & Socin. conf. 1. ver. cum ergo iste, in fine.*
 lib. 1. ubi quod secundum medicos filius plus accipit de matre, quam
 de patre respectu carnis, & quod sperma hominis est velut filium
 7 ad candela, & instrumentum ad materiam. † Contrarium, quod
 imo generatio dicitur a generando active, non passive, quia extre-
 mum agens potentius sit, & nobilius, ne puniantur innocentes,
 pater dicitur agens, mater patiens, in generatio igitur nepos ex filia
 non dicitur de generatione aui, ita arguit Castr. licet postea con-
 8 trarium concludat conf. 316. *Supra scriptum, in princip. lib. 2.* † Declara-
 igitur, quia vera est conclusio, quod descendens ex femina est de
 generatione, sicut descendens ex masculo secundum naturalem ge-
 nerationem; & nugatorium est dicere contrarium; sed bene adiunt
 multi testes dicentes contrarium; non quia negetur naturalis gene-
 ratio sed quia in penalibus, & odiosis, ne puniantur innocentes,
 fuit ordinatum, quod descendentes ex feminis penales & maiestas-
 tis non continentur, sed solum masculi ex masculis; sed cum sint
 casus speciales, probant regulam in contrarium; item ubi agitur
 de officiis, honoribus, immunitatibus, feudis, & similibus, pro-
 9 pter naturam rei non fit transitus ad generatos ex feminis. † Ge-
 neratio masculina sumitur pro masculis descendentes ex mascu-
 lis. Castr. conf. 300. *Vide quodam processu. col. 2. ver. e contra, lib. 2.*
 10 † Et multum differt generatio masculina; quia sumitur pro perso-
 na masculi ex masculo; ex generatione vero masculina dicitur etiam
 femina. Castr. d. conf. 300. col. 2. in princip. lib. 2. ubi allegat Euange-
 lium; *Liber generationis, &c.* quod numerat masculos tantum ex
 11 masculis. † Declara; quia licet filius masculus ex filia mea dicatur
 generatio mea masculina; quia ex filia mea a me generata dicitur
 generatio mea; & quia masculus dicitur generatio mea masculina;
 tamen ex intentione disponentis non continetur in disposi-
 tione, quod generatio masculina succedat; quia intelligitur, quod
 masculus ex masculo succedat. Castr. d. conf. 300. col. 2. lib. 2. ubi
 late, ubi apostilla. Vide, *Agnatorum appellatione qui comprehendantur.*
 Conf. 245. Vide, *Familie appellatione quid veniat.* Concl. 75.

Genus quid sit, & contineat, & differat a specie.

Concl. 40.

GENUS est quicquid predicatur de pluribus differentiis specie,
 vel quicquid continet in se plura, quae specie differant, sive
 hoc sit per dictum vniuersale, ut peculiis, greges, instrumentum, &
 similia; sive per adiectionem alicuius signi vniuersalis, ut omnes
 res meas. Bart. in l. *questum. S. si quis fundum. nu. 8. ff. de fund. instr. l. 1.*
 1 † Et genus perire non potest incendio, neque alio casu fortuito;
 2 † Curt. lun. conf. 239. n. 35. † Et genus non est res mobilis, neque im-
 3 mobilis, sed consistens in intellectu. Paris. conf. 94. n. 8. lib. 2. † Spe-
 cies vero dicitur; quod predicatur de pluribus differentiis numero,
 seu illud, quod continet in se plura differentia numero, licet
 absolute quandoque; tunc vocentur hanc speciem genus; ita Bart. d. l.
 4 *questum. S. si quis fundum. n. 9. ff. de fund. instr. l. 1.* † Ponitur autem ge-
 nus in definitione cuiuslibet speciei, & per genus reperiuntur
 qualibet species in genere suo. Bald. conf. 239. *Testator ita dixit, in*
 5 *princip. lib. 1. Dyn. conf. 51. Questio talis est, pater fecit, n. 3. ver. prateria confir-*
 6 *matio generalis.* † Differt genus a specie solū in quantitate; quia plus
 7 excludit genus, quā species; ita dispositio statuti includens genus
 8 includit etiam omnes eius species. Gemin. conf. 6. per tot. † Extende,
 etiam si post genus dispositio enumeret aliquas species; quia adhuc
 includuntur aliae species non expressae, quando expressio fit per ver-
 9 ba ampliativa, vel per dictionem, maxime. Gemin. d. conf. 6. n. 3. & 4.
 10 † Vide, *Verba vniuersalia, & generalia restringi ex specificatione speciali*
 11 *precedenti, vel subsequenti.* Concl. 140. & Concl. ibi proxima sequente.
 12 † Non tamen operatur expressio generis plus, quam expressio spe-
 13 ciei singularum; quia imo genus resoluitur in singulas species;
 14 secus est in vniuersali, & in expressione alicuius vniuersi. Bald. conf.
 15 1. n. 5. *ver. aut est quid. lib. 3.* † Genus autem apud Legistas sumitur pro
 16 praedicabili; species vero pro indiuiduo; sed tamen species etiam su-
 17 mitur pro genere inferiori. Bald. conf. 253. *Vide omnibus. n. 3. ver. secundo*
 18 *positum. lib. 5.* † Et quod genus apud Iuristas dicatur id, quod apud
 19 Logicos est species. Ioan. Igneus in l. *necearios. S. non alius. n. 9. ff. ad*
 20 *syllam. ubi, quod substantiam appellant Legiste id, quod est qua-*
 21 *litas, & apud Logicos est secundae intentionis.* † Vide tamen Bart.
 22 in d. l. *questum. S. si quis fundum. n. 8. & 9. ff. de fund. instr. l. 1.* ubi dicit, quod
 23 est per abutum. † Imo magis vniuersale apud Legistas habetur pro
 24 genere, minus vniuersale habetur pro specie. Bald. d. conf. 253. n. 4.
 25 *ver. ratio praemissa. lib. 5.* † Indiuiduum dicitur, quod predicatur de
 26 se solum. Bart. in d. l. *questum. S. si quis fundum. n. 9. ff. de fund. instr. l. 1.*
 27 † Consideratur autem, an quid fit magis vniuersale, vel minus vni-
 28 versale sex modis; primo respectu causae; secundo respectu perso-

nae; tertio respectu temporis; quarto respectu summae; quinto re-
 spectu ordinis; sexto respectu pena. Bald. d. conf. 253. nu. 4. *ver. sed*
 1 *istud. lib. 5.* † Genus sumitur in dubio, non autem species; & ideo
 2 verbum, *dare*, si sumitur ut genus, importat dationem, & retro-
 3 dationem; si sumitur ut species, non importat reddere. Alexand.
 4 conf. 248. *Ponderatis. num. 8. & 9. lib. 6.* † Declara tamen, quia si ma-
 5 teria est favorabilis, verbum, quod potest importare genus & spe-
 6 ciem, sumitur ut genus; si vero materia est odiosa, sumitur ut spe-
 7 cies. Alex. d. conf. 248. nu. 10. & 11. *ver. pro quo etiam. lib. 6.* ubi, quod
 8 appellatione diocesis venit etiam Civitas in materia favorabili,
 9 secus in odiosa. † Amplia; quia continet genus omnes species sub
 10 genere comprehensas, etiam si maior sit ratio in vna, quam in alia.
 11 Menoch. conf. 141. n. 33. lib. 2. quod est repetitum à Decia. conf. 51. lib. 1.
 12 & conf. 122. lib. 3. Riminald. lun. conf. 12. nu. 31. lib. 1. † Et continet o-
 13 mnes species proprie, & vere. Menoch. conf. 266. n. 69. lib. 3. † Et 19
 20 nihil intactum relinquit genus. Crauet. conf. 134. n. 5. † Extende;
 21 quia tantum operatur genus in genere, quantum species in sua
 22 specie. Crauet. conf. 161. n. 2. † Extende etiam in materia odiosa.
 23 Crauet. conf. 118. n. 14. † Restringe; quia non continet ea, quae si
 24 includerentur, captionem inducerent. Riminald. lun. conf. 33.
 25 n. 25. & conf. 5. n. 116. Crauet. conf. 70. n. 18. † Restringe, quando
 26 non par est ratio omnium, quae sub generalitate comprehendi
 27 possunt. Crauet. d. conf. 70. nu. 27. Vide, *Generalis dispositio omnes*
 28 *species comprehendit.* Concl. 29. nu. 15. *ver. limita.*

Gerundium quid importet, & eius natura. Concl. 41.

NATURA gerundii est, si ponitur sine copula, distinguere, &
 1 declarare, & non ampliare. Bald. conf. 212. *Quid praeterea. n. 4.*
 2 lib. 3. † Maxime, quando verba sunt dubia, natura gerundii est de-
 3 clarare, & determinare dispositionem, quae ad plures sensus trahi
 4 potest. Angel. conf. 338. *Ser. Simon de Regio. n. 3. ver. quia solent g.*
 5 *rudia.* † Item gerundium importat declarationem testatoris legari-
 6 tis, quod non velit grauari heredem in solutione nominis debi-
 7 toris, veluti si testator legat libras centum, quas debet consequi
 8 tali, si adiungat, *dando, & concedendo facultatem legatario illas exigendi,*
 9 per illa gerundia censetur liberasse heredem. Bald. conf. 164. *Fa-*
 10 *ctum sic proponitur. lib. 4.* † Conditionem quandoque importat, veluti
 11 si testator instituat heredem uxorem in vita uxoris tantum, obser-
 12 uando tamen vitam vidualem; nam illud gerundium, *obseruando,*
 13 reddit institutionem conditionalem. Bald. conf. 267. *Proponitur,*
 14 *quod n. 3. ver. Ioannes fecit, iuncto ver. ista questio. n. 4. lib. 5. Dec. conf. 433.*
 15 *n. 6. ubi de gerundio. morendo la mia donna, id est, moriente meae uxore,*
 16 *ut importet conditionem, si morietur.* Castr. conf. 463. nu. 2. lib. 2.
 17 † Idem, si testator dicat, *legat uxori suae communicando dotes suas, & la-*
 18 *borem, est conditionale, si communicauerit.* Castr. d. conf. 463. *In causa*
 19 *vertente. n. 2. ver. nam legatum. lib. 2.* † Extende; quia ubicunque ge-
 20 rundium iungitur verbo futuri temporis, importat conditionem
 21 Corn. conf. 144. *Licet in hac consultatione. n. 5. lib. 4. & conf. 90. n. 5. eod.*
 22 *lib. 4.* † Et idem, si quouis modo tempus futurum respicit, impor-
 23 tat conditionem. Paris. conf. 19. nu. 4. lib. 2. † Declara; quia si potest
 24 importare distributionem; tunc non importat conditionem, quasi
 25 sit sensus, *obseruando, videlicet, donec obleruauerit, quia tunc esset*
 26 *heres pure, sed donec obleruaret.* Bald. d. conf. 267. n. 4. *in fi. ver. sed si*
 27 *exponeret. lib. 5.* † Triplex est gerundium, aliud definit in di, aliud
 28 in do, aliud in dum, veluti *docendi, docendo, docendum,* & de signifi-
 29 catu cuiuslibet, plene Alber. in Dictionario suo, *ver. gerundium,* ubi
 30 late & pulchre declarat, quando inducat necessitatem, quando
 31 modificationem, quando conditionem. † Gerundium in ablativo
 32 importat modificationem, & modum. Corn. conf. 224. *Considerata,*
 33 *n. 19. lib. 4.* † Et qualificat verba, quibus adiungitur, significando
 34 modum, vel rei formam. Corne. conf. 105. n. 11. lib. 3. † Infinitium
 35 modū important omnia gerundia, participia, & supina; ideo com-
 36 prehendunt tempus praesens, praeteritum, & futurum. Alber. d.
 37 Dictio. in *ver. gerundium.* Vide, *Infinitiu, & subiuunctiu modi verba qua-*
 38 *liter interpretanda.* Concl. 127. † Modificat, & qualificat gerundium de
 39 sua natura. Socin. conf. 93. *Circa primum. n. 2. ver. praeterea dicta verba,*
 40 *volendo. lib. 1.* & quod limitet, & qualificet verbum, cui adicitur.
 41 Alex. conf. 1. nu. 22. lib. 3. ubi apost. in *ver. gerundium.* allegat se ipsam.
 42 † Necessitatem importat gerundium in sententia prolatum, veluti
 43 si dicat iudex, *iuramentū deferendum,* importat, quod de necessitate
 44 deferatur, & iuret. Castillio. conf. 17. *Post supra dictū. n. 16. & seq. ver.*
 45 *& fiduciar.* quia, ut inquit, gerundium per modū verbi, a quo nasci-
 46 tur, agere, & pati significat. † Regulariter non importat necessitatem,
 47 ut dicunt Bar. & alii in *rub. C. de edendo. licet ibi gl. dicat contrarium,*
 48 quae reprobat. † Significat gerundium actum ipsum sui signifi-
 49 catus, non effectum, ut in *rub. C. de eden. ubi Bar. & alii; nomen vero*
 50 *editionis significat effectum.* † Modum & formam significat, & 17
 51 *de cla-*

declarat actum verbi, & illum informat. *Parif. confil. 19. nu. 5. lib. 2.*
 18 **†** Causam finalem importat gerundium in accusativo, & in genitio cum dictione, animo: unde, si legislator dicat, *se facere legem ad reprimendum*, vel *animo reprimendi*, semper importat causam finalem. *Bart. in extrau. ad reprimendum, in ver. nec ex eorum absentia. nu. 13. & 14. ver. & hoc apparet, vbi apostill. in ver. gerundium, dat concord. & credo idem, si gerundium in genitio habet dictionem, causa, puta*
 19 *causa reprimendi*; quia idem est, quod animo reprimendi. **†** Modum etiam aliquando significat gerundium in accusativo, quando continetur onus explicandum ab eo, ad quem refertur *Bart. in l. quibus diebus. §. 1. ff. de condit. & demonstrat. & in d. extrauag. ad reprim. ver. nec ex eorum absentia. nu. 14. ver. sed certe.*

Gloria filii est honor patris. *Conclus. 42.*

HONOR **†** patris est gloria filii, ut inquit *Feder. de Sen. confil. 185. num. 2. ver. ex hoc.*

Glossis quando standum sit, vel non, & de autoritate glossarum. *Conclus. 43.*

ADICTO **†** glossis quasi à Carotio non est tutum recedere. *Cuman. confil. 36. Proponitur, quod, num. 2. ver. sane ad rectiorem, imo glossarum adherendum, sicut Bononienses adherent Carotio. Alex. confil. 49. Pautis, n. 12. ver. & ideo ab ea, & iterum confil. 74. Viso puncto. nu. 24. lib. 4. Curt. Iun. confil. 342. n. 15. & 229. n. 45. & seq. Roland. à*
 2 *Vall. confil. 14. n. 44. lib. 3. † Et sicut qui nescit equitare, tenet se ad arcionem; ita qui debet iudicare, tenet se ad glossas. Curt. Iun. d. confil. 229. n. 10. & multis seq. † Et adherens glossis in aeternum non potest errare. Barb. inter confilia Alexand. confil. 55. num. 3. lib. 4.*
 4 **†** Imo fatuum est consulere contra glossam ordinarie loquentem.
 5 *Bald. confil. 47. Ista questio. nu. 2. in fin. lib. 4. † Et Bald. in consulendo timebat à glossa recedere, ut inquit Curt. Iun. confil. 229. num. 46.*
 6 **†** Et in dubio in consulendo melius est sequi glossam. *Bald. confil. 236. Iste maritus, circa fin. lib. 3. Ancharan. confil. 83. in princ. & à glossa in*
 7 *consulendo non est recedendum. Io. de Imol. confil. 140. in fin. † Et vbi non habemus textum, glossa obtineat vires. Curt. Iun. d. confil. 229. nu. 48. † Et vbi glossa aliquid determinat, illi standum est; quia in*
 8 *decisionibus glossarum raro reperitur error. Bald. confil. 349. Que*
 9 *ritur, an confil. 3. lib. 3. † Et nisi contraria sit consuetudo, ab opinione glossi non receditur, praesertim cum autoritate clari Do-*
 10 *ctoris fulcitur. Fulg. confil. 71. n. 6. Castr. confil. 269. Ad primum. nu. 3. ver. praterea, lib. 1. vbi apostill. maxime cum dicto Doctoris associa-*
 11 *ta. † Et in iudicando non est tutum recedere à glossa, Bald. confil. 1169. Si Bartholomaeus, n. 3. lib. 5. Ang. confil. 178. Visi actus, in fin. † Et ne-*
 12 *minem posse tuto recedere à glossis in iudicando. Curt. Iun. d. confil. 229. n. 49. vbi plura. † Et autoritas glossarum omnes alias antecel-*
 13 *lit. Curt. Iun. confil. 343. nu. 13. † Et maxime in dubiis opinionibus à glossa non est recedendum. Curt. Iun. d. confil. 229. n. 47. & multis seq.*
 14 **†** Et in iudicando opinio glossarum sequenda. *Signor. confil. 75. n. 12.*
 15 **†** Et maior est autoritas glossarum, quam Bartoli. *Fulg. confil. 116. n. 3.*
 16 **†** Et à glossis in dubio non est recedendum in iudicando, & consulendo. *Io. de Imol. confil. 145. n. 7. Barb. inter confilia Alex. confil. 55. nu. 30. lib. 4. ver. non ergo. † Et maxime in Curia Romana tanta est*
 17 *autoritas glossarum, quod ab ea non receditur. Rol. à Vall. confil. 14. n. 43. lib. 3. † Et si non reperitur textus, vel consuetudo inenitabi-*
 18 *liter, vel expresse. Christoph. Castill. confil. 3. In facto proponitur, col. fi. n. 6. vbi, quod non recedit officium iudicis à glossa, nisi in contra-*
 19 *rium sit textus, vel consuetudo, & repetit confil. 37. nu. 35. † Imo neque in consulendo, neque in iudicando à glossa recedendum.*
 20 *Castill. confil. 37. n. 35. † Et securus est opinio glossarum; ideo inter dubias opiniones ab opinione glossarum non est recedendum in iudicando, & consulendo secundum communem, * de qua Castr.*
 21 *confil. 199. Super primo, in princ. lib. 2. † Et vbi glossa figit pedes, seu firmat pedes, non est recedendum ab ea, neq; in iudicando, neque in consulendo; & multo minus recedi potest à glossis dicto, quan-*
 22 *do magis * communiter approbatur. Alex. confil. 92. Viso, & discuss. nu. 4. ver. praterea in iudicando. lib. 2. vbi apost. in ver. glossa, vbi citat*
 23 *multos concord. † Et somnari dicuntur Doctores volentes infingere opiniones glossarum. Barb. inter confil. Alex. d. confil. 55. nu. 3. lib. 4. † Et secundum Bart. glossam sequentem dixit Barb. d.*
 24 *confil. Alex. 55. nu. 30. lib. 4. quod glossa melius ceteris intellexit. † Et qui nescit equitare, tenet se super arcione; & qui nescit iudicare, debet tenere se super opinione glossarum. Salyc. in l. 2. C. de senten-*
 25 *quem sequitur Barb. d. confil. Alex. 55. nu. 30. lib. 4. & iterum confil. 74. Viso puncto. n. 24. lib. 4. † Glossis ordinariis standum est, nisi sint re-*
 26 *probata ex dictis famorum, & expertorum Doctorum, quando regulis iuris sunt obscura, vel contraria, secundum Lap. alleg. 48. n. 2. & confil. 249. Quidam mercator, circa med. lib. 3. vbi, quod sapientif-*

simi stare debent glossis. **†** Et glossae dicuntur à Doctoribus approbatæ, si non sunt expresse reprobatae. *Ant. de Butr. confil. 22. in princ. Vide, Approbare quando aliquis dicitur. Concl. 43. † Et confil. 17. Iun. confil. 342. n. 16. † Amplius; quia à glossis non est recedendum in practica. Bald. confil. 351. In bonis feudatibus. n. 4. ver. & à glossis. lib. 1. † Et qui recedit à glossis, dicitur capere vscetos. Signor. Homod. confil. 243. n. 10. † Maxime in decidendo; quia glossa standum est. Bald. confil. 193. In decidendo. lib. 3. † Et melius testimonium non potest haberi testimonio Accursii glossatoris. Alex. confil. 49. n. 12. lib. 4. † Et melior adhesio fieri non potest, quam adherere glossis ordinariis. Alex. confil. 51. Cum dicitur. n. 4. lib. 4. & confil. 92. n. 4. lib. 2. Barb. inter confilia Alex. confil. 55. Perspectus, n. 30. lib. 4. † Declara tamen, quia dicitur, quod glossarum, & Doctorum non sunt approbata per Papam, ut fiant ius, sed sola virtus, quae consistit in rationibus, & iuris probantibus conclusionem eorum. *Gemin. confil. 48. n. 5. ver. dista aut, vbi, quod sequenda est opinio maioris numeri Doctorum inter opiniones. † Autoritas glossae omnes alias autoritates excellit. Alex. d. confil. 92. n. 4. lib. 2. lal. in l. vii. ff. de insti. & iur. n. 34. vbi etiam apud Castr. confil. 168. col. fi. lib. 2. Dec. in c. p. de postulat. pralat. Barb. inter confil. Alex. confil. 55. nu. 30. lib. 4. Curt. Iun. confil. 343. nu. 13. Rol. à Vall. confil. 73. n. 13. vbi, quod semper in ea solet reperiri veritatis substantia. † Autoritas glossae excusat à poena eum, qui eligit talem, cuius electionem priuaretur iure eligendi, quia non priuaretur à autoritate glossae motus fuit. Bald. confil. 316. Ponitur, quod dicitur. n. 5. ver. item opinio glossarum. lib. 3. † Et vbi est Doctorum contrarietas, à glossa est pro vna parte, illa pars, quae habet glossam pro se, dicitur habere maiorem autoritatem. Bald. confil. 179. Quidam dominus, circa fin. lib. 1. & duplicatur lib. 5. confil. 387. † Idolum Doctorum appellatur glossa, ut per Cyn. in l. non moriturum. C. de contrahen. & temerit. stipul. qui dicit Aduocato, audi idolum tuum, videlicet glossam, refert, & sequitur Alex. confil. 51. Cui dicitur. n. 4. lib. 4. quod est Ioan. de Tanis de Bononia, & Alex. confil. 55. Perspectus, n. 30. lib. 4. quod est Barthelemy. Curt. Iun. confil. 343. n. 14. † Et glossae & Doctoribus standum est, in consulendo. *Anch. confil. 83. in princ. Io. de Imol. confil. 140. in fin. vbi non receditur à glossa in consulendo. † Vltima opinio glossarum statuitur, quando plures recitat opiniones, glossi, in l. qui plurim. §. vltimus. ff. ad Trebell. † Declara, ut procedat, quando glossa recitans vltimam opinionem dicit, quidam alii tenent. Sigismund. Loffred. confil. 45. Magnus, post n. 5. & ita etiam apost. ad Rom. quae illa allegat confil. 516. n. 10. in ver. glossa. Vide, Accursius glossator, & dicitur. fa. n. 1. Concl. 155. † Limita; quia licet quam maxima sit glossae autoritas, si tamen nihil allegat, minus ei creditur. Curt. Iun. confil. 343. n. 15. Imo si nihil allegat, illi non est credendum. Rol. à Vall. confil. 45. n. 57. lib. 1. † Limita; quia quod dicitur, glossa standum est, procedit, quando examinando dubium firmat aliquid, sicut si peritunc tunc ponit opinionem. *Fulg. confil. 101. col. 4. ver. nam alter nullus dicitur, est octo Doctorum, videlicet Zilioli de Cantelis, Bartholomaei Salyceti, Floria de S. Petro, Pet. de Anch. Ant. de Butr. Franc. Zabari. Benedic. de Plumbino, & Fantini Dandali. † Limita; quia glossis non indigemus, vbi habemus textum clarum, late Crauet. confil. 294. n. 6. ver. tertio principaliter. † Extendit; quia vbi testator est ipsi glossa iur. & declarauit, non indigemus alia glossa, vel declaratione. *Parif. confil. 91. num. 27. lib. 2. Decian. confil. 1. num. 18. lib. 1.*****

Glossa allegat multos authores etiam extra materiam legalem. *Conclus. 44.*

GLOSSA **†** allegat Doctores antiquiores. **†** Item *Catonem*, & glossi in auth. ut iudices sine quoquo suffrag. §. illud, videlicet in re exemplum, vbi illud *Catonis*: Turpe est doctori cum culpa relegendum, imo text. in c. cum omnes, de confil. allegat sapientem, videlicet *Catonem*, Patere legem, quam tu ipse tuleris. **†** Item *Philosophus*, ut in l. septimo mensis. ff. de statu homin.

Gradus quot attendantur ad successionem. *Concl. 45.*

SECUTIVS **†** gradus consideratur in successione agnatorum, & cognatorum, quando dispositio loquitur de proximiori. *Castr. confil. 384. Notandum, in fin. lib. 1. † Aliquando quartus gradus consideratur, sed sunt gradus speciales. Castr. d. confil. 384. in fin. lib. 1. † Et in fideicommissio perpetuo in familia, quando restringitur ad quartum, vel decimum gradum, & quando excedat. *Vide, R. de deicommissum quando perpetuum, vel non. Concl. 252.**

Gradus consanguinitatis qualiter computentur de iure Canonico, & Ciuili, ac statuario, & in quibus differant, & qualiter probentur, & attendantur. *Concl. 46.*

GRADVS **†** consanguinitatis numerantur inter ascendentes, & descendentes hoc modo; quia dempta vna persona tot sunt gradus.

gradus, quot persona remanent; ideo autem est in secundo gradu
 cu nepotes; quia tres sunt persona: auus, pater, & filius, qui est ne-
 pos aut; ideo de persona una, sunt in secundo gradu; quia pa-
 ter, & auus, & pater, & filius sunt in primo, ita Io. de Im. conf. 114. in
 causa, que peritur, n. 7. ver. si autem queritur, & Bernardin. Landria. in
 addit. ad Bar. conf. 10. lib. 1. in verb. statum requirit, vbi, quod compu-
 tatio secundum ius civile fit numerando personas dempta una, &
 quod ista est vera, & naturalis computatio per Arithmetica, & ad-
 ducit plures auctoritates. Et nulla est differentia in computatione
 graduum inter ascendentes, & descendentes inter ius Canonicum,
 & Civile, vt idem Io. de Im. d. conf. 114. n. 6. in fi. ver. item videtur proxi-
 mior, ¶ Vide omnino Iaf. in l. si autem frater, n. 3. C. de successor. editio. vbi
 ponit tres differentias inter ius Canonicum, & Civile circa compu-
 tationem graduum, quas videas, & plenissime declarat, quomodo
 gradus computantur inter ascendentes, & descendentes, & inter
 transuersales de iure Canonico, & quomodo de iure Ciuili, & quae,
 & quot sint differentiae, & quae computatio sit attendenda stante
 statu. ¶ Si vero agatur inter transuersales, tunc differunt ius Ca-
 nonicum, & Civile; quia ius Civile incipit à persona transuersali
 ascendendo vsq; ad stipitem communem, & descendendo vsq;
 ad alium transuersalem, & quot erant persone, tot erunt gradus, veluti
 Titius & Seius fratres, si velis scire, quo gradu iungantur, incipias
 computare à Titio, ascendas ad stipitem communem, & descendas
 ad Seium, & sicut numerantur tres persone, ita erunt tertio gradu
 coniuncti. ¶ Et quod computatio graduum aliter fiat de iure Ca-
 nonico, & aliter de iure Ciuili, Bart. in l. si. C. de success. editio. gloss. in
 §. haecenus. in ver. generata. in l. de grad. cognat. vbi Aretin. Abb. in c. si
 de consang. & affinit. per text. in cap. 2. §. 5. Nam secundum ius Ciui-
 le generata persona & adiecta persona ex omni ordine gradum faci-
 unt. In i. consil. §. gradus, cum seq. de gradib. affinit. secundum vero
 ius Canonicum ex latere transuerso aliud est; nam quem nos po-
 nimus in secundo gradu de iure Ciuili, Canones in primo ponunt,
 & quem in quarto, ipsum ius Canonicum in secundo ponit. ¶ De
 iure vero Canonico computatio incipit, vt primo gradus fit inter
 duos fratres, & deinde computando filii fratrum erunt in secun-
 do, nepotes ex fratribus erunt in tertio, & sic deinceps. ¶ Et regu-
 liter gradus duplicantur de iure Ciuili, & dimidiantur de iure
 Canonico; vnde qui sunt in octauo gradu de iure Ciuili, sunt in
 quarto de iure Canonico. Castr. conf. 56. in fin. lib. 1. ¶ Preterea ius
 Canonicum diuidit gradus, vt patruus, & nepos ex fratre sint in
 primo respectu patris, & in secundo respectu nepotis, de iure Ci-
 uili nunquam diuiditur gradus; quia isti erunt in quarto; quia iun-
 guntur mediantibus quatuor personis. ¶ Gradus si ex forma sta-
 tuti debet computari secundum ius Canonicum, & duo sint in gra-
 du eodè de iure Canonico, aequaliter succedunt nulla habita con-
 sideratione, quod alter sit proximior secundum ius Civile; quia
 nunc non attenditur aliquo modo ius Civile. Ruin. consil. 32. n. 5. 6.
 ¶ lib. 3. sequitur Socin. Iun. conf. 15. n. 6. lib. 4. ¶ Et ideo statutum
 Tuderit requirens proximiores in gradu in contructu, & testamē-
 to mulieris intelligitur de gradu secundum ius Canonicum; quia
 sic exprimit. Bart. d. conf. 10. Viso statuto. col. 2. ver. item cum iste Baran-
 dulus, vbi apostill. in ver. gradum, dicit secus esse, si statutum simpli-
 ter de gradu loqueretur; quia secundum ius Civile intelligeretur.
 ¶ Imo quod statutum simpliciter loquens de gradibus intelliga-
 tur secundum ius Canonicum, apost. ad Bart. conf. 14. Queritur, lib. 2.
 in ver. ad matrimonium, in fin. vbi allegat conf. Honuphrii de Barto-
 12. linis. ¶ Extende, vbi cumq; statutum mandat computari gradus se-
 cundum ius Canonicum, idem intelligitur repetitum in aliis locis
 statuti loquentis de gradibus, licet non repetat secundum ius Cano-
 13. nicum, Iaf. conf. 69. vol. 3. Bar. d. conf. 14. Queritur, in fi. lib. 2. ¶ Contrarij;
 quia in dubio statutum intelligi debet de gradibus secundum ius Ci-
 uile, quando non exprimit, nisi gradum. Castr. d. conf. 56. Super primo, in
 fin. lib. 1. vbi apostill. allegat Corn. conf. 248. Videtur, lib. 3. & alios, & i-
 dem Castr. conf. 422. n. 3. ver. quinto sic. lib. 1. & ista esse communem
 opinionem dicit Bernard. Lan. in apost. ad Bart. d. conf. 10. lib. 1. in ver.
 statum requirit, vbi hoc firmat, excepta causa matrimonij, & alia a-
 14. post. ibide in ver. gradum, citat alios. Bart. conf. 224. An fratres, lib. 1. &
 conf. 14. Queritur, per tot. lib. 2. q. est Bar. Franc. Tigr. & Alex. de Peru-
 15. sio, & ibi apost. in ver. queritur, quae dat concord. & loquuntur in
 statu Luciano. ¶ Et q. in successione ab intestato attendantur
 gradus secundum ius Civile. Corn. conf. 248. n. 7. lib. 3. Patil. conf. 66.
 n. 5. lib. 2. vbi n. 6. & seq. extendit, etiam si statutum dicat, quod gra-
 15. dum succedant. ¶ Declara; quia extra causam matrimonij gradus
 in dubio computantur secundum ius Civile. Bart. d. conf. 224. An fra-
 tres consil. primi, per text. in c. primo gradu. §. 5. q. 5. & idem dicit Castr. in
 ceteris Imperij; secus in terris Ecclesiae, conf. 422. n. 3. ver. quinto sic,
 lib. 1. & plenius Bart. d. conf. 14. Queritur, veru. lib. 2. q. est Bar. Franc.

Tigr. & Alex. de Perusio, vbi dicit idem apostill. in ver. queritur,
 quae dat concord. Corn. conf. 104. n. 2. lib. 4. ¶ Extende; quia in cau-
 16. sa matrimonij gradus semper computantur secundum ius Cano-
 nicum etiam in terris Imperij; quia causa matrimonij regulariter
 secundum ius Canonicum. Castr. d. conf. 422. n. 3. ver. quinto sic, lib. 1.
 Bernard. Lan. d. apost. ad Bart. conf. 10. lib. 1. in ver. statum requirit. Bart.
 d. conf. 224. lib. 1. & apost. ad Bart. d. conf. 14. in ver. ad matrimonium, lib. 2.
 ¶ Declara; quia statutum faciens mentionem de gradib. respectu
 17. successione secundum vsum communem, & vulgarem, intelli-
 gitur secundum ius Canonicum. Castr. d. conf. 422. Quod ista mater, in
 princ. ver. nam secundum vsum, lib. 1. cessante vero vfu communi in ter-
 ris Imperij intelligitur secundum ius Civile, excepta causa matri-
 monij, in terris Ecclesiae secundum ius Canonicum. Castr. d. conf.
 422. n. 3. col. 3. ver. quinto sic, lib. 1. ¶ Declarat Bart. d. conf. 14. Queritur, 18
 lib. 2. per tot. vbi disputat, & pro vtraq; parte allegat, tandem sic di-
 stinguit, in fin. q. si ex verbis statuti exprimitur aliquid, per quod
 constet de mente statuentium, illud seruandum fit, si non constet,
 & adest communis vfu loquendi, & ille attendi debet, si non proba-
 tur communis vfu, dicit, quod in successione attenditur ius
 Civile; quia computatio graduum de iure Ciuili est naturalis, quae
 fit per modum ascendendi, & descendendi, computatio de iure
 communis est abusua, & impropria; quia non ascendit, & descendit
 per vnā scalam, sed per duas scalas; ideo standum est iuri Ci-
 uili naturaliter computanti, non iuri Canonico abusive compu-
 tanti, & hoc consilium est Bartol. Franc. Tigr. & Alex. de Perusio,
 prout apostill. ibi in ver. queritur, dat concord. ¶ Extende; quia statu-
 19. tum in foro Episcopi loquens de gradibus in materia indifferenti
 debet intelligi secundum gradus iuris Canonici, apost. ad Bart. d.
 conf. 14. in ver. ad matrimonium, lib. 2. ¶ Extende; quia statutum lo-
 quens de gradibus in statu Ecclesiae debet intelligi secundum ius
 Canonicum. Castr. d. conf. 422. n. 3. col. 3. ver. quanto sic, lib. 1. ¶ Vide
 21. tamen relative apostill. ad Bart. d. conf. 14. lib. 2. ver. ad matrimonium,
 vbi, quid in statu in statu Ecclesiae, vel in successione emphyteu-
 sis Ecclesiasticae, an secundum ius Canonicum, vel Civile circa gra-
 22. dus debeat intelligi. ¶ Adde tamen; quia quoad computandum
 gradus de iure Canonico ad effectum matrimonij impediendi, si
 alter contrahentium est in tertio, alter in quarto, attenditur gra-
 dus remotior; ideo narrando, quod quarto gradu sunt coniuncti,
 satisfaciunt, plene Boer. decis. 264. n. 28. vbi infinitos allegat, c. ad se-
 dem. §. 4. 5. Dec. conf. 13. Et pro tenui, col. 2. Ang. Aret. in l. de gradib. §.
 haecenus. vbi, quod remotior addit gradum. ¶ Extende; quia talis
 23. computatio à gradu remotiori fit etiam ad effectum succedendi
 vigore statuti. Nam statutum Parmae excludens forem, si extat
 agnatus in tertio gradu coniunctus defuncto, secundum ius Ca-
 nonicum non excludit agnatos in tertio gradu exsistentes à stipite
 communi, si defunctus distat ab eodem stipite communi quarto
 gradu; quia quoto gradu remotior distat à stipite, toto distat à
 quolibet alio per aliam lineam ab eodem stipite descendente, c.
 fin. de consang. & affinit. Castr. conf. 33. in princip. ver. dicetur autem.
 lib. 2. ¶ Probatio graduum, & consanguinitatis ad effectum matri-
 24. monij probatur per testes deponentes de auditu à maioribus suis,
 c. licet ex quadam, de testib. dummodo concurrant multa, vt ibi, &
 Castr. conf. 56. Super primo, lib. 1. n. 3. & seq. ver. si vero. ¶ Restringe; quia
 25. hoc non procedit, si agatur de probando gradu, vel consanguini-
 tate ad effectum succedendi; quia standum est regulis iuris in casu-
 bus non priuilegiatis. Castr. d. conf. 56. num. 4. lib. 1. ver. nec obstat.

Grammaticalis expositio attenditur per Legistas, &
 quando secus. Concluf. 47.

EXPOSITIO debet fieri, vt falsa latinitas Grammatica euitetur,
 quia rectum sermonem sequi debemus. Bald. conf. 209. Illa
 verba, post med. ver. casus est dubius, lib. 3. Vide, Interpretatio rei dubiae qua-
 liter facienda. Concl. 330. ¶ Amplia; quia grammaticalis expositio at-
 tenditur, vt statutum loquens in genere masculino non includat fae-
 2 mininum, quando sumus in materia differenti. Bald. conf. 459. Circa
 questionem, n. 3. ver. & oportet etiam, lib. 5. ¶ Extende, vt procedat, etiam si
 3 cōtinuatiue oratio cōtineret verba indefinita, quae essent generis
 omnis; quia semper retento primo themate, & secundum praemissa
 sunt intelligenda Bald. d. conf. 459. n. 3. ver. vnde si statutum, lib. 5. Vide,
 4 Subiecta talia, qualia praedicata. Concl. 716. ¶ Amplia; quia verbum, q.
 potest esse praesentis temporis, imperatiui, & subiunctiui, & etiam
 potest esse futuri temporis optatiui, exponitur secundum materiam
 fauorabile pro futuro, vt ipso iure importet; vel si materia odiosa,
 pro praesenti, vel per sententiam, vt declarat Tiraq. in l. si vnquam, ver.
 reuertatur, n. 9. C. de reuoc. donat. ¶ Extende; quia participia praesentis
 5 temporis, item praeteriti, & futuri formantur secundum gram-
 maticos. Tiraq. vbi supra num. 21. vbi sequi debemus ordinem gram-

- 6 grammaticorum. *¶* Amplia; quia grammaticorum auctoritas probabilis est. *¶* Paril. *consil.* 23. n. 37. lib. 2. *¶* Et quando Grammatica falsa vitietur actum, vel non, vide eundem *Paril. consil.* 68. nu. 38. lib. 3.
- 8 *¶* Limita; quia finis sunt disputationes Doctoris, si vadat per grammaticales expositiones; quia questiones vocabulorum pertinentibus sunt relinquenda; ut dicit *Caltr. consil.* 154. *Super primo quæsto. col. si. ver. ad rationes. lib. 1. vbi loquitur cõtra Bartholomeum*
- 9 Salyc. *¶* Contrarium dicit idem *Caltr. consil.* 132. *Videtur dicendum, col. 2. lib. 1. vbi, quod legatum factum à testatore de omnibus bonis mobilibus suis non restringitur ad tempus testamenti; quia per nomen, meum, &c. secundum Donatum habet genus, speciem, figuram, personam, & casum, sed non tempus; secus est à participio, prout bona existentia; quia ad tempus præsens tempore testamenti restringuntur. *¶* Limita; quia leges nõ subiacent Præfationi, nec falsa latinitas tollit mentem contrahentium, vel error vocabuli. *Bald. consil.* 33. n. 2. *ver. respondeo. lib. 1. Roland. à Vall. consil.* 61. n. 33. *& seq. lib. 2. Vide, Notari error non debet nocere partibus. Concl.* 87.*
- 11 n. 12. *& seq. ¶* Extendit; quia compilatores legum, & statutorum, seu contractuum non semper vtuntur propriis vocabulis, glossis in quod si nepotes, *ff. de testam. tutel. Caltr. consil.* 190. *Non inter reuocatur, in si. lib. 2. ¶* Adde tamen, quod disputationes, & significationes verborum pertinentibus sunt relinquenda; ut dicit *gl. 1. in rubr. ff. solut. matr.* dum quærit de significato Infirmitati, quid importet, & cur sic sit dictum, & per illam glossam *Caltr. consil.* 154. *Super primo quæsto. col. si. ver. ad rationes, lib. 1. & consil.* 83. *Præfens casus, in princ. lib. 2.*
- 12 *¶* Vide, Latinitas falsa vitanda, & supplenda. *Concl.* 11.

Grangia quid sit, & an sublit Episcopo. *Concl.* 48.

- 1 *GRANGIA* *¶* est membrum suppositum monasterio, in quo extat oratorium ad celebrandum; sed tamen non est locus sacer, nec de licentia Episcopi fundatus; ideo non subest Episcopo, vt videtur velle *Feder. de Sen. consil.* 151. *col. si. ver. præterea casus iste.*

Grani appellatione quid veniat. *Concl.* 49.

- 1 *GRANI* *¶* appellatione venit frumentum; quia granum importat id, quod melius est, & vulgari sermone frumentum importat. *gl. 1. in l. frugum, in si. ff. de ver. significat. ¶* Imo appellatione grani, quod veniat frumentum, est text. cum glossa in l. 2. *§. grani, & ibi gl. in ver. per iniuriam. ff. de admin. rer. ad Cuius. pertinen. vbi exponit granum pro frumento, & frumenti appellatione venit omne, quod aristas continet. d. l. frugum. ff. de verb. significat. vbi glossa in ver. teneat.*
- 3 *¶* que dicit propterea venire, ordeum, spelatam, & auenam. *¶* Et grani boni, & nitidi appellatione venit frumentum cribratum, licet sit tactum à tineis; quia verbum, netto, id est, nitidum potest intelligi de frumento cribrato & de grano non maculato. *Sim. de Præf. consil.* 82. num. 2. *& seq. ¶* Et appellatio grani boni importat quandam qualitatem, quæ accommodatur, etiam si granum esset pessimum. *Simon. de Præf. d. consil.* 82. num. 7. *Vide, Triticum est nomen generale, & quid continet. Concl.* 392.

Grascia quid significet. *Concl.* 50.

- 1 *GRASCIA* *¶* appellatione quid continetur, plene *Castrenf. consil.* 40. *istud nomen. lib. 1. vbi, quod non reperitur in iure, sed secundum vsum communem importat idem, quod fruges, annona, & venalia, & explicat omnia Fulgos. consil.* 115. *vbi idem consil.*
- 2 *¶* repetitur. *¶* Annona continet panem, vinum, acetum, carnes, paleas, fenum, & omnia vidualia, quæ ad pondus, vel mensuram venduntur. *Caltr. d. consil.* 40. nu. 3. lib. 1. *Fulg. d. consil.* 115. *in princ. ¶* Fruges sunt fructus terræ, frumentum, legumina, vinum, ligna, & similia. *Caltr. d. consil.* 40. num. 2. lib. 1. *Fulg. d. consil.* 115. *in princ. ver. de primo.*
- 4 *¶* Venalia sunt ea, quæ populus quotidiano vlti & victui iungit, in quibus sine artificio vltus est venalis; ideo coria, linum, lana, & similia continentur; alia vero habentia admixtum artificium sunt merces. *Caltr. d. consil.* 40. num. 4. lib. 1. *Fulg. d. consil.* 115. *ver. unde ¶* vt largius. *Vide, Annona quid sit, & importet. Concl.* 338.

Gratia quid sit, & quæ dicatur. *Concl.* 51.

- 1 *GRATIA* *¶* dicitur gratis dans, & ita dicitur gratia ante executionem, sicuti post executionem. *Gemin. consil.* 65. nu. 5. *ver. in contrarium. ¶* Et gratiose aliquid dicitur fieri, quando fit ex liberalitate mera. *Roland. à Vall. consil.* 33. nu. 7. lib. 3. *¶* Et solet dupliciter fieri; quia aliqua est gratia specialis, prout, quando alicui conceditur in specie super certo delicto, & ista appellantur literæ gratiæ, de quibus *Iul. Clar. in §. fin. q. 59. num. 4. in si. ver. scias autem.*
- 4 *¶* Alia est gratia generalis, quæ fieri solet per Principem causa lætitie, puta causa pacis generalis, vel causa deducenda vxoris, aut in natiuitate Primogeniti, aut quando Princeps accipit possessionem Regni, vel Provinciæ; & ista gratia appellantur decretum gra-

tiosum. *Clar. d. §. fin. q. 59. nu. 4. in si. ver. scias autem. ¶* Gratia dicitur proprie, quando aliquid gratis conceditur. *c. gratia. 1. q. 1. Alex. consil.* 7. *attentis. in princ. lib. 7. ¶* Extendit; quia etiam gratia dicitur, quando cõcessio magis participat de gratia, commodo, vel lucro, quam de onere. *Alex. d. consil.* 7. *in princ. lib. 7. vbi plena apost. in ver. gratia, dat plurimos concord. maxime Tiraq. in l. si inquam. in ver. donatione largitus. nu. 273. c. de reuoc. donat. ¶* Feudum igitur dicitur gratia; quia habito respectu ad ipsam cõcessionem feudalem magis participat de lucro; & ideo potest dici gratia. *Alex. d. consil.* 7. *in princ. lib. 7. maxime n. 2. & seq. vbi ponit multa similia de possessione, quæ dicitur facti, quando habet plus facti, quam iuris, & appellatur iuris, quando plus habet iuris, quam facti. ¶* Emphyteusis cõcessa pro recognitione modicæ solutionis in signum domini, dicitur gratia; quia est magis lucratia, quam onerosa. *Alex. d. consil.* 7. *n. 2. & seq. lib. 7. ¶* Declara, nisi emphyteusis esset concessa à principio propter solutionem pretii factam ab ipso emphyteuta, quilibet concedatur pro modica repositione in signum recognitionis domini; tamen erit onerosa, & non gratiosa. *Alex. d. consil.* 7. *n. 5. in fortissimatur. lib. 7. Vide, Rescriptum an gratia, vel iustitia, & quomodo cognoscatur. Concl.* 209. *¶* Gratia natura est, vt quicquid iniustitiam abstulit, restituat iustitiam. *Roland. à Vall. consil.* 60. n. 39. lib. 2.

Gratia quando, & qualiter dicatur perfecta, vel non. *Concl.* 52.

GRATIA *¶* quoad substantiam dicitur perfecta statim, quando Papa signat per verbum, fiat, etiam absque alia expeditione literarum; sed tamen quoad solemnitatem probatam de stylo Curia requiritur expeditio literarum. *Gemin. consil.* 6. nu. 6. *ver. in contrarium, vbi, quod dispensatus ex sola signatura non delinquit vtendo gratia dispensationis ante expeditionem literarum; & ideo literæ postea expeditæ sibi suffragantur. Caltr. consil.* 345. *in præf. casu, in princ. lib. 1. ¶* Et quod gratia sit perfecta ante expeditionem, non autem ex expeditione literarum. *Caltr. d. consil.* 345. *in princ. lib. 1. vbi, quod titulus non oritur ex literis, sed ex gratia, quæ continetur in literis. ¶* Amplia; quia gratia Papæ solo verbo perfectur, videlicet per verbum, fiat, vel quid simile. *Paril. consil.* 60. lib. 4. *¶* Itē sola supplicationis signatura; quia perpetuo durat. *Gamb. de Legato. lib. 6. n. 639. & seq. & quod ex sola signatura dicatur perfecta gratia. Paril. consil.* 77. n. 12. lib. 4. *¶* Contrarium, quod requiritur expeditio literarum, alias gratia nõ valeat, tenetur per *Gamb. de Legato. lib. 6. n. 648. & seq. ver. contrarium, vbi allegat plures decisiones; quia ante literas dicitur informis; Mohed. decis.* 189. *an. ¶* Declara; quia verum est, quod si aliquid est expediendum per exequutores, non potest sine literis expedire, quando sunt centi exequutores, & nominati, secus si generaliter dantur omnes exequutores incerti, ita *Gamb. vbi sup. num. 659. & seq. ¶* Declara; quia extra curiam gratia est informis, vt exequutor potest protrahere, vel exequi gratiam, nisi adsit clausula, quod sola supplicatio sufficiat. *Mohed. decis.* 203. *per tot. ¶* Declara; quia ad effectum possessionis sola supplicatio tunc possidentem, sed ad effectum canonizationis gratia, secus est; quia requiritur præsentatio literarum. *Castad. decis.* 4. num. 2. *& seq. de caus. poss. & prop. ¶* Amplia in dispensatione; quia sufficit sola gratia informis, dummodo literæ expediantur, antequam pronuncietur, ita *Gamb. de Legato. lib. 10. num. 490. & seq. vbi latit. pro vtraque parte ita distinguit. Vide, Gratia non reuocatur per mortem concedentis, & quando secus. Concl.* 68.

Gratiare potest Princeps delinquentes, & quid operetur gratia. *Concl.* 53.

SVPREMVS *¶* Princeps potest facere gratiam delinquentibus, & statim gratiari non possunt de delicto remisso molestari. *Clar. in §. fin. q. 59. in princ. vbi dicit * communem, allegat Paril. consil.* 1. lib. 4. *in princ. ¶* Extendit, vt procedat, quod potest supremus Princeps nedum penas pecuniarias, sed etiam corporales remittere post sententiam, & rem iudicatam. *Clar. d. §. fin. q. 59. n. 2. vbi dicit * communem, ¶* Restringit; quia Barones non possunt remittere gratias delinquentibus in statu Mediolani, nisi sit dictum in iustis. *Clar. d. §. fin. q. 59. num. 2. ¶* Item in statu Ecclesiæ, proce-

§ Declarat; quia imo solet Princeps, qui facit gratiam de aliquo delicto, rescuare semper ius parti offensa. Clar. d. §. si. q. 59. nu. 4. *ver. quoniam*. Vide, *Gratia vt fiat delinquentibus, quæ requirantur*. Concl. 5. *prox. seq. n. 3. & seq. 7*. Amplias; quia Princeps si alicui faciat gratiam de certo delicto, dicitur plene delinquentem restituere, ideo recuperat etiam bona, quæ nondum sunt in alium translata. Clar. d. §. si. q. 59. n. 5. *ver. quæro nunquid*, vbi dicitur *communem. § Declaratamen; quia in Ducatu Mediolani gratia super delicto non trahitur ad bona; ideo solet apponi hæc clausula, & si esset omissa, haberetur pro apposta, id est Clar. d. §. si. q. 59. n. 5. § Limita; quia licet gratia Principis facta delinquenti comprehendat restitutionem bonorum per se cum possessione; non tamen comprehendit bona per se cum alienata in tertium; quia non est præsumendum, quod Princeps velit tertio præiudicare, communem * dicit Clar. in §. si. q. 59. n. 6. *ver. item quæro*, allegat plures, maxime Castillio. conf. 8. Nat. conf. 41. n. 1. Ruben. Alexandr. conf. 154. n. 6. qui dicunt *communem. § Extendit; quia restituitur etiam plene, & in casibus, in quibus recuperat bona, non tamen recuperat fructus perceptos, communem * dicit Clar. dict. §. si. q. 59. n. 7. *ver. quæro, nunquid*. § Restituitur, nisi Princeps in gratia diceret, quod bannitus plenissime restitueretur, ita quod nihil opponi possit; quia recuperaret bona alienata secundum * communem, de qua idem Clar. in dict. §. si. q. 59. nu. 6. in fi. vbi, quod saltem recuperaret pretium a fisco secundum * communem, licet dicat in statu Mediolani non feruari. Vide, *Restitutio facta per Principem extenditur*. Concl. 300.

Gratia vt fiat delinquentibus, quæ requiratur. Concl. 54.

§ R A T I A § delinquentibus homicidis ex animo deliberato fieri non potest per Principem, quātūcumq; absolutum; quia de iure diuino homicida delictus debet mori, & contra ius diuinum non potest Princeps dispensare. Plotus conf. 78. n. 27. & seq. vbi plura, § Etia seruati in Ducatu Mediolani attestatur Clar. in §. si. q. 58. in princ. & n. 40. vbi, quod procedit, nedum respectu principalis, sed etiam auxilioris, & condempnati in poenæ pecuniaria tantum; quia non valeret gratia non obiecta pace, & quod ita fuit obseruatum, quod gratia facta non fuit approbata, seu interuata, donec habuerit remissionem, vbi etiam, q non sufficit sola satisfactio damnorum. § Amplias; quia non etia potest in alio homicidio, vel offensa, prout vulneribus, & offensus, nisi habita pace ab hæredibus occisi, vel ab offenso; quia si aliter fiat, non valet, & potest puniri taliter gratiatus. Plot. d. conf. 78. n. 28. & seq. vbi late distinguit. § Et in statu Mediolani debet probari per scripturam, & non admittitur probatio per testes, nisi forte fieret corā fiscali, seu officiali, quia tunc sufficeret. Clar. dict. §. si. q. 58. n. 40. in fi. *ver. scias etiam*. § Amplias; quia vbi non valet gratia, non etiam valet saluus conductus. Plot. dict. §. 78. num. 41. § Amplias; quia neque sufficit, quod pacem habuerit delinquens in foro conscientie; quia non tollit, quin remittens possit in foro fori accusare. Clar. d. §. si. q. 58. nu. 39. Vide, *Pax, & reconciliatio operatur multa*. Concl. 172. § Amplias; quia non etia sufficit pro gratia obtinenda, quod condemnatus soluerit damna & interesse parti læsæ; quia non est pax obiecta, propter hoc notandum dicit Iul. Clar. in d. §. si. q. 58. nu. 40. § Amplias; vt procedat nedum in offensionibus in personam, prout est homicidium, vulnus, & similia; sed et in reali offensa, prout in furto, rubaria, & similibus. Clar. dict. §. si. q. 59. n. 4. *ver. quoniam*, vbi, quod ita seruatur in statu Mediolani. § Extendit, vt procedat, etiam si Princeps expresse reseruaret iura partis offensa; quia adhuc requiritur pax, & remissio, vt gratia sit bona. Clar. dict. §. si. q. 59. n. 4. & idem seruati in regno Neapolis dicit. § Amplias; quia in statu Mediolani semper requiritur pax, & remissio partis etiā ex leui delicto, prout ex simplici insultu, vel ex prima euagatione sine offensa, quando fit animo deliberato, alias secus. Clar. d. §. si. q. 59. n. 4. *circā si. ver. sunt rationes*. § Amplia in tantum, vt quandoque habentes gratias, & remissiones delictorum non obiecta pace fuerint suspensi, non obstante gratia. Clar. dict. §. si. q. 59. nu. 4. *ver. ceterum ego semper vidi*, & allegat Gramm. conf. 17. n. 34. § Extendit magis, quando pax fuit habita per vim & metum; quia non obstante gratia tales obstantes debent puniri, ac si essent sine pace. Clar. dict. §. si. q. 59. n. 4. *ver. aliquando vidi*, vbi, quod suspensus fuit quidam Antonius Colla. § Limita; quando Princeps ex certa scientia facit gratiam; quia quandoq; approbatur sine pace; maxime, quando interuenit secunda iustitia. Clar. dict. §. si. q. 59. n. 4. *ver. reperio tamen*, vbi plures casus enumerat, in quibus quandoq; admittit gratiam. § 14 gratia sine pace, licet dicat regulam in contrarium. § Extendit;

Tom. 4.

quia pax non requiritur in leuibus, prout in simplici insultu; ite prima euagatione sine offensa, etiam si admenatio interuenit, dummodo non animo deliberato, ita Clar. dict. §. si. q. 59. n. 4. *prope si. ver. sunt tamen aliqui casus*. § Limita; quia bene potest Princeps remittere poenam fisco debitam, non autē interesse partis, idem Plot. qui multa allegat dict. conf. 78. n. 27. & seq. per totum, vbi declarat etiam aliis modis, vt hoc liceat, quando ille delinquens aliquid singulare ad bonum publicum fecisset, alias secus. § Limita; quia potest Princeps ex causa gratiare illū, qui poena mortis esset plectendus; & causa est licita, & iusta, quando damnandus elaborasset pro vilitate Reipublicæ, seu fecisset illud, per quod multorum salus causata esset, l. non omnes. § si. ff. de re militari. item, si esset persona singularis respectu doctrina, vel artis, l. ad bestia. ff. de penis. Alexandr. plene conf. 19. *Circā primum, in fi. versic. postremo circa quartum, lib. 7.*

Gratia an tollat ius quæsitum tertio, & quid in beneficialibus. Concl. 55.

§ R A T I A § conualidatoria Papæ facta super defectu prioris gratia respiciente personam, vel gratiam, videlicet, vt non obstante tali defectu, gratia fortiatu effectum à principio, valet etiam pendente lite facta, etiam in præiudicium tertij, quando defectus erat de iure positio, & constat de mente Papæ, Cald. conf. 35. An si opponitur, alias 12. de rescript. § Declaratamen; quia non præiudicat talis gratia iuri iam quæsitum, c. quamuis. de rescript. in 6. non quia Papa non possit in his, quæ sunt iuris positui, maxime in beneficialibus, sed quia non vult præiudicare alteri in iure quæsitum. Calder. conf. 32. circa fin. *ver. tales tamen, alias 12. de rescript.* § Amplias; quia gratia Papæ de beneficio vacaturo facta die prima mensis, si extenditur die vltima mensis, vel ampliatur, præfertur alteri gratia medio tempore facta pariter de vacaturo, si constat de expressa mente Papæ, quod velit præiudicare, vel quia virtualiter dicit, vel quia adest clausula, *anteferri*. Egid. Bellam. conf. 33. n. 3. & 4. cum sequentibus, *ver. quod dammodo allegat c. quamuis, de rescript. lib. 6. & c. quodam, de preben. in 6.* Vide, *Clausula anteferri, qualis sit, & quid operetur*. Concl. 314. § Declarat, vt procedat quoad ius quærendum; quia Papa potest præiudicare, & sic in beneficiis vacaturis; secus si agatur de iure quæsitum auferendo, & sic in vacantibus, & collatis. Egid. d. conf. 33. n. 5. *ver. item secundo hoc deduco*, vbi deducit multa similia in specie de priuilegio dotis, quæ præfertur tacite hypothecæ anteriori, vel expresse, vt procedat quoad bona quæ sita per maritum post tacitam hypothecam, non quoad quæ sita ante. Vide, *Gratia, perinde valet, qualis & quid operetur*. Concl. 57.

Gratia secunda non valet, non facta mentione de prima & quæ præualeat. Concl. 56.

§ R A T I A § secunda non valet, non facta mentione de prima, quando prima est habitans, & tollens defectum, sine qua secunda non valet. Calder. conf. 35. An si opponitur, in fi. alias 12. de rescript. allegat c. 2. de fili. presb. in 6. § Extendit maxime, quando impetrans gratiam secundam non fecit mentionem de prima gratia sibi prius concessa. Paris. conf. 74. in princ. & per tot. lib. 4. vbi plura cumulat, quod sit subreptitia, & nulla, & ponit multa exempla. § Restrigit multis modis, de quibus Paris. conf. 82. n. 31. & multis seq. lib. 4. videlicet, quando prima est in iure ad rem; quia de ea non debet fieri mentio. Item quando in secunda sunt clausule suppletæ in genere. Item, quando fit in curia partibus presentibus. § Amplias; quia collatio beneficii facta ei, qui habebat expectatiuum, & de ea non fecit mentionem, est nulla, & subreptitia; ideo non auditur in concursu cum alio prouiso sub eadem data. Gemin. conf. 11. *Christi nomine inuocato, in princ.* § Extendit, vt procedat, etiam si postea talis concurrens in data cum collatione subreptitia obtinisset gratiam, *perinde valet*, in qua narravit hunc defectum subreptionis, & Papa voluit gratiam illam valere, ac si non esset subreptitia; quia non censetur tollere ius quæsitum. Gemin. d. conf. 11. n. 2. *ver. quoad rescriptum*. Vide, *Gratia, perinde valet*. Concl. proxima seq. § Amplias; quia secunda concessio, seu declaratio non faciens mentionem de prima dicitur subreptitia, & non valet. Castren. conf. 358. *Dicendum videtur, lib. 1. § Extendit*, quia gratia facta post concessum priuilegium alteri, non facta mentione de priuilegio, non valet. Paris. conf. 37. nu. 4. lib. 4. & per totum, vbi nu. 18. quod est subreptitia, & nulla. § Idem in rescripto ad lites secundo non faciente mentionem de primo; quia dicitur subreptitium. Cast. d. conf. 358. in pr. lib. 1. § Idem in priuilegio.

I

Cast.

- 10 Cast. d. conf. 358. in pr. lib. 1. Amplia, quod dicitur, secundum gratiam concessam super eodem, non facta mentione de prima, dicitur subreptitiam procedere, siue secunda gratia concedatur eidem personae, siue diuersis personis. Caltr. d. conf. 358. in pr. lib. 1. Amplia, quia non sufficit, quod mentio primae gratiae sit facta in genere, sed debet fieri in specie; dicitur tamen specialis, si fieret mentio de qualitate primae, vel si diceretur, non obstantibus aliis prerogatiuis, & concessionibus in contrarium loquentibus, vel derogatoriis. Caltr. d. conf. 358. col. 1. vers. sed in contrarium, lib. 1. vbi apostill. allegat Corn. conf. 343. in hac, lib. 1. per tot. Alex. conf. 138. col. penult. & si lib. 1. Vide, Derogatio in specie facta contra ius qualiter intelligatur. Concl. 218. Restringere in legibus generalibus, quia non requiritur derogatio specialis. Caltr. d. conf. 358. col. 1. vers. nec obstant. lib. 1. Restringe, quoad secunda gratia est motu proprio concessa. Cast. d. conf. 358. col. 1. lib. 1. ver. item, ibi, in constitutionibus lib. 1. & col. 2. in pr. n. 2. Restringe in gratia secunda declaratoria vere, quia non requiritur specialis mentio. Caltr. d. conf. 358. col. 2. num. 2. ver. item obstat. vide. Restringe in gratiis factis super remissione criminum, vel delictorum, quia debent exprimi omnia, quae possent retrahere concedentem, ne tempore interminationis gratiae praedictae quis ponat se in discrimine, prout ille, de quo Grauert. conf. 2. ita Iul. Clar. in §. q. 59. n. 9. vers. debet autem. Extendere, quia debet secundum gratiam facere mentionem, si gratias habuit aliam gratiam ex alio delicto. Clar. d. §. q. 59. n. 9. vbi ponit exemplum de illo, qui tacuit gratiam sibi factam de alio homicidio & fuit Bononiae decapitatus. Extendere, quia licet quis, qui obtinuit gratiam, fuit laqueus suspensus Mediolani, quia tempore gratiae erat in carceribus, & hoc tacuit. Clar. d. §. q. 59. n. 9. in fin. Amplia, quia idem est, quando gratia sunt diuersis personis; quia habens posteriorem gratiam non praedicit habenti similem gratiam priorem, si de prima non fecit specialem mentionem cum speciali derogatione. Zabart. conf. 136. per tot. maxime n. 5. & seq. vbi, quod expectatiua posteriori in genere non tollit gratiam praecedentem in specie, etiam si habeat clausulam, anteferri, nisi faciat mentionem de prima, & si prima habet parem clausulam, anteferri, non sufficit mentio primae gratiae, sed requiritur etiam mentio qualitatis, quod habet similem clausulam. Extendere, quia est generale, quod Papa praesumitur circumuentus, vbi cumque aliquid concedit in praedictum alterius concessionis, de qua non fecit mentionem, cum olim, de re iudic. quem tex. ad multa singularem, & notandum dicit Zabart. d. conf. 136. n. 9. Vide, Subreptio quando causetur ex circumstantiis gratiae praecedentis. Concl. 729. cum multis conclusio. ibi proxime sequentibus. Restringe, quia habens gratiam primam conditionalem, si fiat secunda gratia pura, ante purificatam conditionem primae praefertur secunda pura. Paris. conf. 11. n. 22. & multis seq. lib. 1. & plenius conf. 32. n. 6. & multis seq. lib. 4. Amplia, quia multo magis procedunt praemissa, quando secunda continet falli expressionem; quia dicitur obreptitia magis odiosa, & non excusatur ex ignorantia. Paris. conf. 96. n. 27. & seq. lib. 4. Limita, quia non est facienda mentio de gratia, cui fuit renunciatum, & quae non valet. Paris. conf. 45. n. 28. lib. 4.

Gratia, perinde valere, qualis, & quid operetur. Conclus.

57.

- 1 **P**ERINDE VALERE, est gratia conualidatoria primae; ideo necessario praesupponit aliam gratiam conualidatam precedere & praexistere. Gemin. d. conf. 11. n. 2. vers. quoad rescriptum, & conf. 128. n. 3. & sequen. vers. nam gratia, vbi, quod est quaedam ratificatio & confirmatio primae concessionis, & quod ordinatur ad hunc finem, ut conualidet primam, & n. 6. dicit, quod ista gratia est additamentum ad primam, & regulatur eisdem legibus, quibus prima, & quod sit confirmatio primae gratiae, & trahatur ad primam gratiam. Anchar. conf. 405. Quia, vt ait. n. 2. vers. sed videndum. Regulariter retrahitur per fictionem talis gratia ad diem datae prioris gratiae conualidata, ita ut sub eadem data censatur concessa. Gemin. d. conf. 11. n. 2. vers. sed benefact. Non tamen potest trahente datam prioris gratiae. Anchar. d. conf. 405. n. 2. Declaratio, dummodo non tollatur ius tertio quaesitum in re, vel ad rem medio tempore inter datam prioris gratiae, & gratiae conualidatoriae, quia tunc in praedictum tertio non retrahitur. Gemin. d. conf. 11. n. 3. vers. sed quando Papa, & conf. 128. n. 6. in fi. & seq. ver. impetratio autem gratiae. Intelligere hanc declarationem, ut procedat nedum, quando gratia conualidata, & gratia, perinde valere, sunt diuersae datae, sed etiam, quando sunt eiusdem datae, si modo constat, quod medio tempore ius sit quaesitum tertio; quia non re-
6 trotrahitur. Gemin. d. conf. 11. n. 3. vers. non obstat. Restringe, vt non

procedat, quando in gratia, perinde valere, est clausula retroractiua ad primas litteras, & Papa expresse tolleret ius alterius. Gemin. d. conf. 128. n. 7. ver. etiam si in gratia. Declaratio, vt in re data gratia secunda reualidatoria. Conclus. 18. Regulariter solemnitas requiritur in prima gratia, etiam si feruatur debet in gratia, perinde valere, & conualidatoria; quia hoc seruatur in ratificatione & confirmatione, quae debent fieri cum solemnitate requisita in primo actu. Gemin. d. conf. 128. Super primo, n. 4. vers. sed quando iura. Et ideo si prima gratia non operatur, nisi litteris expeditis, prout in expectante, qui non potest acceptare, nisi expedierit litteras expectatiuae, non est poterit acceptare in vim, perinde valere, quoad prima gratia est subreptitia, nisi habeat litteras, perinde valere, Gemin. d. conf. 128. n. 5. & seq. ver. ita dicam. Extendere, vt sicut prima gratia certo tempore expirat, ita et expirat gratia, perinde valere, ex modo ratificationis & confirmationis. Gemin. d. conf. 128. n. 3. & 4. vers. nam gratia. Extendere, quia gratia, perinde valere, sicut etiam tametum primae gratiae, ita etiam eisdem legibus, & regulis subiicitur, quibus prima gratia. Gemin. d. conf. 128. n. 6. vers. & seq. Extendere, quia in gratia, perinde valere, subreptio, vel obreptio primae gratiae non tollitur, nisi qualitates omnes, quae debentur exprimi in prima, exprimantur in secunda; alias prima subreptio non est sublatam, quae imo includitur, & infusatur in gratia, perinde valere, Gemin. d. conf. 128. n. 7. ver. ad ult. vsque in fi. & 3. Regulariter gratia, perinde valere, inducit acquisitionem, & augmentum iuris, quia si fuerit spiritum primi rescripti, & prima gratia extinguitur. Gemin. d. conf. 128. n. 7. vers. sed rescriptum perinde valere. Declaratio, vt procedat, dummodo vitia primae gratiae sint narrata, alias non quia si simpliciter obtineretur, eadem vitia primae influerent in secundam, & sic non operaretur. Gemin. d. conf. 128. n. 7. ver. ad ultimum, vsque in fi. Limita, quia gratia, perinde valere, non habet effectum ante gratiam primam, ideo licet prima gratia collationis post optionem factam non derogat optioni, quae praecessit, ita neque gratia, perinde valere, quae est confirmatoria primae. Anchar. conf. 405. Quia, vt ait. in pr. n. 2. Extendere, vt procedat, etiam si in gratia, perinde valere, sit derogatio optionis quia intelligitur de optione facta medio tempore inter primam gratiam, & gratiam, perinde valere, Anchar. d. conf. 405. n. 2. & 3.

Gratia, si neutri, quid sit, & conferat. Conclus. 58.

GRATIA, si neutri, non confert ius aliquod, nisi sub conditione, quae datur, si per euentum litis confiteri neutrius competere, & ideo expectandus est finis litis, ut habeat effectum sitis, qui confertur in fine litis per praedicta. Gemin. d. conf. 79. Super primo dubio, n. 7. ver. ad dubium gratiarum. Et valet huiusmodi gratia, licet in ea non fiat mentio de alia gratia simili per aduersarium obtenta; quia nihil derogat primae gratiae, ex quo, vt supra, confert ius in euentum, quod neutri competat, & sic non est praedicta. Gemin. d. conf. 79. n. 7. vers. unde non puto. Extendere, vt valeat huiusmodi gratia etiam impetrata pendente lite, non facta mentione litis; quia non est praedicta, vt supra. Gemin. d. conf. 79. n. 8. vers. vbi dicit. Et quibus casibus locum habeat gratia, si neutri. Paris. conf. 101. n. 11. & 16. cum multis seq. lib. 4. & quae debet concurrere, ut sit locus gratiae, si neutri, Paris. conf. 117. n. 26. lib. 4. Datae tempus non attenditur in gratia, si neutri, sed tempus collationis beneficii attendi debet, quia de sui natura respicitur, ibi, si per euentum litis, & ideo attenditur tempus, in quo ipsa gratia perficitur. Gemin. d. conf. 79. n. 9. & seq. vers. non obstat si datur, vsque in fi. quem sequitur Gomez. in regula de publica. quest. 16. n. 1. vbi, quod ita alias tenuit Rota. Contrarium quod in libereficiu non vacat tempore datae gratiae, talis gratia, si neutri, non capit beneficium postea vacans, tenuit Rota in vna Aretina parochialis, vt per Tholum. decis. 69. incip. Aretin. parochialis, vbi reprobat Gemin. Operatur gratia, si neutri, quod si non confertur de iure, contra quem est impetrata per actorem, actor obtinere debet, qui succubisset de iure communis, nisi de iure actoris constaret, Rom. conf. 379. Circa primum, n. 5. vers. si vero considerat. Vide Actorem non probante rem ab soluitur. Conclus. 117. n. 29. & seq.

Gratiae duae de eadem re eidem personae concessae possunt valere, & quando. Conclus. 59.

GRATIAE duae si concedantur diuersis temporibus de eadem re, utraq; valet, & in utraq; parte attenditur tempus datae, quia non est mirum, quod eade res possit debere eidem personae plurim.

pluribus causis. Oldrad. conf. 50. Gratia concessa. Vide plenius in ver. Collatio a diversis facta. Concl. 445. Vide, Data in consensu eadem pluribus concessa. Concl. 21.

Gratia conditionalis non ligat ordinarios, conditione non purificata. Concl. 60.

GRATIA ¶ expectativa, in qua mandatur certis exequutoribus, ut provideant habenti gratiam, si eum vitam laudabilis esse repererint, dicitur conditionalis, & antequam sit purificata, non ligat manus ordinariarum collatorum, etiam si sit inhibitum ante purificationem. Oldrad. conf. 175. Thema tale est, Titius, ubi videtur velle secus esse, si haberet mentem, & decretum irritans, quia intra mentem ligaret. Zabarel. conf. 61. per tot. maxime in si. Vide, Expectans cum clausula, si repereris idoneum, ante purificationem non impedit ordinarium. Concl. 612. ¶ Amplia, quia gratia pura posteriori praeferatur gratia conditionalis anteriori non purificata. Vide plene Anton. Gabriel. lib. 6. tit. de preb. Concl. 2. Gratia pura facta. ¶ Amplia etiam in dignitate Licentiariorum prioris, quia si gradum doctoratus consequatur post alium, qui medio tempore acquiritur, non praeferatur. Vide pro utraque parte Anton. Gabr. lib. 6. tit. de maior. & obed. Concl. 1. Licentiariorum.

Gratia specialis praeferitur generali, & priori, & quando. Concl. 61.

GRATIA ¶ generalis primo concessa non praeferatur gratia specialis posteriori concessa de certo beneficio de consuetudine, & more Rom. Pont. Oldrad. conf. 198. Circa primum, in 3. ver. aliquid etiam non videtur. ¶ Amplia, ut etiam praeferatur habens gratiam specialem non purificatam in beneficio postea vacante ei, qui habet generalem in forma pauperum anteriorem. Oldrad. conf. 233. in princ. licet ibi aliter Palatium contrarium iudicasse, & pro hac prima parte consuluit Feder. de Sen. conf. 69. per tot. & conf. 196. per 3. m. ¶ Contrarium utroque casu, quod gratia specialis, & gratia in forma pauperum, a pari procedant, & attendatur data, & prioritas in presentatione, idem Oldrad. qui dicit Palatium pluries ita iudicasse d. conf. 233. in princ. & pro hac ultima parte tenuit semper Rot. ut est dec. 40. de concess. prebend. in antiq. & dec. 13. de rescriptis in m. & dec. 77. Egid. & per Cassad. dec. 8. de concess. preb. in si. vbi, si licet fuerit opinio inter antiquos, hodie tamen se euselet, & pro hac parte tenet Lap. in addit. ad d. consil. Feder. 196. in ver. ubi mensis. ¶ Declara, ut gratia specialis deroget generali, & illi praeferatur etiam anteriori, quia prima est mere generalis, etiam si habeat mentem, dummodo ad sit clausula, quod duxeris acceptandum, secus, si non ad sit ita clausula, sed est generalis ad primum vacaturum; quia tunc de primo intelligitur, & videtur quasi specialis; & tunc secunda gratia specialis non praeferatur generali, quae habet vim specialis, secus, si est mere generalis prima; quia habeat clausulam, quod duxeris acceptandum. Vide, Expectans in specie quando praeferatur expectanti in genere. Concl. 597. Vide, Expectans prior in data quando praeferatur, vel non. Concl. 606.

Gratia comminatoria non priuat ipso iure. Concl. 62.

GRATIA ¶ comminatoria, quod prouisus teneatur se promoueri, & residere, alias sit nullus momenti, non inducit vacationem ipso iure; quia est monitio. Oldrad. conf. 165. Thema cuiusdam, circa fin. Vide, Communitio etiam precisa non priuat contra facientem ipso iure, & qualiter procedat. Concl. 477.

Gratia Principis restringitur multis casibus, & quando secus. Concl. 63.

PRINCEPS ¶ concedens gratiam generaliter, & indistincte omnibus bannitis, vel delinquentibus, non comprehendit carceratos. Domitianus ff. ad Turpill. ¶ Restringe, ut non procedat, quia Princeps indulget, & abolet crimen; quia tunc extenditur etiam ad carceratos, secus, quando indulget processum; quia tunc non extenditur ad carceratos. Bald. conf. 305. Verba principis, in fine, ver. dicit aliquis, lib. 1. sequitur Alex. in leg. Lucius, in ver. non porrigitur, ff. ad Turpill. ¶ Amplia maxime in gratia expectativa; quia restringitur, ex quo necum est ambitiosa, sed enormis. Bald. conf. 486. Verba Papae, per tot. maxime in si. lib. 5. ¶ Amplia, quia quaelibet gratia Apostolica concessa ad postulationem partis stricte est interpretanda. Anchar. conf. 161. Viso diligenter, in princip. Iacim l. Imperium, n. 10. m. 4.

14. ff. de iuris d. omni iudic. Gramm. dec. 59. n. 5, plene Curt. Iun. conf. 170. n. 25, ubi, quod gratia ad postulationem praesumitur ex importunitate, & non praesumitur in ea causa, prout in motu proprio; ideo patitur Princeps, quod expectetur secunda iussio, & idem dicit plenius Soc. conf. 164. Viso bulla, n. 11. lib. 2. ¶ Extende in rescriptis, quia stricte interpretatur secundum mentem concedentis. Fel. cap. causam, que, n. 6. in si. ver. secunda declaratio, de rescriptis. ¶ Et in litteris ad beneficia, quia sunt ambitiosae, & stricte intelligenda, cap. quibus, si primo, de preb. in 6. Felin. d. c. causam, que, n. 7. de rescriptis. ¶ Amplia, quia restitutio gratiosa Principis facta ad fauorem condemnati, & rebellis non extenditur ad praedictum feudatarii offensum, nec debet bona recuperare, etiam si offensa sit communis Papae, & feudatarii. Anchar. conf. 161. in pr. ver. hiis praemis, ¶ Amplia in litteris ad lites; quia strictissime intelligenda sunt. Felin. in c. causam, que, n. 8. ver. quarta declaratio de rescriptis. ¶ Amplia in priuilegio; quia strictissime interpretatur. Felin. d. c. causam, que, n. 10. ver. interpretatio priuilegi, de rescriptis. vbi plenissime declarat, & ponit quinque principales declarationes, ¶ Amplia, quia gratia exemptionis per principem concessa, cuius damno cedere debeat, & dic concedentis, & si praedictat tertio, debet intelligi de modo praedictio, nisi verba aliter sonent Paris. conf. 70. n. 14. & seq. lib. 1. ¶ Limita, quia gratia Principis facta condemnato, in qua Princeps mandat deleri, & cassari bannum, & talem ulterius non molestari, valet, & princeps non praedictat propterea alicui, ut possit conquiri de tali gratia. Signor. conf. 14. In questione ventura. ¶ Limita in gratia facta motu proprio. Anchar. d. conf. 161. in pr. Vi. 12. de Motu proprio Papae operatur multa, & quando secus. Concl. 405. ¶ Limita in gratia, per quam Papa concedit, vel remittit ius proprium; quia late interpretatur. Anchar. d. conf. 161. in pr. ver. item licet, l. si ff. de conscrip. princ. ¶ Restringe, quando tale beneficium ius tertij tanget, & tertio praedictat, quia fit stricta interpretatio. Anchar. d. conf. 161. n. 1. ¶ Imo tale beneficium Principis non solet extendi ad praedictum iuris tertij, si non est dictum. Anchar. d. conf. 161. n. 1. Vide, Beneficium principis late interpretatur. Concl. 49. cum duabus conclusionibus contrariis ibi proxime.

Gratia noua non dicitur attestatio Papae de antiqua gratia. Concl. 64.

GRATIA ¶ noua non dicitur attestatio Papae super gratia antiqua. Oldrad. conf. 136. Quod ex productis, n. 7. ver. non obstat, quod dicitur. ¶ Amplia, etiam si in ista attestatio Papa dedisset exequutores; quia datio exequutorum non facit propterea gratiam dici nouam, etiam si in antiqua exequutores datio non essent. Oldrad. d. conf. 136. in si. n. 22. ver. non obstat, quod dicitur.

Gratia Principis aequiparatur ultimae voluntati, & quando contractui. Concl. 65.

GRATIA ¶ Principis aequiparatur ultimae voluntati, ideo conditio in ea appolita si tenent, non trahitur retro, prout in ultima voluntate, & si pro te, de rescriptis, in 6. secus est in contractibus. Bart. in l. si balneum, ff. qui pot. in pign. hab. & est communis opinio, ut dicit apost. ad Rom. in ver. voluntatem, conf. 348. Queritur. ¶ Extende; quia gratiae Papales, quae in beneficiorum concessionibus consistunt, aequiparantur ultimis voluntatibus; & ideo licet apponatur in eis terminus impossibilis ad explendum, non vitiatur; sicut neque ultima voluntas, sed expleri potest arbitrio iudicis in termino habili. Rom. d. conf. 348. Queritur sub n. 5. & seq. ver. nunc ergo, ubi plena apost. in ver. voluntatum, dicitur communem. ¶ Limita, quia non procedit in gratia per viam contractus, quae non potest reuocari; quia aequiparatur contractui; sed contraria procedunt in gratia ambulatoria, & reuocabili. Castr. conf. 164. In presenti causa, col. 7. n. 7. in si. ver. item non obstat, quod gratia lib. 2. ¶ Limita in gratia reservationis pensionis facta de consensu; quia imo aequiparatur contractui, ita Rom. conf. 369. Circa primum, in 1. dubio, in si. quem ad hoc citat Apost. ad eundem Rom. d. conf. 348. in ver. voluntatum, ubi, quod Rota Romana ita tenuit in causa Cordub. dimidia portionis 1542. Gig. de pens. q. 58. in si. Dec. conf. 405. Videbatur, n. 2. & alios, & tandem dicitur magis communem. ¶ Restringe, quia non procedit in reservatione pensionis facta per Papam ex gratia, motu proprio, ut per Rom. d. conf. 348. in si. quia aequiparatur ultimae voluntati, & conf. 388. In causa, nu. 7. & ita posse distinguui inter controuersas opiniones dicit eadem Apost. ill. ad d. consil. Rom. 348. in ver. voluntatum, in si.

Gratia expectatiua consumitur, & quando, Conclusio 66.

GRATIA expectatiua consumitur per solam acceptationem factam ab expectante; ideo dans de consumptione non tenetur probare prouisionem subsequutam, sed solam acceptationem. *Oldrad. conf. 229 in princip. ver. ad primum. Vide plenius, & declara, vt per Paril. conf. 145. n. 15. & multis seq. lib. 4. vbi quid si acceptat nullo, vel incompatible. Restringe, quando beneficium acceptatum alteri debetur, & multis modis, de quibus in ver. Expectas post acceptationem non consumit gratiam, & quando secus. Conclus. 620.*
Amplia; quia expectatiua extinguitur, quando expectans in forma pauperum fuit prouisus, vel si renuntiavit suae gratiae. *Vide, Expectatiua in forma pauperum qualiter extinguitur. Conclus. 595.*

Gratia non potest reuocari per concedentem, & quando secus. Conclus. 67.

PRINCEPS non potest reuocare dispensationem, vel gratiam, quam concessit pretio conuenito, & soluto. *Afflict. d. decis. 128. n. 9. & seq. ver. sed dubitauerunt, vbi plena Apost. quia dicitur transiisse in contractum. Declarat Socin. conf. 37. n. 12. lib. 3. procedere, quando soluitur pretium à non subdito; secus si à subdito, quod an sit verum. Vide, Princeps tenetur ad obseruantiam contractus. Conclus. 690. num. 58. & multis seq. Extende in donatione perfectas, quia non potest Princeps illam reuocare. *Iaf. conf. 74. in 2. dubio, lib. 1.*
Amplia, vt idem sit, quando gratia, vel priuilegium transiit in contractum, plene Gabr. lib. 3. de inrequisiis non tollen. *Conclus. 6. n. 5. vbi infinites citat. Et dicitur transire in contractum, quando ob benemerita conceditur. Ruin. conf. 117. col. 1. lib. 1. vel quando ob iustam causam, vel pretio soluto à non subdito. Gabriel. d. conclus. 6. n. 6. & seq. vbi intelligit, dummodo causa, vel factum sit commensuratum gratiae, alias non. Amplia idem, quando gratia, & priuilegium conceditur cum causae cognitione, & ex certa scientia, quia non reuocatur. *Afflict. d. decis. 128. Amplia; quia gratia facta delinquenti per modum contractus non potest reuocari, etiam si sit subditus, neque etiam potest reuocari de plenitudine potestatis, vt in Papa Alex. VI. loquitur. Iaf. conf. 36. num. 8. lib. 3. in 2. dubio, vbi quod est species pacis, quae non potest violari.*
Extende, et si sit gratia perditas; quia potest probari per testes, qui viderunt. *Iaf. d. conf. 86. n. 8. lib. 3. Limita; quia bene potest reuocari dispensatio, licentia, facultas legitimandi, & quaelibet alia gratia facta sine pretio, vel sine contractu; quia qualita facto solo Principis possunt tolli per Principem. *Afflict. d. decis. 128. n. 10. & seq. ver. secus si illud. Soc. conf. 25. n. 16. lib. 1. allegat Bald. in l. qui se parit, C. unde liberi. Extende; quia etiam legitimatio facta potest reuocari, stante causa ingratitudinis, vel alia causa superueniente in parte, ita Felin. cap. nouit, nu. 8. & seq. de iud. Curt. Iun. conf. 61. num. 11. vbi ponit plura exempla similia. Extende; quia licet Papa de absoluta potestate possit reuocare omnia priuilegia, intelligitur, si constet de voluntate late Bero. *consil. 146. nu. 31. & sequentibus lib. 3.*
Vbi declarat multis modis, quos videas. Extende in facultate testandi concessa à Papa Clerico de beneficiorum fructibus, vel feudatario de feudo; quia gratia licet fiat perpetua, possunt tamen reuocari. *Gabr. conf. 83. n. 17. & seq. lib. 1. Extende maxime, in beneficalibus, quia PP. potest libere gratias reuocare. Socin. conf. 164. nu. 13. lib. 2. & conf. 206. nu. 47. & seq. vbi ponit casus plures.*
Contrarium in gratia; quia non potest reuocari etiam re integra; quia sufficit scientia sola eius, cui est facta, multominus, quando res non est integra. *Natt. conf. 647. vbi loquitur plenissime, & in facultate testandi. Declarat Abbas conf. 3. quae 19. sub num. 10. lib. 2. vt priuilegium gratiosum possit reuocari, quando est successuum, & concessum subdito; secus si momentaneum, & sortitum est effectum, prout donatio, quae momento perficitur, & facta traditione, seu acquisitione transiit in ius gentium, & dicit ita intelligi dicta Docto. in cap. nouit de iudic. idem dicit Natt. conf. 512. n. 24. & seq. Contrarium Gozad. ad conf. 5. n. 17. vbi, quod acquisitione, quae facta Principis procedit, non transiit in ius gentium, & ibi late. Limita in gratia, & donatione facta absenti. *Soc. d. conf. 25. n. 14. & seq. lib. 1. Vide conclusionem proximam sequentem.*
Vide, Priuilegium non potest reuocari, & quando secus. *Conclus. 751.******

Gratia non reuocatur per mortem concedentis, & quando secus. Conclus. 68.

GRATIA à Papa, prout est vnio, collatio, & similes, si est facta, sed non expedita, & moriatur concedens, dicitur perpetua, & expeditur per successorem. *Boer. d. decis. 346. Et primo dicit, in pr. vbi quod nisi reuocetur, debet effectum sortiri, & quod reuocatio tollit solum ius ad rem, non autem ius in re. Vide, Rescriptum, & commissio Apostolica an perpetua, vel temporalis. *Concl. 208. Amplia; vt etiam gratia concessa per habentem facultatem à Papa, puta, celebrandi, vel non reuocandi, si causa est propria, durat mortuo Papa, sicut durat dispensatio. Rot. d. decis. 86. Camerarius Papa de rescript. in antiq. Extende, et si adhuc non sunt coeacta litterae, quia gratia facta ex causa propria per solam supplicationem, durat mortuo Papa. Rot. d. decis. 87. de rescript. in antiq. Amplia et in gratia directa aliquibus executoribus; quia licet non sit praesentata executori, valet etiam mortuo Papa, quando est merus executor; secus, si habet aliquid facere vocata parte, vel recepta informatione. Rot. dec. 12. de officio deleg. in nou. Declarat, quia quando tali gratia imprimatur iurisdictioni cuius causae cognitione, expirat ea parte re integra, & mortuo concedente; si vero iurisdictioni cuius causae cognitione venit accessoria ad gratiam, prout si mandatum executori, quod exequatur, si ita est, tunc et durat iurisdictione re integra mortuo concedente, sicut durat gratia. *Abb. conf. 344. super quaestione materia. col. 2. in 2. n. 5. & 6. lib. 2. ver. sub scripto antiq. Amplia in gratiis ad beneficia, quia multum refert, an gratia sit perfecta, licet datus sit executor merus ad aliquod faciendum, & illa est valida post mortem; aut gratia non est perfecta, sed alteri committitur, & morte extinguitur re integra, & si super gratia, cum ibi notat de officio deleg. in 6. vbi Franch. post alios, & cum cap. si de prob. in 6. Vide, Mandatum finitur morte mandantis, & alia modis, & quando secus. *Concl. 65. Extende ampliationem; quia gratia non expirat, de prouidendo, quando ante mortem esset facta prouisio, licet non data possessio, quia et hoc casu cap. si super gratia de officio deleg. in 6. vt per Lap. alleg. 17. Auditor executoris, loquitur Gemin. d. 1. si super de officio deleg. in 6. lib. 6. Vide Apost. fin. ad Lap. alleg. 17. Extende, et si talis gratia non sit acceptata. Gemin. d. 2. si super n. 3. de officio deleg. in 6. Amplia in dispensatione; quia non reuocatur mortuo dispensantis, licet dispensatio non sit effectum sortita. *Feder. conf. 78. Casus est, Papa sequitur Apost. ad Lap. alleg. 17. in ver. ad facilius. Amplia in licentia concessa, quia non expirat morte Principis concedentis. *Afflict. d. decis. 128. Restringe; quia licet dures potest tamen reuocari. *Afflict. d. decis. 128. in fine, vbi, quod Rex Neapolis reuocauit necdum licentia legitimandi per Regem suum predecessorem, sed et omnes legitimaciones factas post mortem predecessoris, & ita fuit seruatum. Amplia, quod licentia, vel gratia conceditur etiam causa necessitatis; quia durat mortuo concedente. *Afflict. d. decis. 128. n. 5. ver. dicebat, vbi, quod ista fuit opinio Antonii de Alexandris. Amplia; quia gratia de sui natura non expirat morte concedentis, si sit plena. Franc. Marc. d. decis. 12. n. 3. & seq. lib. 1. d. cap. si super gratia de officio deleg. in 6. Dec. conf. 407. n. 17. allegat Baldum in l. humanitas, in fi. C. de legib. plenissime Gabr. conf. 83. nu. 19. lib. 1. ver. & consilium per viam gratiae, vbi plures allegat, & plenius, quod alius. *Natta conf. 547. per tot. vbi dicit et re integra; quia sufficit scientia eius, cui conceditur. Capic. d. decis. 121. nu. 7. & seq. vbi late. Extende in gratia, quia expectat executoris; quia non expirat morte concedentis, Franc. Marc. d. decis. 512. n. 3. lib. 1. Extende et litteris non expeditis; quia non expirat gratia; quia litterae non sunt de essentia gratiae, nisi in actu canonizationis, nec operatur regula Cancellarie late Gabr. conf. 190. n. 10. & seq. lib. 1. Extende in gratia conditionalis, quae non extinguitur morte Papae, licet conditio non sit impleta. *Gabriel. conf. 186. per tot. lib. 1. maxime, n. 8. & seq. vbi quod bene reuocatur, si pendente conditione Papa alteri confert, vel reuocat. Extende in concessione officii non sortita effectum tempore concedentis, quando erat, quod habens officium disponeret; secus, si esset, quod officium non apertum expectaret. *Capic. d. decis. 121. in prima. n. 7. Restringe in gratia odiosa pluralitatis beneficiorum, si sit de iose, de rescript. in 6. Restringe, quando gratia est, quod diu placuerit. Franc. Marc. d. decis. 512. per tot. Restringe, quando non valet, nisi sit interinaria; quia debet obtineri confirmatio à successore. Franc. Marc. d. decis. 512. per tot. vbi est casus, lib. 1. licet inclinare, sed ex abundanti renouatam à successore. Declarat, vt plene in Gabr. conf. 83. lib. 1. n. 17. & seq. ver. nec obstat, quod gratia sit perpetua, neque requiritur, quod sit ceptum negotium, & idem in facultatibus testandi, & aliis licentis per Principem concessis, licet istae non expirant morte; bene possunt reuocari, sed consensu Praelati in re feudalis.***********

vel quod feudatarius possit de feudo testari, & licentia Legatorum, Episcoporum, & aliorum inferiorum bene expirat morte co-
cedentis. ¶ Amplia, quando gratia est facta cum causae cognitione, vel ex certa scientia, quia tunc durat mortuo concedente, secundum Afflict. d. decis. 128. n. 6. & seq. ver. ego dicebam, & n. 3. dicitur communem, quod dispensatio, & alia gratia cum causae cognitione durat mortuo concedentis. ¶ Declarata tamen, quia talis gratia concessa bene potest reuocari per successorem in iis, in quibus res est integra. Afflict. d. decis. 128. n. 7. ¶ Amplia in iis, quae expectant effectum post mortem concedentis, & cum tibi de testam. Afflict. d. decis. 128. n. 8. ver. dicebat D. Carolus de Rugeris. Vide, Beneplacitum alicuius quando dicatur durare, vel non. Concl. 89. Vide, Dispensatio quando cesset per mortem concedentis, vel non. Concl. 479. ¶ Limita, quia quicquid sit, in debeat, vel possit reuocari gratia a successore, quando iam cepit exequi, quia Rex Neapolis reuocauit facultatem legitimandi et cetera legitimatio nes factas ab habere facultatem a Rege defuncto, & illud factum substatetur de iure. Afflict. d. decis. 128. col. 1. Idem fecit Marchio, seu Dux Mantuae circa gratias exemptionum, & substatetur, et quod reuocet onerosas, & lucrativas. Curt. Iun. conf. 5. in f. vbi, quod cum conf. Senatus hoc fecit, & vide alia exempla de Papa, & Imperatore, in ver. Privilegiu Principis non potest reuocari, & quando fecit. Concl. 73. n. 4. & multis seq. ¶ Limita, quia gratia concessa alicui legitimandi, vel confirmata per Principem durat solum in vita concedentis, & eo mortuo expirat circa ea, quae non sunt sortita effectum, & in quibus res est integra, gloss. in cap. penult. de cleric. non resident. Afflict. d. decis. 128. Fuit dubitatum in pr. quod procedit, quando est concessa sine causae cognitione, & si ne pretio, ibi n. 3. dicitur communem, ¶ Extendere maxime in gratiis penalis, ibi n. 3. dicitur pen. Afflict. d. decis. 128. n. 5. ¶ Limita, quia gratia, seu facultas testandi de fructibus Ecclesiae expirat, mortuo concedente Papa. Socin. Iun. conf. 89. n. 35. & seq. lib. 1. ex quo est odiosa, si ff. de pen. gloss. in cap. a nobis, il primo de sent. excom. ¶ Communiter approbati dicit Couar. cap. cum in officio, nu. 8. de testam. vbi alios citat, & huius opin. videtur Felin. in c. licet, col. 2. ver. aut per viam gratiae. Redoa. tract. de spol. q. 7. n. 22. & seq. fol. 192. ¶ Contra tamen tenet Sarmient. tract. de reddit. Eccl. dist. par. 4. cap. 4. vbi dicit eundem ad conf. Soc. 89. quia allegata per eum loquuntur in mandato, & rescripto, non in gratia, & clarius videtur tenere Gabr. conf. 83. n. 19. licet de istis non faciat mentionem, lib. 1. vbi d. decis. 128. dicit loqui in gratia, vel licentia, aut facultate inferiorum. ¶ Declarat, vt per Gabriel. d. conf. 83. n. 19. & seq., quia bene expirat facultas data ab inferioribus, ista non, quae a superiore, licet bene possit reuocari, n. 17. ¶ Declarat Nat. conf. 647. quod non reuocatur per mortem concedentis, etiam si ab inferiore sit concessa. ¶ Limita, quia si Papa aliquid concedit ad beneplacitum suum, expirat mortuo Papa, secus si dicat, ad beneplacitum Sedis Apostolicae, quia non expirat, nisi reuocetur per successorem. Clement. si gratia, de rescript. Vide conclusionem prox. seq. Vide plenius per Ant. Gabriel. lib. 6. tit. de prabend. Concl. 1. Gratia etiam re integra morte concedentis non expirat.

Gratia Legati quando duret, vel non finito officio legationis. Concl. 69.

GRATIA ¶ Legati de providendo de beneficio vacaturo expirat, si vacante beneficio legatio finiat, & postquam exequitur cepit facere processum, dummodo ante collationem, quia materia est odiosa, cap. presenti de offic. legat. lib. 6. ¶ Amplia, vt procedat, etiam si gratia sit de beneficio supra numerum creato, vel monachatu, quia si ante collationem Legatus reuocetur, est reuocata gratia, non attentio, quod iam cepit exequitur processum. ¶ Feder. de Sen. conf. 297. Legatum concessit per tot. ¶ Amplia, et si tale mandatum sit de beneficio vacante tempore mandati, quia adhuc si reuocatur Legatus, reuocatur gratia, non obstante processu excepto, si non est facta collatio. Feder. de Sen. d. conf. 297. in f. ¶ Feder. volumus tenere. ¶ Limita in gratia perfecta concessionis officii facta a Rectore provinciae ad suum beneplacitum, quia durat etiam finito officio Rectoris provinciae, donec reuocetur. Cald. conf. 26. Rectorem provinciae, quod est 3. de rescript. Vide conclusionem proximam precedentem.

Gratia Apostolica habet plures tacitas condiciones. Concl. 70.

GRATIA ¶ Apostolica habet tacitam conditionem, si narrata sint vera. Petr. de Anch. conf. 34. In hac causa, in pr. Vide, Narrata gratia debet probari. Concl. 1. ¶ Item habet tacitam clausulam, vt sit sine preiudicio iuris competentis tertio. Petr. de Anch. d. Tom. 4.

conf. 34. in pr. incip. In hac causa. Vide plenius, Clausula, quae in sum tunc abque expressione. Concl. 305. Vide, Privilegium Principis in alium, & tertium non tollit. Concl. 729.

Gratia qualiter probetur, vel non. Concl. 71.

GRATIA ¶ probatur per litteras Apostolicas Papae. Caus. conf. 345. In presenti casu, in princ. lib. 1. vbi, quod litterae Apostolicae sunt loco pragmaticarum sanctionum. ¶ Extendere, quia sumptum ex registro bullarum probat gratiam, prout etiam sumptum ex Archivio publico. Caus. conf. 345. lib. 1. in princ. ¶ Amplia, quod gratia secundum aliquos probatur et per testes. Oldrad. conf. 324. circa fin. ver. num. 20. ver. vnde in non obstat, quod ibi intelligit, nisi gratia sit collata iurisdictionis, quia requiritur exhibitio litterarum, & idem per plura tenet Alex. conf. 107. ¶ Videatur, vbi pro vtriusque, & tamen ita distinguit, lib. 7. & maxime n. 5. ver. ita est etiam de mente, vbi apostoli in ver. gratia, dat concord. ¶ Limita, quia non probatur gratia Papae ex assertione alterius. Caus. d. conf. 345. in pr. lib. 1.

Gratiosa quaedam a principio quando efficiantur de iustitia. Concl. 72.

IVS ¶ patronatus concessum laici presentandi ad beneficia a principio dicitur ex gratia Papae provenire, cap. scriptis Episcoporum. 16. q. 5. sed postquam haec gratia fuit tanquam commune effecta, incipit esse de iustitia. Feder. de Sen. conf. 234. col. 2. ver. non obstat. 16. q. 5. ¶ Postulationis admissio est mera gratia superioris, tamen quando est facta postulatio ab omnibus, tunc superior adtingitur per iustitiam, in tantum, vt si denegat admittere, faciat iniuriam, & detur appellatio. Alex. conf. 80. n. 12. ver. ad text. lib. 1. Vide, Ius congrui, & retrahendi, quando habeat locum. Concl. 582. ¶ Extendere in emphyteusi finita per generationem, quia licet agnati nullum ius habeant, tamen in tantum tenetur Dominus illis gratia facere, & illos inuestire, vt si non faciat, inferat iniuriam, & detur appellatio. Alex. d. conf. 80. n. 3. & per tot. lib. 1. Rom. conf. 22. ver. quoad vltim. m. Vide, Emphyteusi finit Dominus tenetur reuocare. Concl. 226. ¶ Prouisio, seu collatio beneficiorum Papae licet sit mera gratia, tamen quoniam conferunt Cardinalibus, quibus obligatur, tales litterae dicuntur potius iustitiae, quam gratiae. Anch. conf. 295. Pro clarior. n. 10. ¶ Donatio licet dicatur beneficium, & gratia, si tamen est remuneratoria, non est proprie donatio, neque gratia, sed iustitia. Anch. d. conf. 295. n. 10. & n. ¶ Admissio condemnata ad nouas defensiones, quoniam fuit condemnata in contumacia, dicitur gratia, & iustitia simul, quia Princeps non potest de negare hanc admissionem, nisi petatur per caluniam, sed tamen est gratia, quia nisi concedatur per Principem, Iudex non potest hoc facere sine principe. Farinas. q. 11. n. 64. ver. limita. 14. ¶ Supplicatio quae dat reuisionem causae in casibus, in quibus non datur appellatio propter reuerentiam Iudicis, dicitur gratia, & iustitia simul, gratia a principio, quia a solo Principe conceditur, iustitia, postquam fuit concessa. Auth. quae supplicatio. C. de precib. Imper. offeren. Vide, Supplicatio Principi quid sit, & in quibus deferat ab appellatione. Concl. 904. ¶ Contractus ab initio sunt voluntatis, post factum sunt necessitatis. Vide, Contractus ab initio sunt voluntatis. Concl. 983. ¶ Gratia Principis super poena delinquentis commacis, quae est difficilis, efficitur facilis, quando lapsus est decennium et in atrocioribus, quia per lapsum decennii delinques non potest poena ordinaria mortis puniri, sed commutatur. Clar. in §. q. 60. n. 32. vbi dicit communem, & quod licet lapsus temporis non diminuat penam contumacis, neque delicta atrociora committentibus, bene inuadit ad gratiam obtinendam.

Gratianus Compiler Decreti, & aliqua de eo. Concl. 73.

GRATIANVS ¶ qui Decretum compilauit, fuit Tuscus ex ciuitate Classiae Etruriae, Monachus Ordinis S. Benedicti, compilauit Decretum Bononiae in monasterio Sancti Felicis, fuit secundum aliquos spurius ex adulterio natus, vna cum aliis duobus adiutoribus Petro Lombardo magistro sententiarum, & Petro Comestore, licet hoc vltimum dubium sit. Vide in eius vita, vbi ista habentur, ante Decretum inserta.

Vide, Decretum Canonum Gratiani authenticum. Concl. 110.

Gratificationis Ecclesie, & eius priuilegia. Concluf.

74.

HABET Cathedralis Ecclesiam ordinis Sancti Augustini, & intra eandem ciuitatem est alia Ecclesia eiusdem ordinis, in qua sunt instituti quatuor Canonici, & Prior debet esse Canonicus Cathedralis, & isti quatuor Canonici, si volunt inferuire in Cathedrali, debent habere distributiones seruientium, ita Agidius Bellam. *conf. 6. n. 3. ver. secundus articulus*, ubi, quod iurisdicctio ex sententia arbitri antiqua in Canonicos, & seruientes Cathedrali spectat ad Decanum, exceptis certis casibus, in quibus spectat ad Episcopum. Et quoad istos quatuor Canonicos in Ecclesia particulari Agid. dicit, quod sub sunt Episcopo, qui habet intentionem fundatam quo ad omnia, quia sententia arbitri stricta in odiosis est intelligenda: Et quia isti sunt seruiores voluntarii, non necessarii, ideo non comprehenduntur appellatione seruientium, nisi in actu seruutis delinquerent, quia tunc sub sunt Decano, ita Agid. *d. conf. 6. n. 3. & seq. ver. secundus articulus*. Episcopus Gratianopolis est in possessione conferendi beneficia iuris patronatus ex causa permutationis sine presentatione, & consensu patroni per 35 annos, & quia est in bona fide, quia consuetudo est capta tempore predecessoris, de iure in possessio debet manuteneri, & in petitorio requiritur prescriptio 40. annorum, quia est contra Canones. Agid. *d. conf. 6. in princ.*

Gratificatio quid sit, & quando fieri possit.

Concl. 75.

GRATIFICATIO est quedam gratia, que fiscaliter ex pluribus concurrentibus, quando utriusque non potest subueniri, si quis in gratia ad syllabam, si cum omnes, vel quando duo ita sunt pares in iuribus, ut non appareat, quis iuris magis foueat, glossa in cap. cum aut, in ver. iudicio Episcopi, de iure patron. Et gratificatio, de qua cap. duobus, de re iud. in 6. habet locum solum coram Capitulo Cathedralis Ecclesie, non coram exequutore. Petrus Anch. *conf. 55. Vltima predicta, nu. 2. ver. propterea subtiliter*. Imo si Capitulum discordat, gratificatio spectat ad Papam, ubi glossa in ver. tenetur. Et semper gratificari debet magis idoneus. Abbas in cap. cum aut, in 5. de iure patron. Gemin. *conf. 34. super premissis, nu. 1.* Causa cognitionem requirit, quis sit magis idoneus ex presentatis, vel concurrentibus. Anch. *dict. conf. 55. n. 3.* Declarat tamen, quia sitis, qui a pluribus patronis presentatus sit idoneus, praefertur magis idoneo, qui non habet paritatem in numero patronorum. cap. 3. de iure patron. ubi glossa in ver. qui maioribus, & sic qualitas pluralitatis patronorum praerogationem habet. Amplia, quia si plures presentantur a diuersis patronis, parem vocem habentibus, est locus gratificationi, quae solet dari presentato, qui sit de sanguine dotantis; idem datur solet potius presentato a patrono masculino, quam a femina, nisi presentatus a femina patrona sit de sanguine dotantis. Curt. Jun. *conf. 257. per totum maxime n. 25. & seq.* Declarat Ipse Curt. Jun. *d. conf. 257. n. 22. ver. praeterea iurato*, ut procedat, quod praefertur masculus foemina, quando ab eodem stipite descendunt, scilicet si ex diuersis, & impugnat ampliationem, quia si est haereditarium ius patronatus, transit ad extraneos, ut ibi in prin. & maxime n. 8. & seq. ubi, quod tantum valet vox foeminae, quantum masculi. Et inter duos presentatos ab eodem patrono cadit gratificatio, quia in discordia recurritur ad superiorem. Anch. *conf. 214. Et antequam, n. 14. ver. Quarto* sic, plene Paris. *conf. 117. n. 44. & seq. lib. 4.* Amplia, quia locus est gratificationi, ubicumque duo sunt in pari iure, prout duo electi paribus vocibus, duo tangentes brauium, & duo partus, & primogeniti eadem hora, ita Io. Ceter. in tractat. de primogen. lib. 1. q. 11. ubi late. Declarat, quia locus est gratificationi, & dicitur facta gratificatio, etiam si non exprimitur, quando superior confert beneficium illi, ad quem debebat peruenire. Paris. *conf. 72. n. 31. & seq. lib. 2.*

Grauamen fideicommissi, vel alterius oneris imponi non potest non honorato. Concl. 76.

REGLA est, quae non honoro, grauare non possum, & ideo testator non potest in plus grauare haerem, vel legatariu, quam honorauerit. Bald. *conf. 214. Dicitur Cella, lib. 2. plenissime* Angel. Arret. *conf. 109. In casu predicto, per totum, maxime nu. 6.* Honorari autem dicitur quis dupliciter; vno modo, quando quis efficitur haeres, vel legatarius; alio modo tanquam per mortis causa capionem. Bald. *conf. 57. Idem in istis, nu. 3. ver. sic secundo con-*

siderandum, lib. 2. Mortis causa capere dicitur, qui capit non ex dispositione directa testatoris, sed quando testator dedit occasionem, ut caperet, veluti si dicat, *substituto heredi, si haeres sine filiis daretur*, nam licet filii positi in conditione non sint honorati, neque vocati, directe tamen occasionaliter habent a testatore. Bald. *d. conf. 57. nu. 3. ver. quid dicemus, lib. 2.* Restringit, quia non dicitur capere causa mortis filius positus in quodam euentu, fortunas, veluti si dixerit, *substituto talem, si haeres filios non habuerit*, nam si habeat filios, isti filii siue viuunt, siue non, capere non dicuntur aliquid a testatore, & ideo grauari non possunt. Bald. *d. conf. 57. nu. 3. ver. quid dicemus, lib. 2.* Amplia, quia in tantum est verum, quod is, qui non est honoratus, non potest grauari, ut si testator instituat filium, & si decesserit sine filiis, substituat proximiores, si vero habuerit filios, & decesserit sine filiis, substituit proximiores, non valet substitutio facta nepotibus, quia illos non instituit, neque substituit. Bald. *conf. 381. Ad eundem, nu. 2. ver. de amodo ergo, lib. 3.* ubi sub dubio dimittit, an videatur tacite rogasse patrem de restituendo nepotibus, ex quo nepotes grauatur, & recitat opiniones, & idem dicit Castr. *conf. 401. Super primo, in lib. 2. plenius Alex. conf. 105. Perfectus verbi, per totum lib. 1. ubi nu. 2. Apostil. in ver. liberis* dat plurimos concordat, & Alex. in fin. nu. 1. ver. istam partem, allegat plurimos. Vide, *Fili positi in conditione non censentur vocati, & quando secus. Concl. 369.* Contrarium tenet Bartol. quem refert, & videtur sequi Ang. de Perusio *conf. 7. la Dei nomine, Amen, ex dicto themate, in principio*. ubi recitat opiniones, & videtur vltimo ponere opinionem Bartoli, quasi eo casu videatur testator honorasse, ex quo grauando eos censetur legasse eidem id, in quo grauatur, & hanc partem tenet Baldus *conf. 18. nu. 3. ver. sic quid dicemus, lib. 2.* plene Alexander *conf. 202. Vltimo themate, nu. 1. ver. nec obstat, lib. 7.* ubi, quod Bartol. in Contrario de vulg. & pupill. nu. 37. ver. quero vltimus, cum ibi a melius opinionem assillat. Et extendit, quia non potest fieri, & facta non valet substitutio ei, qui non fuit prius honoratus, vel non nominatus, siue substitutio sit vulgaris, siue fideicommissaria. Alexander *conf. 184. Vltimo themate, nu. 4. & 5. ver. tertio mouet, lib. 2.* Et quod grauatus non dicitur honoratus necessario ex tali grauamine, est communis opinio, de qua Curt. Jun. *conf. 267. nu. 16.* Et extendit, quia neque valet argumentum, quod licet testator non honorauerit, tamen voluerit ex praesumpta mente, quod si filii instituti relinquunt ex testamento, vel ab intestato, censentur tunc posteri grauati, quia non est possibile, neque verum, ex quo non habent a testatore, sed ab alio, ita Alexander *d. conf. 184. nu. 3. ver. nec obstat, fideiatur, lib. 2.* Declarat, quia imo grauatus censetur tacite honoratus concurrente alia coniectura. Corn. *conf. 108. nu. 12. lib. 4.* plenius Paris. *conf. 11. nu. 48. lib. 3.* ubi plurimos citat. Declarat, quia iura, in quibus fundatur conclusio, quod substitutio facta vltimo decedenti inducat fideicommissum, procedunt, & ita loquuntur iura, super quibus se fundant Doctores, quando omnes erant dispositio vocati, & sic onerati, scilicet in sola conditione positi. Alexander *d. conf. 55. nu. 14. & sequent. ver. nec obstat d. l. Codicillis, lib. 4.* ubi plene & iterum *conf. 202. Vltimo themate, nu. 2. & seq. versicul. non obstat, lib. 7.* Vide contrarium infra. Insuper propterea Alexander *d. conf. 55. nu. 15. ver. Ex his inferitur, lib. 4.* quod quando positi in conditione succedunt, quia eis est relictum ius legitimum successione ab intestato, non possunt tractare de aliqua deductione legitima, licet vltimo decedenti sit facta substitutio, antequam venerit casus, vide eum. Declarat, quia licet filii etiam grauati non dicantur propterea honorati, tamen substituti, quando sunt positi in conditione, & sunt grauati, quia ibi duobus concurrentibus censetur tacite honorari, ex quo grauatur. Soc. *conf. 77. Consilium nostris, n. 7. ver. item licet filii, lib. 4.* Declarat tamen, quia si vltimo moriens fuerant instituti, vel substituti, bene possunt grauari ex fideicommissio, alias secus. Bald. *conf. 298. Circa primum, lib. 3.* Castr. *d. conf. 401. col. ff. ver. tertio, & vltimo, lib. 2.* Declarat, quia sufficit, quod quis sit tacite, vel ingessere honoratus, ut possit grauari, veluti si testator vocauit posteros substituendo illos, idem, si prohibuit alienari bonis, quia vult, quod conferrentur in omnes descendentes, aut posteros de familia. Castr. *d. conf. 401. ver. tamen in non obstantibus, per totum, lib. 2.* Amplia, quia institutus in re particulari, vel quando res est in specie relicta, non potest in plus grauari, quam sit honoratus. *Filius familias, §. 1. ff. de leg. 1. Imperator §. 1. & sequent. ff. de leg. 2.* Et extendit in tantum, quod in casibus predictis si grauatus locuerit plusquam sit honoratus, potest repetere. Baldus in *l. vltima, §. fin. autem. C. de caduc. tollend. Roman. singul. 805. in fin. quod fidei commissum* Restringit, quando species fuit legata alternatiue, quia tunc in plus grauari potest, quam receperit, *l. plane, la. secundus, §. si*

* *visi* de leg. 1. ita Bar. l. Imperator. §. 2. & ibi doct. communiter. §. ff. de
 19 leg. 2. Amplia in legatario cum onere; quia licet agnouerit le-
 gatam, non potest in plus grauare, quā valeat legatum agnitum.
 Vide, Legatum cum onere qualiter obliget legatarium vltra legatum. Con-
 20 clus. 69. & Concl. sibi proxima seq. Amplia etiā in herede vniuer-
 salis, quia non potest grauare in plus, quam honoretur. Bar. in l. ab
 21 eo. C. de fideicom. vbi alii. Extende in instituto in omnibus bonis.
 22 Bar. & alii d. l. ab eo. C. de fideicommiss. Extende; quia licet testator
 instituendo heredem, puta Titium, possit illi grauare ad restitu-
 tuendam propriam hereditatem testatoris, & etiam heredis; tū
 debet intelligi, vt grauamen in propria hereditate procedat, in
 quantum grauatus est honoratus, non vltra. Alex. d. conf. 2.4. Attentis
 23 ius. n. 4. ver. & si diceretur, lib. 3. Declara tamen; quia prædicta pro-
 cedunt, quatenus heres grauatus adiuerit cum beneficio legis,
 & inuentariis; si vero adiuuit simpliciter, esset dubium, ne tene-
 re de suo vltra, quam esset honoratus. Alex. d. conf. 2.4. n. 4. ver. & si
 24 diceretur, lib. 3. allegat Anch. conf. 365. in thesauri proposito. Amplia,
 vltimo etiam in casu, in quo potest heres substitui grauare a tes-
 tatore; si tamen illi casus substitutionis non eueniret, licet bona
 testatoris deueniant ad substitutum ex alia causa, non tenebitur
 ad illud grauamen: exempli, Pater instituit filium, & filios filii, &
 grauauit omnes ad restituendum hereditatem propriam; isto casu filii
 exilio sunt substituti tantum vulgariter; demum casum, quod fi-
 lius adiuerit, ista vulgaris euanelcit, mortuo filio succedunt eius
 filii non ex substitutione, sed ab intestato, certe non tenebuntur
 restituere, ita Alex. d. conf. 2.4. n. 5. ver. modo redeundo, lib. 3. vbi Apo-
 25 stili in ver. in casu, dat concord. & dicit esse casum contingibile, sub-
 26 stitutum, & notandum, Limita; quia fideicommissum potest lega-
 ri non honorato, veluti si pater instituat filium, & si decesserit
 sine filiis, & liberi eius decesserint sine filiis; tunc substituitur
 quædam agnatus, &c. certe ab vltimo descendente censetur reli-
 ctum fideicommissum, vt per Bartolum in l. centurio, in tertia qua-
 27 siōne princip. in materia compendio ff. de vulg. & pupillar. substit. cuius
 opinionem approbat Castrensis conf. 131. Dubium cadit, in princ.
 lib. 2. quia saltem fideicommissum erit sub duplici, vel multiplici
 conditione, tam filii, quam liberorum, & hoc modo cessabit cō-
 trarium. Alex. conf. 13. v. i. processu, nu. 7. & 8. ver. possit etiam referri in
 dubium, lib. 3. vbi dicit, quod Bald. & Saly. in l. precibus, C. de impub.
 28 alii substit. col. pen. tenent hanc partem. Contrarium, & male di-
 cit Cast. d. conf. 131. in princ. lib. 2. tenuisse Bartolum; quia non potest
 dari grauamen ei, quem testator non honorauit, & hanc partem
 contra Bartolum tenere Bald. & Ioan. de Imol. dicit, & sequitur
 Alex. conf. 18.4. v. i. thesauri, n. 5. ver. licet Bar. lib. 2. vbi tollit omnia
 contraria, & responderat singula, & conf. 2.4. Attentis, nu. 6. in fine,
 cum seq. ver. nec etiam obstat, lib. 3. & plenius idem Alex. d. conf. 55.
 29 Per speciem, n. 9. ver. Quantum vero ad omnes, lib. 4. v. i. quod ad nu. 16. Decla-
 rat Alex. conf. 105. Per speciem, per tot. lib. 1. vbi in princ. tenet, quod
 inducatur tacita vocatio possitorum in conditione; quia alias fi-
 deicommissum nullis existentibus euanelceret, quasi ab vltimo
 videtur factum fideicommissum; contrarium tenet, quia positi
 30 in conditione non sunt vocati secundum communem; ideodecla-
 rat substituendo vtramque opinionem veram, quod vltimo po-
 situm in conditione non restituit, tanquam grauati, sed bene tan-
 quam heredes primorum honoratorum, & grauatorum euenien-
 te conditione, vbi Apostil. in ver. liberis, dat concord. & dicit cō-
 31 munem, & hanc etiam veriorē dicit Alex. conf. 55. Per speciem, n. 10.
 & seq. lib. 4. vbi tollit omnia contraria, & n. 1.4. citat plurimos cō-
 cord. Contrarium tenet Alexander conf. 2.4. n. 5. ver. Modo redeun-
 do, lib. 4. vbi Apostil. in ver. in casu, dat concord. & dicit esse singula-
 re dictū, & verum, & menti tenendum; quia saepe euenit, quod
 grauatus non tenetur restituere, quando non venit casus substitui-
 tionis, licet bona alio modo ad eum deuenierint, & ista fuit opi-
 32 nio Ricardi Malumbræ, & Raynerii, & Bald. quos Alex. d. conf.
 33 55. n. 10. lib. 4. citat. Declarat Alexander, quod tex. allegati per Bart.
 pro limitatione sunt casus speciales, de quibus in sequenti limita-
 tione; quia l. denique. §. inter dum, ff. de pecul. leg. loquitur in seruo
 donato libertate; quia eum sequitur peculium, potest grauari in
 peculio, quod venit in sequelam, & idem tenet Alexander d. con-
 34 sil. 55. Per speciem, n. 11. ver. nec obstat allegata, lib. 4. & l. si ita stipulatio, ff. de
 oper. liber. loquitur in contractu, in quod, quod apponitur in vim
 conditionis, videtur dispositum simpliciter; & est casus specia-
 lis; quia regulariter posita in conditione non disponunt, & l. alio.
 ff. de aliment. vel cib. leg. loquitur, quando filio instituto in pupillari
 datur tutor, & relinquatur a tutore non honorato, censetur re-
 35 lictum a filio instituto, & sic sunt tres casus speciales, super quib.
 non potest constitui conclusio generalis. Alex. d. conf. 18.4. n.
 36 ver. & licet Bartolum lib. 2. & conf. 185. v. i. titulo, n. 22. & seq. ver. nec pra-

dictis obstat, eod. lib. & iterum conf. 219. v. i. testamento, n. 2. ver. tamen
 ad hoc, vsque in fin. lib. 2. & hæc omnia repetit conf. 42. num. 8. & seq.
 ver. non obstant iura allegata, lib. 3. vbi Apostil. & conf. 55. Per speciem, n.
 11. & sequenti, ver. nec obstat, lib. 4. Declarat alio modo Alexander,
 37 conf. 2.4. Attentis ius, nu. 6. in fin. cum seq. ver. nec etiam obstat, si diceretur,
 lib. 3. quia non valet grauamen impositum positum in conditione,
 quando grauatur de suo restituere; quia non propter ea sunt
 vocati, neque tenet grauamen; sed si testator grauaret positos in
 conditione ad restituendum aliquid de hereditate testatoris; tunc
 bene censetur vocati in hoc, vt teneantur restituere; quia ne-
 cessario in eadem re testatoris restituenda censetur honorati,
 vt primo capiant, postea, restituant, & ita velle Bartolum in le-
 38 cturis, & consiliis, quem allegat n. 7. & 8. vbi allegat eum in l. de-
 nique, §. inter dum, ff. de pecul. leg. Bart. in l. Centurio, n. 37. ver. quæro vlti-
 rius, ff. de vulg. & pupill. Alio etiam modo respondet Alex. d. conf. 55.
 n. 11. ver. vel ideo, lib. 4. quod procedit §. inter dum, quando testator
 grauauit seruum, vt daret aliquid de peculio hæreditibus testato-
 ris; quia videtur tacite velle, quod heredes aliud de peculio non
 habeant, & sic remaneat seruo; secus si fuisset seruus iussus dare
 alteri, quam heredi. Limita tamen igitur tribus aliis casibus speciali-
 39 bus; primus est, si testator in casu libertatis legare seruo granet
 eum ad aliquid soluendum; quia censetur legare peculium; se-
 cundus, quando fauore libertatis, si ita stipulatus, ff. de oper. liber. ter-
 tius, quando executor grauatur ad aliquid; quia censetur grauamen
 esse de hereditate, ex quo non est ipse honoratus, ita Alex.
 40 conf. 105. Per speciem, n. 5. ver. nec obstat, lib. 1. idem in tutore dato filio;
 quia grauamen tutore datum censetur filio heredi. Angel. Aret.
 conf. 109. n. 20. & sequenti, vbi posuit dictos casus, & multos alios, vi-
 del. in contractu, vel quando sub conditione dicitur, ex decem, q. 1.
 legabo Titio, det quinque Scio, videtur honoratus in decem, vide eū,
 vbi plura similia, & istos casus vti speciales ponit Alex. d. conf. 18.4.
 v. i. thesauri, n. 5. ver. & licet Bar. lib. 2. & plenius conf. 185. v. i. titulo, n.
 22. in fin. ver. nec prædictis obstat, cum seq. eod. lib. vbi etiam ponit alios
 casus speciales, quos videas, & conf. 2.4. Attentis, n. 9. cum seq. ver. non
 41 obstat etiam, lib. 3. vbi Apostil. in ver. specialis, & conf. 55. Per speciem, n. 10.
 & seq. lib. 4. vbi latissime. Contrarium tenet Apostil. ad Alex. d. 33
 conf. 2.4. lib. 3. n. 9. in ver. specialis, vbi dat nouum intellectum; quia
 ibi in casibus specialibus non erat promissa pecunia, sed sub fa-
 cultate dandi operas ad electionem liberti, & sic valet stipula-
 tio, ac si opera promissa fuissent; secus si esset electio patroni, vi-
 de eum.

Grossetum, & eius statuta, consuetudines, & privilegia.

Conclusio 77.

PLEBANIA t de Præto Grossetan. Diæcesis, quæ habet duas
 plebes, est beneficium simplex, & non curatum, neq; digni-
 tas; ideo potest conferri habenti 1.4. annos. Feder. de Sen. conf. 132.
 Casus alii est, quædam est Canonica, n. 2. ver. videmus. Episcopus Gros-
 2 setanus habet bona feudalia in castro Alstria, quæ bona possunt
 vendi sine alia licentia inter continuo habitantes dicti castri, a-
 lias non; quia licentia generalis data est ab Episcopo cum dicta
 limitatione. Rom. conf. 494. per tot. maxime n. 2. Statutum Gros-
 3 seti mandat, quod Priores Ciuitatis de mense Ianuarii debeant
 eligere vnum medicum per annum cum salario statuendo, & im-
 ponere panam negligentibus; euenit casus, quod Priores de men-
 se Ianuarii non elegerunt alii Priores, puta de mense Aprilis
 possint eligere; videtur; quod primi non possint; quia non sunt
 Priores; successores non possunt; quia data videtur forma, quod
 de mense Ianuarii fiat electio, dicit Abb. conf. 93. Duo sunt, lib. 1. q.
 successores poterunt eligere per annū, & de alio tempore; quia
 dignitati sic delegatio, & cum pœna, & regula est, quod si neg-
 42 lunt successores, possunt facere ea, ad quæ tenebantur præde-
 cessores, & multa fundamenta adducit, & forma, seu sollemnitas
 in modis non attenditur.

Gualdi statuta, consuetudines, & privilegia.

Conclusio 78.

GUALDI t est statutum, quod contra instrumenta, & arbitria
 possit opponi exceptio vsuraria, & quod habeat exequutio-
 nem, nisi probentur vsuraria. Bald. conf. 3. Per statutum, lib. 2. vbi
 quod laudum datum ad fauorē Iudæi non metetur exequutio-
 nem; quia vt plurimum sunt vsurarii, & potest peti terminus ad
 probandum, & ibi, qualiter statutum intelligatur. Non habet
 43 terra Gualdi aliqua iura fiscalia, nisi quatenus sibi sint concessa

à Papa, prout nec habent alia iura sine Principe alie terre status
 3 Ecclesie. Bald. *conf. 33. In primis considerandum. lib. 2.* Statutum est
 contractus, & instrumenta ascendenda ad libras decem in quo-
 dam libro existent in camera Massariorum Communis intra
 decem dies à die celebrationis, alias sit nullus, & nulli par-
 tium queratur actio. Bald. *conf. 411. Casus talis est, quidam*
Massus. lib. 3. vbi, quod iuramentum non conualidat; quia forma
 4 probatoria non suppletur per iuramentum. Item, quod qui-
 cunque possederit rem aliquam cum iusto titulo per decem an-
 nos, habeatur pro legitimo possessore. Bald. *conf. 331. Quidam Ri-*
 5 *gutius. lib. 4.* Item, quod nullus possit contrahere cum minore
 25 annorum sine consensu duorum proximiorum consanguineo-
 rum, aut iudicis, alias contractus minorum damnosus sit nul-
 lus, Bald. *conf. 232. Tale factum, quod iam sunt. lib. 4. vbi, quod valet*
 tale statutum, & habet locum in compromisso facto à minore,
 6 licet tempore laudi contraeum lati sit maior factus. Item, quod
 nullus de Gualdo possit facere citare aliquem extra curiam Gual-
 di. Bald. *conf. 232. vbi, quod non habet locum, si quis faciat cita-*
 7 *re coram Episcopo in causa fori Ecclesiastici. lib. 4.* Item qui nō
 impleverit voluntatem defuncti intra annum, incurrat penas
 legales, & cursus anni pro legitima monitione, & alia monitio
 non expectetur, super quo Bart. *conf. 137. Statuto Communis. lib. 1. v-*
bi, quod post annum hares, qui non soluit legata, non perdit hære-
ditatem, per aut. hoc amplius. C. de fidei. quod iudic. requiruntur ius-
fusi iudicis, & successu lapsus anni; unde cum statutum suppleat
 monitione iudicis, debet expectari alius annus successivus, &
 ita et comprobatur Rom. *conf. 228. n. 10. vbi sequitur Bart. quod ad pri-*
 vatione heredis, sed nō quod ad priuatione executoris, & plura
 dubia Bartolus super hoc statuto ponit dicto consilio, quae videas.

Græcorum vñio ad Ecclesiam Latinam procuranda. Concl. 79.

1 CONCILIA semper habuerunt maximam intentionem, vt
 Græci ad Ecclesiam Romanam Latinam vñirentur, est text.
 in c. ne quid absit, de consecr. dist. 4. plura ad hoc allegat Roman.
conf. 352. Quæritur primo n. 19. ver. ad laudum igitur.

Guardiæ Castri, & Ciuitatis obligant omnes, & quos. Concl. 80.

1 GUARDIAS castro tenentur facere habitatores villa-
 rum, quæ subsunt castro custodiendo; quia licet custodia sit
 onus personale, quod debet prestari in loco, vbi persona mora-
 tur; tamen fallit in iis, qui subsunt iurisdictioni castri, quando ad
 castrum configiunt tempore belli. Calder. *conf. 446. alias 4. de*
cons. lib. 3. quod est Franc. de Rampo, Petri de Anchara, & Gasparis
 2 *Calderi. vbi, quod maxime hoc procedit; quia ita se habet con-*
 3 *suetudo. Item, quia dominus potest cogere subditos suos ad*
 custodiam castri sui tempore suspicionis belli, vel alterius peri-
 culi. Bello. *conf. 1. vbi scriptum, in princ. Item, quod procedat, etiam*
 si castrum sit destructum quocumque modo; dum tamen non
 ex sententia Principis; quia adhuc retinetur castrum. Bello. *d. con-*
 4 *sil. 1. n. 6. in fi. & seq. ver. nunc ad euacuandam. Vide, Destructio, & demo-*
litio rei quando faciat ipsam rem cessare, vel non. Concl. 228. Item, quia
 Hospitalarii deputati ad custodiam Hospitalium non tenentur
 ad guardias Ciuitatis. Bald. *conf. 378. Gilis Andreati, lib. 2.*

Guarentigia quid sit, & operetur. Concl. 81.

1 GUARENTIGIA nihil aliud est, quam quoddam præceptum,
 quod fit per Notarium de instrumento rogatum parti ro-
 ganti, vt obseruet contenta in eo, & fit tale præceptum, vbi sunt
 statuta, auctoritate statutorum concedentium talem potestatem:
 vnde sicut verum præceptum iudicis habet executionem para-
 tam, si debitor, ff. de iudic. ita est guarentigia, quæ est præceptum
 vigore statuti, prout Florentiæ exemplificat Caster. *conf. 260. Vñis*
compromisso. n. 4. lib. 1. vide Rom. conf. 133. In proposito casu, plene Au-
fer. ad dec. Guido. Pap. 117. infinitos ad hoc citat Mandol. tract.
de inhib. quest. 71. n. 10. ad quem recurras, vide omnia notata per
 glo. moder. ad statutum Florentiæ. lib. 2. c. 42. de guarentigia, vbi mul-
 ta omnino Iason in l. error. n. 25. & sequent. C. de iur. & fact. ignor. Bar-
 2 *tol. in l. 1. C. de confess. & ibi latius Dyn. n. 2. in 2. quest. Ant. de Cana-*
rio de execut. instr. q. 4. n. 8. & seq. Item, quia imo etiam cessante
 statuto idem est de iure communi; quia Notarius est iudex ordi-
 narius. l. 1. ff. de iudic. l. fin. C. vbi, & apud quem. Innoc. in c. cum à no-

bis, extra de testibus, vbi dicit, quod de iure communi Notarii di-
 cuntur iudices, licet non habeant contentiōsam, sed dumtaxat
 voluntariā iurisdictionem, vt parti volenti, & contenti possint
 facere tale præceptum, late Caster. *conf. 260. n. 4. lib. 1. incip. vñis*
promissio & laudo. vbi late ista omnia dicit. l. a duo Pio. §. 1. ff. de iudic.
Boet. dec. 295. n. 6. Bald. in l. si pro res la secunda. C. de dot. promiss.
Caenol. in l. si lib. n. 9. ff. de reg. iur. l. post Bartol. in l. error. C. de iur.
et fact. ignor. Canar. d. tract. de execut. instrum. quest. 4. n. 8. & seq.
 Caster. *d. conf. 260. n. 4. ver. circa secundum. lib. 1.* Et ideo instru-
 menta guarentigata habent de iure communi executionem para-
 tam. l. si minor 25 annis. in ver. ad instar nouæ petitionis. ff. de minor. l. 1.
 C. de execut. rei iudic. vbi Bald. & tradit Iason in l. fin. C. de edict. Diu.
 Adria. rollen. vbi ponit regulam negatiuam cum limitationibus,
 quod instrumentum non habet executionem; secus quando
 habet guarentigiam, idem tenet Alexand. *conf. 192. Vñis n. 1. in*
themat. in princ. lib. 7. & vbi est guarentigia, ibi est præceptum
 iudicis ex causa emanatum, & validum. Corn. *conf. 99. Vñis n. 1.*
 ris. colum. 2. lib. 3. & quod habeat executionem paratam de iure
 communi instrumentum guarentigatum, plene Caster. *d. conf.*
260. n. 4. lib. 1. vbi extendit ad laudum, & dicit ex forma sta-
 3 *torum Florentiæ non habere difficultatem aliquam, & vide etiam*
 Bald. in l. sicut maior, ver. & est argumentum. C. de episc. & abba-
 4 *tes. Socin. conf. 79. n. 49. lib. 4. Vide, Statutum dux forum in iuram*
super executione instrumentorum, & apocharum quælibet intelligatur.
 Concl. 528. cum pluribus Concl. sibi proxime sequ. Item, quia
 5 *in instrumentum guarentigatum habet executionem*
 paratam etiam de iure communi, quando fuerit annexum iurame-
 6 *ntum delatum, vel præstitum, vel quando pars confessi est*
 debitum; quia tunc acquiparatur sententiæ, quæ transiit in iudicatum,
 & potest etiam exequi contra heredem debitoris, & idem dicit
 Canar. de execut. instrum. quest. 4. n. 11. & sequent. vbi, quod
 7 *secus est in instrumento simplici; quia nisi sit confessio*
 natum, vel iuratum, vel depositi, de iure non habet executionem
 paratam, & questio 7. dicit, quod requiritur ordo iudicis
 de consuetudine, & tutius est. Item, quod instrumentum guarenti-
 8 *giatum habeat executionem paratam Florentiæ tam ex dis-*
 9 *positione statuti Florentini, quam etiam de iure communi. Caster.*
d. conf. 260. n. 4. lib. 1. nam de iure communi habet exe-
 10 *cutionem propter confessionem, quam in se continet guarenti-*
 11 *gia. l. p. inde §. notandum. ff. ad l. Aquil. l. 1. ff. de rei iud. l. 1. C. de conf. &*
 12 *quia continet iudiciale præceptum. Bartol. in l. cum vñis. in fin.*
 13 *prim. ff. de bon. aut. iudic. possid. Vide, Instrumentum guarentigatum quid*
 14 *sit, & operetur. Concl. 240. Item, quia quod Tulci appellatur*
 15 *instrumentum guarentigatum, Perulini appellant instrumentum*
 16 *confessionatum, & habent eandem executionem. Bald. in l. 1. in princ.*
 17 *Cod. de execut. rei iudic. vbi idem dicit in instrumento*
 18 *iurato; quia paratam executionem habet. Iason in l. error. n. 27. C.*
 19 *de iur. & fact. ignor. Bartol. in l. 1. in princ. C. de conf. Item, quia*
 20 *sicut laudum, & sententia arbitri potest exequi per quemcumque*
 21 *iudicem sine requisitione arbitri habentem iurisdictionem; ita*
 22 *etiam præceptum iudicis chartularii, & sic guarentigia instru-*
 23 *menti; quia ex quo Notarius nullam habet iurisdictionem exe-*
 24 *quendi iudex loci ordinarius poterit exequi præceptum in con-*
 25 *fessum Notarii. Bartol. & ibi omnes in l. a duo Pio. §. sententiam*
 26 *Rome, in fin. ff. de rei iudic. vbi Caster. n. 5. Alexand. in fin. lo. de lin.*
 27 *& plenius Herculan. n. 34. & seq. Iason. n. 24. & seq. Item, quia*
 28 *Episcopale. C. de Episc. audien. vt procedat itante statuto; quia alius*
 29 *solum pactum partium hoc non operaretur apostil. ad Bartol. l. 1.*
 30 *a duo Pio. §. sententiam Rome. ff. de rei iudic. in ver. vñque. & ibi Caster.*
 31 *n. 4. allegat Bald. in l. 1. n. 4. Case filius pro patre, vbi Bald. videtur hoc*
 32 *sentire ad effectum, vt in instrumentum extra territorium factum*
 33 *cum guarentigia habeat executionem paratam. Item, quia*
 34 *Herculan. d. l. a duo Pio §. sententiam in fin. ff. de rei iudic. dummodo sit*
 35 *competens ratione domicilii originis, vel fori, alias secus. Item, quia*
 36 *plena in tantum; quia potest iudex chartularius, & sic Notarius*
 37 *Principe creatus facere præceptum partibus volentibus, & de-*
 38 *claratur conforme iuri communi, & habeatur pro facto à iudice*
 39 *& statutum præbens executionem guarentigie dicitur in-*
 40 *retractabile; quia est conforme iuri communi; secus si Notarius non*
 41 *esset creatus à Principe. Corn. conf. 259. n. 7. & seq. et tot. lib. 7. pl-*
 42 *nius Afon. de execut. c. 27. fol. 12. col. 4. Item, quia idem si conuenit*
 43 *duo Pio. §. in venditione. n. 3. & in fin. ff. de rei iudic. vbi, quod non repen-*
 44 *tatur citatio partis. Item, quia guarentigia operatur quod Not-*
 45 *tarius, qui in iudiciali stipulatione sine dubio acquirit auctoritatem*
 46 *sine cessione idem sit, quando instrumentum continens stipulatio-*
 47 *nem est guarentigatum; quia continet præceptum iudicis chartu-*
 48 *larii.*

